

Mattī

Īsā Masīh kā Nasabnāmā

¹ Īsā Masīh bin Dāūd bin Ibrāhīm kā nasabnāmā:

² Ibrāhīm Is'hāq kā bāp thā, Is'hāq Yāqūb kā bāp aur Yāqūb Yahūdāh aur us ke bhāiyōñ kā bāp. ³ Yahūdāh ke do beṭe Fāras aur Zārah the. (Un kī māñ Tamr thī.) Fāras Hasron kā bāp aur Hasron Rām kā bāp thā. ⁴ Rām Ammīnadāb kā bāp, Ammīnadāb Nahson kā bāp aur Nahson Salmon kā bāp thā. ⁵ Salmon Boaz kā bāp thā. (Boaz kī māñ Rāhab thī.) Boaz Obed kā bāp thā. (Obed kī māñ Rūt thī.) Obed Yassī kā bāp aur ⁶ Yassī Dāūd Bādshāh kā bāp thā.

Dāūd Sulemān kā bāp thā. (Sulemān kī māñ pahle Ūriyyāh kī bīwī thī.) ⁷ Sulemān Rahubiyām kā bāp, Rahubiyām Abiyāh kā bāp aur Abiyāh Āsā kā bāp thā. ⁸ Āsā Yahūsafat kā bāp, Yahūsafat Yūrām kā bāp aur Yūrām Uzziyāh kā bāp thā. ⁹ Uzziyāh Yūtām kā bāp, Yūtām Āḡhaz kā bāp aur Āḡhaz Hizqiyāh kā bāp thā. ¹⁰ Hizqiyāh Manassī kā bāp, Manassī Amūn kā bāp aur Amūn Yūsiyāh kā bāp thā. ¹¹ Yūsiyāh Yahūyākīn * aur us ke bhāiyōñ kā bāp thā. (Yih Bābal kī jilāwatanī ke daurān paidā hue.)

¹² Bābal kī jilāwatanī ke bād Yahūyākīn † Siyāltiyel kā bāp aur Siyāltiyel Zarubbābal kā

---

* **1:11** Yūnānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai. † **1:12** Yūnānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

bāp thā. ¹³ Zarubbābal Abihūd kā bāp, Abihūd Iliyāqīm kā bāp aur Iliyāqīm Āzor kā bāp thā. ¹⁴ Āzor Sadoq kā bāp, Sadoq Aḵhīm kā bāp aur Aḵhīm Ilhūd kā bāp thā. ¹⁵ Ilhūd Iliyazar kā bāp, alīazar Mattān kā bāp aur Mattān kā bāp Yāqūb thā. ¹⁶ Yāqūb Mariyam ke shauhar Yūsuf kā bāp thā. Is Mariyam se Īsā paidā huā, jo Masīh kahlātā hai.

¹⁷ Yoñ Ibrāhīm se Dāūd tak 14 nasleñ haiñ, Dāūd se Bābal kī jilāwatanī tak 14 nasleñ haiñ aur jilāwatanī se Masīh tak 14 nasleñ haiñ

Īsā Masīh kī Paidāish

¹⁸ Īsā Masīh kī paidāish yoñ huī: Us waqt us kī māñ Mariyam kī mangnī Yūsuf ke sāth ho chukī thī ki wuh Rūhul-quds se hāmīlā pāī gaī. Abhī un kī shādī nahīñ huī thī. ¹⁹ Us kā mangetar Yūsuf rāstbāz thā, wuh alāniyā Mariyam ko badnām nahīñ karnā chāhtā thā. Is lie us ne ḵhāmoshī se yih rishtā torne kā irādā kar liyā. ²⁰ Wuh is bāt par abhī ḡhaur-o-fīkr kar hī rahā thā ki Rab kā farishtā ḵhāb meñ us par zāhir huā aur farmāyā, “Yūsuf bin Dāūd, Mariyam se shādī karke use apne ghar le āne se mat ḍar, kyonki paidā hone wālā bachchā Rūhul-quds se hai. ²¹ Us ke beṭā hogā aur us kā nām Īsā rakhnā, kyonki wuh apnī qaum ko us ke gunāhoñ se rihāī degā.”

²² Yih sab kuchh is lie huā tāki Rab kī wuh bāt pūrī ho jāe jo us ne apne nabī kī mārifat farmāī thī, ²³ “Dekho ek kuñwārī hāmīlā hogī. Us se beṭā paidā hogā aur wuh us kā nām Immānuel rakheñge.” (Immānuel kā matlab ‘Ḳhudā Hamāre Sāth’ hai).

²⁴ Jab Yūsuf jāg uṭhā to us ne Rab ke farishte ke farmān ke mutābiq Mariyam se shādī kar lī aur use apne ghar le gayā. ²⁵ Lekin jab tak us ke beṭā paidā na huā wuh Mariyam se hambistar na huā. Aur Yūsuf ne bachche kā nām Īsā rakhā.

2

Mashriq se Majūsī Ālim

¹ Īsā Herodes Bādshāh ke zamāne meñ sūbā Yahūdiyā ke shahr Bait-laham meñ paidā huā. Un dinon meñ kuchh majūsī ālim mashriq se ā kar Yarūshalam pahuñch gae. ² Unhon ne pūchhā, “Yahūdiyon kā wuh bādshāh kahān hai jo hāl hī meñ paidā huā hai? Kyonki ham ne mashriq meñ us kā sitārā dekhā hai aur ham use sijdā karne āe haiñ.”

³ Yih sun kar Herodes Bādshāh pūre Yarūshalam samet ghabrā gayā. ⁴ Tamām rāhnumā imāmon aur shariyat ke ulamā ko jamā karke us ne un se dariyāft kiyā ki Masīh kahān paidā hogā.

⁵ Unhon ne jawāb diyā, “Yahūdiyā ke shahr Bait-laham meñ, kyonki nabī kī mārifat yon likhā hai, ⁶ ‘Ai Mulk-e-Yahūdiyā meñ wāqe Bait-laham, tū Yahūdiyā ke hukmrānon meñ hargiz sab se chhoṭā nahīn. Kyonki tujh meñ se ek hukmrān niklegā jo merī qaum Isrāīl kī gallābānī karegā.’ ”

⁷ Is par Herodes ne khufiyā taur par majūsī ālimon ko bulā kar tafsīl se pūchhā ki wuh sitārā kis waqt dikhāi diyā thā. ⁸ Phir us ne unhen batāyā, “Bait-laham jāen aur tafsīl se bachche kā

patā lagāēn. Jab āp use pā leñ to mujhe ittalā den tākī main bhī jā kar use sijdā karūn.”

⁹ Bādshāh ke in alfāz ke bād wuh chale gae. Aur dekho jo sitārā unhoñ ne mashriq meñ dekhā thā wuh un ke āge āge chaltā gayā aur chalte chalte us maqām ke ūpar ṭhahar gayā jahān bachchā thā. ¹⁰ Sitāre ko dekh kar wuh bahut khush hue. ¹¹ Wuh ghar meñ dākhl hue aur bachche ko māñ ke sāth dekh kar unhoñ ne aundhe muñh gir kar use sijdā kiyā. Phir apne ḍibbe khol kar use sone, lubān aur mur ke tohfe pesh kie.

¹² Jab rawānagī kā waqt āyā to wuh Yarūshalam se ho kar na gae balki ek aur rāste se apne mulk chale gae. Kyoñki unheñ khāb meñ āgāh kiyā gayā thā ki Herodes ke pās wāpas na jāo.

Misr kī Jānib Hīrat

¹³ Un ke chale jāne ke bād Rab kā farishtā khāb meñ Yūsuf par zāhir huā aur kahā, “Uṭh, bachche ko us kī māñ samet le kar Misr ko hijrat kar jā. Jab tak main tujhe ittalā na dūñ wahīn ṭhahrā rah, kyoñki Herodes bachche ko talāsh karegā tākī use qatl kare.”

¹⁴ Yūsuf uṭhā aur usī rāt bachche ko us kī māñ samet le kar Misr ke lie rawānā huā. ¹⁵ Wahān wuh Herodes ke intaqāl tak rahā. Yoñ wuh bāt pūrī huī jo Rab ne nabī kī mārifat farmāi thī, “Main ne apne farzand ko Misr se bulāyā.”

Bachchoñ kā Qatl

¹⁶ Jab Herodes ko mālūm huā ki majūsī ālimoñ ne mujhe fareb diyā hai to use baṛā taish āyā. Us

ne apne faujiyoñ ko Bait-laham bhej kar unheñ hukm diyā ki Bait-laham aur irdgird ke ilāqe ke un tamām laṛkoñ ko qatl karen jin kī umr do sāl tak ho. Kyoñki us ne majūsiyoñ se bachche kī umr ke bāre meñ yih mālūm kar liyā thā.

¹⁷ Yoñ Yarmiyāh Nabī kī peshgoī pūrī huī, ¹⁸ “Rāmā meñ shor mach gayā hai, rone pīṭne aur shadīd mātām kī āwāzeñ. Rāḳhil apne bachchoñ ke lie ro rahī hai aur tasallī qabūl nahīn kar rahī, kyoñki wuh halāk ho gae haiñ.”

Misr se Wāpasī

¹⁹ Jab Herodes intaqāl kar gayā to Rab kā farishtā ḳhāb meñ Yūsuf par zāhir huā jo abhī Misr hī meñ thā. ²⁰ Farishte ne use batāyā, “Uṭh, bachche ko us kī mān samet le kar Mulk-e-Isrāīl wāpas chalā jā, kyoñki jo bachche ko jān se mārne ke darpai the wuh mar gae haiñ.”

²¹ Chunāñche Yūsuf uṭhā aur bachche aur us kī mān ko le kar Mulk-e-Isrāīl meñ laut āyā.

²² Lekin jab us ne sunā ki Arḳhilāus apne bāp Herodes kī jagah Yahūdiyā meñ taḳhtnashīn ho gayā hai to wuh wahān jāne se ḍar gayā. Phir ḳhāb meñ hidāyat pā kar wuh Galīl ke ilāqe ke lie rawānā huā. ²³ Wahān wuh ek shahr meñ jā basā jis kā nām Nāsarat thā. Yoñ nabiyōñ kī bāt pūrī huī ki ‘Wuh Nāsarī kahlāegā.’

3

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī Ḳhidmat

¹ Un dinoñ meñ Yahyā baptismā dene wālā āyā aur Yahūdiyā ke registān meñ elān karne lagā, ² “Taubā karo, kyoñki āsmān kī bādshāhī

qarīb ā gaī hai.” ³ Yahyā wuhī hai jis ke bāre meñ Yasāyāh Nabī ne farmāyā, ‘Registān meñ ek āwāz pukār rahī hai, Rab kī rāh taiyār karo! Us ke rāste sīdhe banāo.’

⁴ Yahyā ūñṭoñ ke bāloñ kā libās pahne aur kamr par chamṛe kā paṭkā bāndhe rahtā thā. Ḳhurāk ke taur par wuh ṭiḍḍiyāñ aur janglī shahd khātā thā. ⁵ Log Yarūshalam, pūre Yahūdiyā aur Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe se nikal kar us ke pās āe. ⁶ Aur apne gunāhoñ ko taslīm karke unhoñ ne Dariyā-e-Yardan meñ Yahyā se baptismā liyā.

⁷ Bahut-se Farīsī aur Sadūqī bhī wahāñ āe jahāñ wuh baptismā de rahā thā. Unheñ dekh kar us ne kahā, “Ai zahrīle sāñp ke bachcho! Kis ne tumheñ āne wāle ḡhazab se bachne kī hidāyat kī? ⁸ Apnī zindagī se zāhir karo ki tum ne wāqaī taubā kī hai. ⁹ Yih ḳhayāl mat karo ki ham to bach jāeñge kyoñki Ibrāhīm hamārā bāp hai. Maiñ tum ko batātā hūñ ki Allāh in pattharoñ se bhī Ibrāhīm ke lie aulād paidā kar saktā hai. ¹⁰ Ab to adālat kī kulhārī daraḳhtoñ kī jaṛoñ par rakhī huī hai. Har daraḳht jo achchhā phal na lāe kātā aur āg meñ jhoñkā jāegā. ¹¹ Maiñ to tum taubā karne wāloñ ko pāñī se baptismā detā hūñ, lekin ek āne wālā hai jo mujh se baṛā hai. Maiñ us ke jūtoñ ko uṭhāne ke bhī lāyq nahīñ. Wuh tumheñ Rūhul-quds aur āg se baptismā degā. ¹² Wuh hāth meñ chhāj pakare hue anāj ko bhūse se alag karne ke lie taiyār kharā hai. Wuh gāhne kī jagah bilkul sāf karke anāj ko apne godām meñ jamā karegā. Lekin bhūse ko wuh aisī āg meñ jhoñkegā jo

bujhne kī nahīn.”

Īsā kā Baptismā

¹³ Phir Īsā Galil se Dariyā-e-Yardan ke kināre āyā tāki Yahyā se baptismā le. ¹⁴ Lekin Yahyā ne use rokne kī koshish karke kahā, “Mujhe to āp se baptismā lene kī zarūrat hai, to phir āp mere pās kyon̄ ae haiñ?”

¹⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Ab hone hī de, kyon̄ki munāsib hai ki ham yih karte hue Allāh kī rāst marzī pūrī karen̄.” * Is par Yahyā mān gayā.

¹⁶ Baptismā lene par Īsā fauran pānī se niklā. Usī lamhe āsmān khul gayā aur us ne Allāh ke Rūh ko dekhā jo kabūtar kī tarah utar kar us par ṭahar gayā. ¹⁷ Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Yih merā pyārā Farzand hai, is se main̄ ḳhush hūn̄.”

4

Īsā ko Āzmāyā Jātā Hai

¹ Phir Rūhul-quds Īsā ko registān meñ le gayā tāki use Iblīs se āzmāyā jāe. ² Chālīs din aur chālīs rāt rozā rakhne ke bād use āḳhirkār bhūk lagī. ³ Phir āzmāne wālā us ke pās ā kar kahne lagā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to in pattharon̄ ko hukm de ki roṭī ban jāen̄.”

⁴ Lekin Īsā ne inkār karke kahā, “Hargiz nahīn, kyon̄ki kalām-e-muḳaddas meñ likhā hai ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīn hotī balki har us bāt par jo Rab ke munh se nikaltī hai.”

---

* **3:15** Lafzī tarjumā: ham tamām rāstbāzī pūrī karen̄.

⁵ Is par Iblīs ne use muḡaddas shahr Yarūshalām le jā kar Baitul-muḡaddas kī sab se ūnchī jagah par kharā kiyā aur kahā, ⁶ “Agar tū Allāh kā Farzand hai to yahān se chhalāng lagā de. Kyoṅki kalām-e-muḡaddas meṅ likhā hai, ‘Wuh terī ḡhātir apne farishtoṅ ko hukm degā, aur wuh tujhe apne hāthoṅ par uṭhā leṅge tāki tere pānwoṅ ko patthar se ṭhes na lage.’ ”

⁷ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Kalām-e-muḡaddas yih bhī farmātā hai, ‘Rab apne Ḳhudā ko na āzmānā.’ ”

⁸ Phir Iblīs ne use ek nihāyat ūnche pahār par le jā kar use duniyā ke tamām mamālik aur un kī shān-o-shaukat dikhāi. ⁹ Wuh bolā, “Yih sab kuchh main tujhe de dūngā, shart yih hai ki tū gir kar mujhe sijdā kare.”

¹⁰ Lekin Īsā ne tīsri bār inkār kiyā aur kahā, “Iblīs, dafā ho jā! Kyoṅki kalām-e-muḡaddas meṅ yoṅ likhā hai, ‘Rab apne Ḳhudā ko sijdā kar aur sirf usī kī ibādat kar.’ ”

¹¹ Is par Iblīs use chhoṛ kar chalā gayā aur farishte ā kar us kī ḡhidmat karne lage.

Galīl meṅ Īsā kī Ḳhidmat kā Āghāz

¹² Jab Īsā ko ḡhabar milī ki Yahyā ko jel meṅ ḡāl diyā gayā hai to wuh wahān se chalā gayā aur Galīl meṅ āyā. ¹³ Nāsarat ko chhoṛ kar wuh jhīl ke kināre par wāḡe shahr Kafarnahūm meṅ rahne lagā, yānī Zabūlūn aur Naftālī ke ilāḡe meṅ. ¹⁴ Yoṅ Yasāyāh Nabī kī peshgoī pūrī huī,

¹⁵ “Zabūlūn kā ilāḡā, Naftālī kā ilāḡā,
jhīl ke sāth kā rāstā, Dariyā-e-Yardan ke pār,
Ḡhairyahūdiyoṅ kā Galīl:

16 Andhere meñ baiṭhī qaum ne ek tez raushnī dekhī,

maut ke sāy meñ ḍube hue mulk ke bāshindon par raushnī chamkī.”

17 Us waqt se Īsā is paighām kī munādī karne lagā, “Taubā karo, kyonki āsmān kī bādshāhī qarīb ā gaī hai.”

Īsā Chār Machheroñ ko Bulātā Hai

18 Ek din jab Īsā Galīl kī Jhīl ke kināre kināre chal rahā thā to us ne do bhāiyon ko dekhā— Shamāūn jo Patras bhī kahlātā thā aur Andriyās ko. Wuh pānī meñ jāl ḍāl rahe the, kyonki wuh māhīgīr the. 19 Us ne kahā, “Āo, mere pīchhe ho lo, main tum ko ādamgīr banāūngā.” 20 Yih sunte hī wuh apne jālon ko chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

21 Āge jā kar Īsā ne do aur bhāiyon ko dekhā, Yāqūb bin Zabdī aur us ke bhāī Yūhannā ko. Wuh kashtī meñ baiṭhe apne bāp Zabdī ke sāth apne jālon kī marammat kar rahe the. Īsā ne unheñ bulāyā 22 to wuh fauran kashtī aur apne bāp ko chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

Īsā Tālīm Detā, Munādī Kartā aur Shifā Detā Hai

23 Aur Īsā Galīl ke pūre ilāqe meñ phirtā rahā. Jahān bhī wuh jātā wuh Yahūdī ibādatkhanon meñ tālīm detā, bādshāhī kī kḥushkhabrī sunātā aur har qism kī bīmārī aur alālat se shifā detā thā. 24 Us kī kḥabar Mulk-e-Shām ke kone kone tak pahuñch gaī, aur log apne tamām marizon ko us ke pās lāne lage. Qism qism kī bīmāriyon tale dabe log, aise jo shadīd

dard kā shikār the, badrūhoñ kī girift meñ mubtalā, mirgī wāle aur fālijzadā, ḡharz jo bhī āyā Īsā ne use shifā bakḥshī. ²⁵ Galīl, Dikapulis, Yarūshalam, Yahūdiyā aur Dariyā-e-Yardan ke pār ke ilāqe se baṛe baṛe hujūm us ke pīchhe chalte rahe.

5

Pahārī Wāz

¹ Bhīr ko dekh kar Īsā pahār par chaṛh kar baiṭh gayā. Us ke shāgird us ke pās āe ² aur wuh unheñ yih tālīm dene lagā:

Haqīqī Ḳhushī

³ “Mubārak haiñ wuh jin kī rūh zarūratmand hai, kyoñki āsmān kī bādshāhī unheñ kī hai.

⁴ Mubārak haiñ wuh jo mātam karte haiñ, kyoñki unheñ tasallī dī jāegī.

⁵ Mubārak haiñ wuh jo halīm haiñ, kyoñki wuh zamīn wirse meñ pāenge.

⁶ Mubārak haiñ wuh jinheñ rāstbāzī kī bhūk aur pyās hai, kyoñki wuh ser ho jāenge.

⁷ Mubārak haiñ wuh jo rahm dil haiñ, kyoñki un par rahm kiyā jāegā.

⁸ Mubārak haiñ wuh jo ḳhālis dil haiñ, kyoñki wuh Allāh ko dekheñge.

⁹ Mubārak haiñ wuh jo sulah karāte haiñ, kyoñki wuh Allāh ke farzand kahlāenge.

¹⁰ Mubārak haiñ wuh jin ko rāstbāz hone ke sabab se satāyā jātā hai, kyoñki unheñ āsmān kī bādshāhī wirse meñ milegī.

¹¹ Mubārak ho tum jab log merī wajah se tumheñ lān-tān karte, tumheñ satāte aur

tumhāre bāre meñ har qism kī burī aur jhūṭī bāt karte haiñ. ¹² Ḳhushī manāo aur bāgh bāgh ho jāo, tum ko āsmān par baṛā ajr milegā. Kyoñki isī tarah unhoñ ne tum se pahle nabiyon ko bhī izā pahuñchāi thī.

Tum Namak aur Raushnī Ho

¹³ Tum duniyā kā namak ho. Lekin agar namak kā zāyqā jātā rahe to phir use kyoñkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? Wuh kisī bhī kām kā nahīn rahā balki bāhar phaiñkā jāegā jahān wuh logon ke pānwoñ tale raundā jāegā.

¹⁴ Tum duniyā kī raushnī ho. Pahāṛ par wāqe shahr kī tarah tum ko chhupāyā nahīn jā saktā. ¹⁵ Jab koī charāgh jalātā hai to wuh use bartan ke nīche nahīn rakhtā balki shamādān par rakh detā hai jahān se wuh ghar ke tamām afrād ko raushnī detā hai. ¹⁶ Isī tarah tumhārī raushnī bhī logon ke sāmne chamke tāki wuh tumhāre nek kām dekh kar tumhāre āsmānī Bāp ko jalāl deñ.

Sharīat

¹⁷ Yih na samjho ki main Mūsūwī sharīat aur nabiyon kī bāton ko mansūkh karne āyā hūñ. Mansūkh karne nahīn balki un kī takmīl karne āyā hūñ. ¹⁸ Main tum ko sach batātā hūñ, jab tak āsmān-o-zamīn qāym raheñge tab tak sharīat bhī qāym rahegī—na us kā koī harf, na us kā koī zer yā zabar mansūkh hogā jab tak sab kuchh pūrā na ho jāe. ¹⁹ Jo in sab se chhoṭe ahkām meñ se ek ko bhī mansūkh kare aur logon ko aisā karnā sikhāe use āsmān kī bādshāhī meñ sab se chhoṭā qarār diyā jāegā. Is ke muqābale meñ jo in ahkām par amal karke inheñ sikhātā

hai use āsmān kī bādshāhī meñ baṛā qarār diyā jāegā. ²⁰ Kyonki main tum ko batātā hūn ki agar tumhārī rāstbāzī shariyat ke ulamā aur Farīsiyon kī rāstbāzī se zyādā nahīn to tum āsmān kī bādshāhī meñ dākḥil hone ke lāyq nahīn.

Ġhussā

²¹ Tum ne sunā hai ki bāpdādā ko farmāyā gayā, ‘Qatl na karnā. Aur jo qatl kare use adālat meñ jawāb denā hogā.’ ²² Lekin main tum ko batātā hūn ki jo bhī apne bhāi par ġhussā kare use adālat meñ jawāb denā hogā. Isī tarah jo apne bhāi ko ‘ahmaq’ kahe use Yahūdī adālat-e-āliyā meñ jawāb denā hogā. Aur jo us ko ‘bewuqūf!’ Kahe wuh jahannum kī āg meñ phaiñke jāne ke lāyq ṭhahregā. ²³ Lihāzā agar tujhe Baitul-muqaddas meñ qurbānī pesh karte waqt yād āe ki tere bhāi ko tujh se kōī shikāyat hai ²⁴ to apnī qurbānī ko wahīn qurbāngāh ke sāmne hī chhoṛ kar apne bhāi ke pās chalā jā. Pahle us se sulah kar aur phir wāpas ā kar Allāh ko apnī qurbānī pesh kar.

²⁵ Farz karo ki kisī ne tujh par muqaddamā chalāyā hai. Agar aisā ho to kachahrī meñ dākḥil hone se pahle pahle jaldī se jhagarā khatm kar. Aisā na ho ki wuh tujhe jaj ke hawāle kare, jaj tujhe pulis afsar ke hawāle kare aur natije meñ tujh ko jel meñ ḍālā jāe. ²⁶ Main tujhe sach batātā hūn, wahāñ se tū us waqt tak nahīn nikal pāegā jab tak jurmāne kī pūrī pūrī raqam adā na kar de.

Zinākārī

²⁷ Tum ne yih hukm sun liyā hai ki ‘Zinā na karnā.’ ²⁸ Lekin main tumheñ batātā hūñ, jo kisī aurat ko burī khāhish se dekhtā hai wuh apne dil meñ us ke sāth zinā kar chukā hai. ²⁹ Agar terī dāñ āñkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl kar phaiñk de. Is se pahle ki tere pūre jism ko jahannum meñ dālā jāe behtar yih hai ki terā ek hī azu jātā rahe. ³⁰ Aur agar terā dahnā hāth tujhe gunāh karne par uksāe to use kāt kar phaiñk de. Is se pahle ki terā pūrā jism jahannum meñ jāe behtar yih hai ki terā ek hī azu jātā rahe.

Talāq

³¹ Yih bhī farmāyā gayā hai, ‘Jo bhī apnī bīwī ko talāq de wuh use talāqnāmā likh de.’ ³² Lekin main tum ko batātā hūñ ki agar kisī kī bīwī ne zinā na kiyā ho to bhī shauhar use talāq de to wuh us se zinā karātā hai. Aur jo talāqshudā aurat se shādī kare wuh zinā kartā hai.

Qasam Mat Khānā

³³ Tum ne yih bhī sunā hai ki bāpdādā ko farmāyā gayā, ‘Jhūṭī qasam mat khānā balki jo wāde tū ne Rab se qasam khā kar kie hoñ unheñ pūrā karnā.’ ³⁴ Lekin main tumheñ batātā hūñ, qasam bilkul na khānā. Na ‘Āsmān kī qasam’ kyonki āsmān Allāh kā taḥt hai, ³⁵ na ‘Zamīn kī’ kyonki zamīn us ke pāñwoñ kī chaukī hai. ‘Yarūshalam kī qasam’ bhī na khānā kyonki Yarūshalam azīm Bādshāh kā shahr hai. ³⁶ Yahāñ tak ki apne sar kī qasam bhī na khānā, kyonki tū apnā ek bāl bhī kālā yā safed nahīn kar

saktā. ³⁷ Sirf itnā hī kahnā, ‘Jī hān’ yā ‘Jī nahīn.’ Agar is se zyādā kaho to yih Iblīs kī taraf se hai.

Badlā Lenā

³⁸ Tum ne sunā hai ki yih farmāyā gayā hai, ‘Ānkh ke badle ānkh, dānt ke badle dānt.’ ³⁹ Lekin maiñ tum ko batātā hūñ ki badkār kā muqābalā mat karnā. Agar koī tere dahne gāl par thappaṛ māre to use dūsrā gāl bhī pesh kar de. ⁴⁰ Agar koī terī qamīs lene ke lie tujh par muqaddamā karnā chāhe to use apnī chādar bhī de denā. ⁴¹ Agar koī tujh ko us kā sāmān uṭhā kar ek kilomīṭar jāne par majbūr kare to us ke sāth do kilomīṭar chalā jānā. ⁴² Jo tujh se kuchh mānge use de denā aur jo tujh se qarz lenā chāhe us se inkār na karnā.

Dushman se Muhabbat

⁴³ Tum ne sunā hai ki farmāyā gayā hai, ‘Apne paṛosī se muhabbat rakhnā aur apne dushman se nafrat karnā.’ ⁴⁴ Lekin maiñ tum ko batātā hūñ, apne dushmanoñ se muhabbat rakho aur un ke lie duā karo jo tum ko satāte haiñ. ⁴⁵ Phir tum apne āsmānī Bāp ke farzand ṭhahroge, kyoñki wuh apnā sūraj sab par tulū hone detā hai, kḥāh wuh achchhe hoñ yā bure. Aur wuh sab par bārish barasne detā hai, kḥāh wuh rāstbāz hoñ yā nārāst. ⁴⁶ Agar tum sirf unhīn se muhabbat karo jo tum se karte haiñ to tum ko kyā ajr milegā? Ṭaiks lene wāle bhī to aisā hī karte haiñ. ⁴⁷ Aur agar tum sirf apne bhāiyoñ ke lie salāmatī kī duā karo to kaun-sī kḥās bāt karte ho? Ghairyahūdī bhī to aisā hī karte haiñ.

48 Chunānche waise hī kāmīl ho jaisā tumhārā āsmānī Bāp kāmīl hai.

6

Ḳhairāt

¹ Ḳhabardār! Apne nek kām logoñ ke sāmne dikhāwe ke lie na karo, warnā tum ko apne āsmānī Bāp se koī ajr nahīñ milegā.

² Chunānche ḳhairāt dete waqt riyākāroñ kī tarah na kar jo ibādatḳhānoñ aur galiyoñ meñ bigul bajā kar is kā elāñ karte haiñ tāki log un kī izzat karen. Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jitnā ajr unheñ milnā thā unheñ mil chukā hai. ³ Is ke bajāe jab tū ḳhairāt de to tere dāeñ hāth ko patā na chale ki bāyāñ hāth kyā kar rahā hai. ⁴ Terī ḳhairāt yoñ poshīdagī meñ dī jāe to terā Bāp jo poshīdā bāteñ deḳhtā hai tujhe is kā muāwazā degā.

Duā

⁵ Duā karte waqt riyākāroñ kī tarah na karnā jo ibādatḳhānoñ aur chaukoñ meñ jā kar duā karnā pasand karte haiñ, jahāñ sab unheñ dekh sakeñ. Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jitnā ajr unheñ milnā thā unheñ mil chukā hai. ⁶ Is ke bajāe jab tū duā kartā hai to andar ke kamre meñ jā kar darwāzā band kar aur phir apne Bāp se duā kar jo poshīdagī meñ hai. Phir terā Bāp jo poshīdā bāteñ deḳhtā hai tujhe is kā muāwazā degā.

⁷ Duā karte waqt Ḡhairyahūdiyoñ kī tarah tawīl aur bemānī bāteñ na dohrāte raho. Wuh samajhte haiñ ki hamārī bahut-sī bātoñ ke sabab

se hamārī sunī jāegī. ⁸ Un kī mānind na bano, kyoṅki tumhārā Bāp pahle se tumhārī zarūriyāt se wāqif hai, ⁹ balki yoṅ duā kiyā karo,

Ai hamāre āsmānī Bāp,
terā nām muqaddas mānā jāe.

¹⁰ Terī bādshāhī āe.

Terī marzī jis tarah āsmān meṅ pūrī hotī hai zamīn par bhī pūrī ho.

¹¹ Hamārī roz kī roṭī āj hameṅ de.

¹² Hamāre gunāhoṅ ko muāf kar jis tarah ham ne unheṅ muāf kiyā * jinhoṅ ne hamārā gunāh kiyā hai.

¹³ Aur hameṅ āzmāish meṅ na paṛne de balki hameṅ Iblīs se bachāe rakh.

[Kyoṅki bādshāhī, qudrat aur jalāl abad tak tere hī haiṅ.]

¹⁴ Kyoṅki jab tum logoṅ ke gunāh muāf karoge to tumhārā āsmānī Bāp bhī tum ko muāf karegā.

¹⁵ Lekin agar tum unheṅ muāf na karo to tumhārā Bāp bhī tumhāre gunāh muāf nahīn karegā.

Rozā

¹⁶ Rozā rakhte waqt riyākāroṅ kī tarah muṅh laṭkāe na phiro, kyoṅki wuh aisā rūp bharte haiṅ tāki logoṅ ko mālūm ho jāe ki wuh rozā se haiṅ. Maiṅ tum ko sach batātā hūn, jitnā ajr unheṅ milnā thā unheṅ mil chukā hai. ¹⁷ Aisā mat karnā balki roze ke waqt apne bāloṅ meṅ tel ḍāl aur apnā muṅh dho. ¹⁸ Phir logoṅ ko mālūm nahīn hogā ki tū rozā se hai balki sirf tere Bāp

* **6:12** Lafzī tarjumā: Hamāre qarz hameṅ muāf kar jis tarah ham ne apne qarzdāroṅ ko muāf kiyā.

ko jo poshīdagī meñ hai. Aur terā Bāp jo poshīdā bāteñ dekhṭā hai tujhe is kā muāwazā degā.

Āsmān par Ḳhazānā

¹⁹ Is duniyā meñ apne lie ḳhazāne jamā na karo, jahāñ kīrā aur zang unheñ khā jāte aur chor naḳb lagā kar churā lete haiñ. ²⁰ Is ke bajāe apne ḳhazāne āsmān par jamā karo jahāñ kīrā aur zang unheñ tabāh nahīñ kar sakte, na chor naḳb lagā kar churā sakte haiñ. ²¹ Kyonki jahāñ terā ḳhazānā hai wahīñ terā dil bhī lagā rahegā.

Jism kī Raushnī

²² Badan kā charāgh āñkh hai. Agar terī āñkh ṭhīk ho to phir terā pūrā badan raushan hogā. ²³ Lekin agar terī āñkh ḳharāb ho to terā pūrā badan andherā hī andherā hogā. Aur agar tere andar kī raushnī tārīkī ho to yih tārīkī kitnī shadīd hogī!

Befikr Honā

²⁴ Koī bhī do mālikoñ kī ḳhidmat nahīñ kar saktā. Yā to wuh ek se nafrat karke dūsre se muhabbat rakhegā yā ek se lipaṭ kar dūsre ko haḳīr jānegā. Tum ek hī waqt meñ Allāh aur daulat kī ḳhidmat nahīñ kar sakte.

²⁵ Is lie maiñ tumheñ batātā hūñ, apnī zindagī kī zarūriyāt pūrī karne ke lie pareshān na raho ki hāy, maiñ kyā khāūñ aur kyā piyūñ. Aur jism ke lie fikrmand na raho ki hāy, maiñ kyā pahnūñ. Kyā zindagī khāne-pīne se aham nahīñ hai? Aur kyā jism poshāk se zyādā ahmiyat nahīñ rakhtā? ²⁶ Parindoñ par ḡhaur karo. Na wuh bīj bote, na fasleñ kāṭ kar unheñ godām meñ jamā karte

haiñ. Tumhārā āsmānī Bāp khud unheñ khānā khilātā hai. Kyā tumhārī un kī nisbat zyādā qadar-o-qīmat nahīñ hai? ²⁷ Kyā tum meñ se kōī fikr karte karte apnī zindagī meñ ek lamhe kā bhī izāfā kar saktā hai?

²⁸ Aur tum apne kapron ke lie kyon fikrmand hote ho? Ghaur karo ki sosan ke phul kis tarah ugte haiñ. Na wuh mehnat karte, na katte haiñ. ²⁹ Lekin main tumheñ batātā hūñ ki Sulemān Bādshāh apnī pūrī shān-o-shaukat ke bawujūd aise shāndār kapron se mulabbas nahīñ thā jaise un meñ se ek. ³⁰ Agar Allāh us ghās ko jo āj maidān meñ hai aur kal āg meñ jhoñkī jāegī aisā shāndār libās pahnātā hai to ai kam-etaqādo, wuh tum ko pahnāne ke lie kyā kuchh nahīñ karegā?

³¹ Chunāñche pareshānī ke ālam meñ fikr karte karte yih na kahte raho, ‘Ham kyā khāeñ? Ham kyā piēñ? Ham kyā pahneñ?’ ³² Kyonki jo īmān nahīñ rakhte wuhī in tamām chīzon ke pīchhe bhāgte rahte haiñ jabki tumhāre āsmānī Bāp ko pahle se mālūm hai ki tum ko in tamām chīzon kī zarūrat hai. ³³ Pahle Allāh kī bādshāhī aur us kī rāstbāzī kī talāsh meñ raho. Phir yih tamām chīzeñ bhī tum ko mil jāēngī. ³⁴ Is lie kal ke bāre meñ fikr karte karte pareshān na ho kyonki kal kā din apne lie āp fikr kar legā. Har dīn kī apnī musībateñ kāfī haiñ.

7

Auroñ kā Munsif Banānā

¹ Dūsron kī adālat mat karnā, warnā tumhārī adālat bhī kī jāegī. ² Kyonki jītnī saḥtī se tum

dūsron kā faislā karte ho utnī saḡhtī se tumhārā bhī faislā kiyā jāegā. Aur jis paimāne se tum nāpte ho usī paimāne se tum bhī nāpe jāoge. ³ Tū kyoñ ḡhaur se apne bhāi kī āñkh meñ paṛe tinke par nazar kartā hai jabki tujhe wuh shahtīr nazar nahīn ātā jo terī apnī āñkh meñ hai? ⁴ Tū kyoñkar apne bhāi se kah saktā hai, ‘Ṭhahro, mujhe tumhārī āñkh meñ paṛā tinkā nikālne do,’ jabki terī apnī āñkh meñ shahtīr hai. ⁵ Riyākār! Pahle apnī āñkh ke shahtīr ko nikāl. Tab hī tujhe bhāi kā tinkā sāf nazar āegā aur tū use achchhī tarah se dekh kar nikāl sakegā.

⁶ Kuttoñ ko muḡaddas ḡhurāk mat khilānā aur suaroñ ke āge apne motī na phaiñknā. Aisā na ho ki wuh unheñ pāñwoñ tale raundeñ aur muṛ kar tum ko phār ḡāleñ.

Māñgte Rahnā

⁷ Māñgte raho to tum ko diyā jāegā. Ḍhūñḡte raho to tum ko mil jāegā. Khaṭkhaṭāte raho to tumhāre lie darwāzā khol diyā jāegā. ⁸ Kyoñki jo bhī māñgtā hai wuh pātā hai, jo ḡhūñḡtā hai use miltā hai, aur jo khaṭkhaṭātā hai us ke lie darwāzā khol diyā jātā hai. ⁹ Tum meñ se kaun apne beṭe ko patthar degā agar wuh roṭī māñge? ¹⁰ Yā kaun use sāñp degā agar wuh machhlī māñge? Koī nahīn! ¹¹ Jab tum bure hone ke bāwujūd itne samajhdār ho ki apne bachchoñ ko achchhī chīzeñ de sakte ho to phir kitnī zyādā yaqīnī bāt hai ki tumhārā āsmānī Bāp māñgne wāloñ ko achchhī chīzeñ degā.

¹² Har bāt meñ dūsron ke sāth wuhī sulūk karo jo tum chāhte ho ki wuh tumhāre sāth karen.

Kyoṅki yihī shariyat aur nabiyon kī tālimāt kā lubb-e-lubāb hai.

Tang Darwāzā

¹³ Tang darwāze se dākḥil ho, kyoṅki halākat kī taraf le jāne wālā rāstā kushādā aur us kā darwāzā chaurā hai. Bahut-se log us meṅ dākḥil ho jāte haiṅ. ¹⁴ Lekin zindagi kī taraf le jāne wālā rāstā tang hai aur us kā darwāzā chhoṭā. Kam hī log use pāte haiṅ.

Har Daraḥt kā Apnā Phal Hotā Hai

¹⁵ Jhūte nabiyon se khabardār raho! Go wuh bheṛon kā bhes badal kar tumhāre pās āte haiṅ, lekin andar se wuh ghāratgar bheṛie hote haiṅ. ¹⁶ Un kā phal dekh kar tum unheṅ pahchān loge. Kyā kḥardār jhāriyon se angūr toṛe jāte haiṅ yā ūntkaṭāron se anjīr? Hargiz nahīṅ. ¹⁷ Isi tarah achchhā daraḥt achchhā phal lātā hai aur kḥarāb daraḥt kḥarāb phal. ¹⁸ Na achchhā daraḥt kḥarāb phal lā saktā hai, na kḥarāb daraḥt achchhā phal. ¹⁹ Jo bhī daraḥt achchhā phal nahīṅ lātā use kāt kar āg meṅ jhoṅkā jātā hai. ²⁰ Yoṅ tum un kā phal dekh kar unheṅ pahchān loge.

Sirf Asal Pairokār Dākḥil Hoṅge

²¹ Jo mujhe ‘Kḥudāwand, Kḥudāwand’ kahte haiṅ un meṅ se sab āsmān kī bādshāhī meṅ dākḥil na hoṅge balki sirf wuh jo mere āsmānī Bāp kī marzī par aml karte haiṅ. ²² Adālat ke din bahut-se log mujh se kaheṅge, ‘Ai Kḥudāwand, Kḥudāwand! Kyā ham ne tere hī nām meṅ nabuwwat nahīṅ kī, tere hī nām se badrūheṅ

nahīn nikālīn, tere hī nām se mojize nahīn kie?
²³ Us waqt main un se sāf sāf kah dūngā, ‘Merī kabhī tum se jān pahchān na thī. Ai badkāro! Mere sāmne se chale jāo.’

Do Qism ke Makān

²⁴ Lihāzā jo bhī merī yih bāteñ sun kar un par amal kartā hai wuh us samajhdār ādmī kī mānind hai jis ne apne makān kī buniyād chaṭān par rakhī. ²⁵ Bārish hone lagī, sailāb āyā aur āndhī makān ko jhanjhoṛne lagī. Lekin wuh na girā, kyoñki us kī buniyād chaṭān par rakhī gāi thī.

²⁶ Lekin jo bhī merī yih bāteñ sun kar un par amal nahīn kartā wuh us ahmaq kī mānind hai jis ne apnā makān sahīh buniyād dāle baḡhair ret par tāmīr kiyā. ²⁷ Jab bārish hone lagī, sailāb āyā aur āndhī makān ko jhanjhoṛne lagī to yih makān dhaṛām se gir gayā.”

Īsā kā Iḡhtiyār

²⁸ Jab Īsā ne yih bāteñ khatm kar līn to log us kī tālīm sun kar hakkā-bakkā rah gae. ²⁹ Kyoñki wuh un ke ulamā kī tarah nahīn balki iḡhtiyār ke sāth sikhātā thā.

8

Koṛh se Shifā

¹ Īsā pahār se utrā to baṛī bhīr us ke pīchhe chalne lagī. ² Phīr ek ādmī us ke pās āyā jo koṛh kā marīz thā. Muñh ke bal gir kar us ne kahā, “Ḳhudāwand, agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

³ Īsā ne apnā hāth barhā kar use chhuā aur kahā, “Main chāhtā hūn, pāk-sāf ho jā.” Is par wuh fauran us bīmārī se pāk-sāf ho gayā. ⁴ Īsā ne us se kahā, “Ḳhabardār! Yih bāt kisī ko na batānā balki Baitul-muqaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taqāzā Mūsā kī sharīat un se kartī hai jinheñ koḥ se shifā milī hai. Yoñ alāniyā tasdīq ho jāegī ki tū wāqai pāk-sāf ho gayā hai.”

Romī Afsar ke Ġhulām kī Shifā

⁵ Jab Īsā Kafarnahūm meñ dākḥil huā to sau faujiyoñ par muqarrar ek afsar us ke pās ā kar us kī minnat karne lagā, ⁶ “Ḳhudāwand, merā ġhulām maflūj hālat meñ ghar meñ paṛā hai, aur use ṣhadīd dard ho rahā hai.”

⁷ Īsā ne us se kahā, “Main ā kar use shifā dūngā.”

⁸ Afsar ne jawāb diyā, “Nahīn Ḳhudāwand, main is lāyq nahīn ki āp mere ghar jāeñ. Bas yihīn se hukm kareñ to merā ġhulām shifā pā jāegā. ⁹ Kyonki mujhe ḳhud ālā afsaron ke hukm par chalnā paṛtā hai aur mere mātaht bhī faujī haiñ. Ek ko kahtā hūn, ‘Jā!’ To wuh jātā hai aur dūsre ko ‘Ā!’ To wuh ātā hai. Isī tarah main apne naukar ko hukm detā hūn, ‘Yih kar’ to wuh kartā hai.”

¹⁰ Yih sun kar Īsā nihāyat hairān huā. Us ne muḥ kar apne pīchhe āne wāloñ se kahā, “Main tum ko sach batātā hūn, main ne Isrāīl meñ bhī is qism kā imān nahīn pāyā. ¹¹ Main tumheñ batātā hūn, bahut-se log mashriq aur maḡhrib se ā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ke

sāth āsmān kī bādshāhī kī ziyāfat meñ sharīk hoñge. ¹² Lekin bādshāhī ke asal wārison ko nikāl kar andhere meñ ḍāl diyā jāegā, us jagah jahān log rote aur dānt pīste raheñge.” ¹³ Phir Īsā afsar se muḵhātib huā, “Jā, tere sāth waisā hī ho jaisā terā imān hai.”

Aur afsar ke ḡhulām ko usī gharī shifā mil gāi.

Bahut-se Marizoñ kī Shifā

¹⁴ Īsā Patras ke ghar meñ āyā. Wahān us ne Patras kī sās ko bistar par paṛe dekhā. Use buḵhār thā. ¹⁵ Us ne us kā hāth chhū liyā to buḵhār utar gayā aur wuh uṭh kar us kī ḵhidmat karne lagī.

¹⁶ Shām huī to badrūhoñ kī girift meñ paṛe bahut-se logoñ ko Īsā ke pās layā gayā. Us ne badrūhoñ ko hukm de kar nikāl diyā aur tamām marizoñ ko shifā dī. ¹⁷ Yoñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī huī ki “Us ne hamārī kamzoriyān le līn aur hamārī bīmāriyān uṭhā līn.”

Pairawī kī Sanjīdagī

¹⁸ Jab Īsā ne apne gird baṛā hujūm dekhā to us ne shāgirdoñ ko jhīl pār karne kā hukm diyā. ¹⁹ Rawānā hone se pahle sharīat kā ek ālim us ke pās ā kar kahne lagā, “Ustād, jahān bhī āp jāeñge maiñ āp ke pīchhe chaltā rahūngā.”

²⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Lomṛiyān apne bhaṭoñ meñ aur parinde apne ghoñsloñ meñ ārām kar sakte haiñ, lekin Ibn-e-Ādam ke pās sar rakh kar ārām karne kī koī jagah nahīn.”

21 Kisī aur shāgird ne us se kahā, “Ḳhudāwand, mujhe pahle jā kar apne bāp ko dafn karne kī ijāzat deñ.”

22 Lekin Īsā ne use batāyā, “Mere pīchhe ho le aur murdoñ ko apne murde dafn karne de.”

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

23 Phir wuh kashtī par sawār huā aur us ke pīchhe us ke shāgird bhī. 24 Achānak jhīl par saḡht āndhī chalne lagī aur kashtī lahroñ meñ ḍūbne lagī. Lekin Īsā so rahā thā. 25 Shāgird us ke pās gae aur use jagā kar kahne lage, “Ḳhudāwand, hameñ bachā, ham tabāh ho rahe haiñ!”

26 Us ne jawāb diyā, “Ai kam-etaqādo! Ghabrāte kyoñ ho?” Khaḡe ho kar us ne āndhī aur maujoñ ko dāntā to lahreñ bilkul sākit ho gañ. 27 Shāgird hairān ho kar kahne lage, “Yih kis qism kā shaḡhs hai? Hawā aur jhīl bhī us kā hukm māntī haiñ.”

Do Badrūh-giriftā Ādmiyoñ kī Shifā

28 Wuh jhīl ke pār Gadarīniyoñ ke ilāqe meñ pahuñche to badrūh-giriftā do ādmī qabroñ meñ se nikal kar Īsā ko mile. Wuh itne ḡhatarnāk the ki wahān se koī guzar nahīñ saktā thā. 29 Chīḡheñ mār mār kar unhoñ ne kahā, “Allāh ke Farzand, hamārā āp ke sāth kyā wāstā? Kyā āp hameñ muḡarrarā waqt se pahle azāb meñ ḍālne āe haiñ?”

30 Kuchh fāsile par suaroñ kā baḡā ḡhol char rahā thā. 31 Badrūhoñ ne Īsā se iltijā kī, “Agar āp hameñ nikālte haiñ to suaroñ ke us ḡhol meñ bhej deñ.”

³² Īsā ne unheñ hukm diyā, “Jāo.” Badrūheñ nikal kar suaroñ meñ jā ghusīñ. Is par pūre kā pūrā ḡhol bhāg bhāg kar pahārī kī ḡhalān par se utrā aur jhīl meñ jhapṭ kar ḡḡb marā. ³³ Yih dekh kar suaroñ ke gallābān bhāg gae. Shahr meñ jā kar unhoñ ne logoñ ko sab kuchh sunāyā aur wuh bhī jo badrūh-giriftā ādmiyoñ ke sāth huā thā. ³⁴ Phir pūrā shahr nikal kar Īsā ko milne āyā. Use dekh kar unhoñ ne us kī minnat kī ki hamāre ilāqe se chale jāeñ.

9

Maflūj Ādmī kī Shifā

¹ Kashtī meñ baiṭh kar Īsā ne jhīl ko pār kiyā aur apne shahr pahuñch gayā. ² Wahāñ ek maflūj ādmī ko chārpāi par ḡḡl kar us ke pās lāyā gayā. Un kā īmān dekh kar Īsā ne kahā, “Beṭā, hauslā rakh. Tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

³ Yih sun kar shariāt ke kuchh ulamā dil meñ kahne lage, “Yih kufr bak rahā hai!”

⁴ Īsā ne jān liyā ki yih kyā soch rahe haiñ, is lie us ne un se pūchhā, ⁵ “Tum dil meñ burī bāteñ kyoñ soch rahe ho? Kyā maflūj se yih kahnā zyādā āsān hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih kī ‘Uṭh aur chal-phir?’” ⁶ Lekin maiñ tum ko dikhātā hūñ ki Ibn-e-Ādam ko wāqāi duniyā meñ gunāh muāf karne kā iḡhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se muḡhātib huā, “Uṭh, apñi chārpāi uṭhā kar ghar chalā jā.”

⁷ Wuh ādmī kharā huā aur apne ghar chalā gayā. ⁸ Yih dekh kar hujūm par Allāh kā ḡhauf

tārī ho gayā aur wuh Allāh kī tamjīd karne lage ki us ne insān ko is qism kā iḳhtiyār diyā hai.

Mattī kī Bulāhaṭ

⁹ Āge jā kar Īsā ne ek ādmī ko dekhā jo ṭaiks lene wāloñ kī chaukī par baiṭhā thā. Us kā nām Mattī thā. Īsā ne us se kahā, “Mere pīchhe ho le.” Aur Mattī uṭh kar us ke pīchhe ho liyā.

¹⁰ Bād meñ Īsā Mattī ke ghar meñ khānā khā rahā thā. Bahut-se ṭaiks lene wāle aur gunāhgār bhī ā kar Īsā aur us ke shāgirdoñ ke sāth khāne meñ sharīk hue. ¹¹ Yih dekh kar Farīsiyoñ ne us ke shāgirdoñ se pūchhā, “Āp kā ustād ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ ke sāth kyoñ khātā hai?”

¹² Yih sun kar Īsā ne kahā, “Sehhatmandoñ ko dāḳṭar kī zarūrat nahīn hotī balki marīzoñ ko.

¹³ Pahle jāo aur kalām-e-muqaddas kī is bāt kā matlab jān lo ki ‘Main qurbānī nahīn balki rahm pasand kartā hūn.’ Kyoñki main rāstbāzoñ ko nahīn balki gunāhgāroñ ko bulāne āyā hūn.”

Shāgird Rozā Kyoñ Nahīn Rakhte?

¹⁴ Phir Yahyā ke shāgird us ke pās āe aur pūchhā, “Āp ke shāgird rozā kyoñ nahīn rakhte jabki ham aur Farīsī rozā rakhte haiñ?”

¹⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Shādī ke mehmān kis tarah mātām kar sakte haiñ jab tak dūlhā un ke darmiyān hai? Lekin ek din āegā jab dūlhā un se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheñge.

¹⁶ Koī bhī nae kapre kā ṭuḳrā kisī purāne libās meñ nahīn lagātā. Agar wuh aisā kare to nayā ṭuḳrā bād meñ sukaṛ kar purāne libās se alag ho jāegā. Yoñ purāne libās kī phaṭī hūī jagah

pahle kī nisbat zyādā ḵharāb ho jāegī. ¹⁷ Isī tarah angūr kā tāzā ras purānī aur belachak mashkoñ meñ nahīn ḍālā jātā. Agar aisā kiyā jāe to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phaṭ jāeṅgī. Natīje meñ mai aur mashkeñ donoñ zāe ho jāeṅgī. Is lie angūr kā tāzā ras naī mashkoñ meñ ḍālā jātā hai jo lachakdār hotī haiñ. Yoñ ras aur mashkeñ donoñ hī mahfūz rahte haiñ.”

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Aurat

¹⁸ Īsā abhī yih bayān kar rahā thā ki ek Yahūdī rāhnumā ne gir kar use sijdā kiyā aur kahā, “Merī beṭī abhī abhī marī hai. Lekin ā kar apnā hāth us par rakheñ to wuh dubārā zindā ho jāegī.”

¹⁹ Īsā uṭh kar apne shāgirdoñ samet us ke sāth ho liyā.

²⁰ Chalthe chalthe ek aurat ne pīchhe se ā kar Īsā ke libās kā kinārā chhuā. Yih aurat bārah sāl se ḵhūn bahne kī marīzā thī ²¹ aur wuh soch rahī thī, “Agar maiñ sirf us ke libās ko hī chhū lūñ to shifā pā lūṅgī.”

²² Īsā ne muṛ kar use dekhā aur kahā, “Beṭī, hauslā raḵh! Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.” Aur aurat ko usī waqt shifā mil gayī.

²³ Phir Īsā rāhnumā ke ghar meñ dāḵhil huā. Bāñsrī bajāne wāle aur bahut-se log pahuñch chuke the aur bahut shor-sharābā thā. Yih dekh kar ²⁴ Īsā ne kahā, “Nikal jāo! Laṛkī mar nahīn gayī balki so rahī hai.” Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage. ²⁵ Lekin jab sab ko nikāl diyā gayā to wuh andar gayā. Us ne laṛkī kā hāth pakaṛā

to wuh uṭh kharī huī. ²⁶ Is mojize kī ḵhabar us pūre ilāqe meñ phail gaī.

Do Andhoñ kī Shifā

²⁷ Jab Īsā wahān se rawānā huā to do andhe us ke pīchhe chal kar chillāne lage, “Ibn-e-Dāūd, ham par rahm karen.”

²⁸ Jab Īsā kisī ke ghar meñ dākḥil huā to wuh us ke pās āe. Īsā ne un se pūchhā, “Kyā tumhārā imān hai ki maiñ yih kar saktā hūn?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, Ḵhudāwand.”

²⁹ Phir us ne un kī āñkheñ chhū kar kahā, “Tumhāre sāth tumhāre imān ke mutābiq ho jāe.” ³⁰ Un kī āñkheñ bahāl ho gaīn aur Īsā ne saḵtī se unheñ kahā, “Ḵhabardār, kisī ko bhī is kā patā na chale!”

³¹ Lekin wuh nikal kar pūre ilāqe meñ us kī ḵhabar phailāne lage.

Gūnge Ādmī kī Shifā

³² Jab wuh nikal rahe the to ek gūngā ādmī Īsā ke pās lāyā gayā jo kisī badrūh ke qabze meñ thā. ³³ Jab badrūh ko nikālā gayā to gūngā bolne lagā. Hujūm hairān rah gayā. Unhoñ ne kahā, “Aisā kām Isrāīl meñ kabhī nahīn dekhā gayā.”

³⁴ Lekin Farīsiyoñ ne kahā, “Wuh badrūhoñ ke sardār hī kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hai.”

Īsā ko Logoñ par Tars Ātā Hai

³⁵ Aur Īsā safr karte karte tamām shahroñ aur gānwoñ meñ se guzarā. Jahān bhī wuh pahuñchā wahān us ne un ke ibādatḵhānoñ meñ tālīm dī, bādshāhī kī ḵhushḵhabrī sunāī aur har qism ke marz aur alālat se shifā dī. ³⁶ Hujūm ko

dekh kar use un par barā tars āyā, kyonki wuh pise hue aur bebas the, aisī bheṛoṅ kī tarah jin kā charwāhā na ho. ³⁷ Us ne apne shāgirdoṅ se kahā, “Fasal bahut hai, lekin mazdūr kam. ³⁸ Is lie fasal ke mālik se guzārish karo ki wuh apnī fasal kāṭne ke lie mazīd mazdūr bhej de.”

10

Bārah Rasūloṅ ko Iḳhtiyār Diyā Jātā Hai

¹ Phir Īsā ne apne bārah rasūloṅ ko bulā kar unheṅ nāpāk rūh nikālne aur har qism ke marz aur alālat se shifā dene kā iḳhtiyār diyā. ² Bārah rasūloṅ ke nām yih haiṅ: pahlā Shamāūn jo Patras bhī kahlātā hai, phir us kā bhāī Andriyās, Yāqūb bin Zabdī aur us kā bhāī Yūhannā, ³ Filippus, Bartulmāī, Tomā, Mattī (jo ṭaiks lene wālā thā), Yāqūb bin Halfai, Taddī, ⁴ Shamāūn Mujāhid aur Yahūdāh Iskariyotī jis ne bād meṅ use dushmanoṅ ke hawāle kar diyā.

Rasūloṅ ko Tablīgh ke lie Bhejā Jātā Hai

⁵ In bārah mardoṅ ko Īsā ne bhej diyā. Sāth sāth us ne unheṅ hidāyat dī, “Ġhairyahūdī ābādiyoṅ meṅ na jānā, na kisī Sāmarī shahr meṅ, ⁶ balki sirf Isrāīl kī khoī huī bheṛoṅ ke pās. ⁷ Aur chalte chalte munādī karte jāo ki ‘Āsmān kī bādshāhī qarīb ā chukī hai.’ ⁸ Bīmāroṅ ko shifā do, murdoṅ ko zindā karo, koṛhiyoṅ ko pāk-sāf karo, badrūhoṅ ko nikālo. Tum ko muft meṅ milā hai, muft meṅ hī bānṭnā. ⁹ Apne kamarband meṅ paise na rakhnā—na sone, na chāndī aur na tāñbe ke sikke. ¹⁰ Na safr ke lie

baig ho, na ek se zyādā sūt, na jūte, na lāṭhī. Kyoṅki mazdūr apnī rozī kā haqdār hai.

¹¹ Jis shahr yā gānw meṅ dākḥil hote ho us meṅ kisī lāyq shaḥs kā patā karo aur rawānā hote waqt tak usī ke ghar meṅ ṭhahro. ¹² Ghar meṅ dākḥil hote waqt use duā-e-ḥhair do. ¹³ Agar wuh ghar is lāyq hogā to jo salāmatī tum ne us ke lie māngī hai wuh us par ā kar ṭaharī rahegī. Agar nahīn to yih salāmatī tumhāre pās lauṭ aegī. ¹⁴ Agar koī gharānā yā shahr tum ko qabūl na kare, na tumhārī sune to rawānā hote waqt us jagah kī gard apne pānwoṅ se jhār denā. ¹⁵ Maiṅ tumheṅ sach batātā hūn, adālat ke din us shahr kī nisbat Sadūm aur Amūrā ke ilāqe kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.

Āne Wālī Īzārasāniyān

¹⁶ Dekho, maiṅ tum bheṛoṅ ko bheṛiyōṅ meṅ bhej rahā hūn. Is lie sānpoṅ kī tarah hoshyār aur kabūtaroṅ kī tarah māsūm bano. ¹⁷ Logoṅ se ḥhabardār raho, kyoṅki wuh tum ko maqāmī adālatōṅ ke hawāle karke apne ibādatḥhānoṅ meṅ koṛe lagwāeṅge. ¹⁸ Merī ḥhātir tumheṅ hukmrānoṅ aur bādshāhoṅ ke sāmne pesh kiyā jāegā aur yoṅ tum ko unheṅ aur Ḡhairyahūdiyoṅ ko gawāhī dene kā mauqā milegā. ¹⁹ Jab wuh tumheṅ giriftār kareṅge to yih sochte sochte pareshān na ho jānā ki maiṅ kyā kahūn yā kis tarah bāt karūn. Us waqt tum ko batāyā jāegā ki kyā kahnā hai, ²⁰ kyoṅki tum ḥhud bāt nahīn karoge balki tumhāre Bāp kā Rūh tumhārī mārifat bolegā.

²¹ Bhāī apne bhāī ko aur bāp apne bachche ko maut ke hawāle karegā. Bachche apne wālidain ke ḵhilāf khare ho kar unheñ qatl karwāenge. ²² Sab tum se nafrat kareñge, is lie ki tum mere pairokār ho. Lekin jo āḵhir tak qāym rahegā use najāt milegī. ²³ Jab wuh ek shahr meñ tumheñ satāenge to kisī dūsre shahr ko hijrat kar jānā. Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki Ibn-e-Ādam kī āmad tak tum Isrāīl ke tamām shahron tak nahīñ pahuñch pāoge.

²⁴ Shāgird apne ustād se baṛā nahīñ hotā, na ḡhulām apne mālik se. ²⁵ Shāgird ko is par iktifā karnā hai ki wuh apne ustād kī mānind ho, aur isī tarah ḡhulām ko ki wuh apne mālik kī mānind ho. Gharāne ke sarparast ko agar badrūhoñ kā sardār Bāl-zabūl qarār diyā gayā hai to us ke ghar wāloñ ko kyā kuchh na kahā jāegā.

Kis se Ḍarnā Hai?

²⁶ Un se mat ḍarnā, kyoñki jo kuchh abhī chhupā huā hai use āḵhir meñ zāhir kiyā jāegā, aur jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai us kā rāz āḵhir meñ khul jāegā. ²⁷ Jo kuchh maiñ tumheñ andhere meñ sunā rahā hūñ use roz-e-raushan meñ sunā denā. Aur jo kuchh āhistā āhistā tumhāre kān meñ batāyā gayā hai us kā chhatoñ se elān karo. ²⁸ Un se ḵhauf mat khānā jo tumhārī rūh ko nahīñ balki sirf tumhāre jism ko qatl kar sakte haiñ. Allāh se ḍaro jo rūh aur jism donoñ ko jahannum meñ ḍāl kar halāk kar saktā hai. ²⁹ Kyā chiriyon kā joṛā kam paison meñ nahīñ biktā? Tāham un meñ se ek bhī tumhāre Bāp kī ijāzat ke baḡhair zamīn par nahīñ gir saktī. ³⁰ Na sirf yih balki tumhāre sar ke sab bāl

bhī gine hue haiñ. ³¹ Lihāzā mat ḍaro. Tumhārī qadar-o-qīmat bahut-sī chiriyon se kahīn zyādā hai.

Masīh kā Iqrār yā Inkār Karne kā Natījā

³² Jo bhī logon ke sāmne merā iqrār kare us kā iqrār main khud bhī apne āsmānī Bāp ke sāmne karūnga. ³³ Lekin jo bhī logon ke sāmne merā inkār kare us kā main bhī apne āsmānī Bāp ke sāmne inkār karūnga.

Isā Sulah-Salāmatī kā Bāis Nahīn

³⁴ Yih mat samjho ki main duniyā meñ sulah-salāmatī qāym karne āyā hūn. Main sulah-salāmatī nahīn balki talwār chālwanē āyā hūn. ³⁵ Main beṭe ko us ke bāp ke khilāf kharā karne āyā hūn, beṭī ko us kī mān ke khilāf aur bahū ko us kī sās ke khilāf. ³⁶ Insān ke dushman us ke apne ghar wāle hoñge.

³⁷ Jo apne bāp yā mān ko mujh se zyādā pyār kare wuh mere lāyq nahīn. Jo apne beṭe yā beṭī ko mujh se zyādā pyār kare wuh mere lāyq nahīn. ³⁸ Jo apnī salīb uṭhā kar mere pichhe na ho le wuh mere lāyq nahīn. ³⁹ Jo bhī apnī jān ko bachāe wuh use kho degā, lekin jo apnī jān ko merī khātir kho de wuh use pāegā.

Isā aur Us ke Pairokaron ko Qabul Karne kā Ajr

⁴⁰ Jo tumheñ qabul kare wuh mujhe qabul kartā hai, aur jo mujhe qabul kartā hai wuh us ko qabul kartā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴¹ Jo kisī nabī ko qabul kare use nabī kā-sā ajr milegā. Aur jo kisī rāstbāz shaḥs ko us kī rāstbāzī ke

sabab se qabūl kare use rāstbāz shaḡhs kā-sā ajr milegā. ⁴² Main tum ko sach batātā hūn ki jo in chhoṭon meñ se kisī ek ko merā shāgird hone ke bāis ṭhanḍe pānī kā glās bhī pilāe us kā ajr qāym rahegā.”

11

Yahyā kā Īsā se Sawāl

¹ Apne shāgirdon ko yih hidāyāt dene ke bād Īsā un ke shahron meñ tālīm dene aur munādī karne ke lie rawānā huā.

² Yahyā ne jo us waqt jel meñ thā sunā ki Īsā kyā kyā kar rahā hai. Is par us ne apne shāgirdon ko us ke pās bhej diyā ³ tāki wuh us se pūchheñ, “Kyā ap wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur ke intazār meñ raheñ?”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Yahyā ke pās wāpas jā kar use sab kuchh batā denā jo tum ne dekhā aur sunā hai. ⁵ ‘Andhe deḡhte, langaṛe chalte phirte haiñ, koṛhiyon ko pāk-sāf kiyā jātā hai, bahre sunte haiñ, murdon ko zindā kiyā jātā hai aur ḡharībon ko Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāi jāti hai.’ ⁶ Mubārak hai wuh jo mere sabab se ṭhokar khā kar bargashtā nahīn hotā.”

⁷ Yahyā ke yih shāgird chale gae to Īsā hujūm se Yahyā ke bāre meñ bāt karne lagā, “Tum registān meñ kyā deḡhne gae the? Ek sarkandā jo hawā ke har jhoñke se hiltā hai? Beshak nahīn. ⁸ Yā kyā wahāñ jā kar aise admī kī tawaḡqo kar rahe the jo nafis aur mulāym libās pahne hue hai? Nahīn, jo shāndār kapṛe pahante haiñ wuh shāhī mahalon meñ pāe jāte

haiñ. ⁹ To phir tum kyā dekhne gae the? Ek nabī ko? Bilkul sahīh, balki meñ tum ko batātā hūñ ki wuh nabī se bhī baṛā hai. ¹⁰ Usī ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Dekh, maiñ apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūñ jo tere sāmne rāstā taiyār karegā.’ ¹¹ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki is duniyā meñ paidā hone wālā koī bhī shaḳhs Yahyā se baṛā nahīñ hai. To bhī āsmān kī bādshāhī meñ dāḳhil hone wālā sab se chhoṭā shaḳhs us se baṛā hai. ¹² Yahyā baptismā dene wāle kī ḳhidmat se le kar āj tak āsmān kī bādshāhī par zabardastī kī jā rahī hai, aur zabardast use chhīn rahe haiñ. ¹³ Kyonki tamām nabī aur Tauret ne Yahyā ke daur tak is ke bāre meñ peshgoī kī hai. ¹⁴ Aur agar tum yih mānane ke lie taiyār ho to māno ki wuh Iliyās Nabī hai jise ānā thā. ¹⁵ Jo sun saktā hai wuh sun le!

¹⁶ Maiñ is nasl ko kis se tashbīh dūñ? Wuh un bachchoñ kī mānind haiñ jo bāzār meñ baiṭhe khel rahe haiñ. Un meñ se kuchh ūñchī āwāz se dūsre bachchoñ se shikāyat kar rahe haiñ, ¹⁷ ‘Ham ne bānsrī bajāi to tum na nāche. Phir ham ne nohā ke gīt gāe, lekin tum ne chhātī piṭ kar mātam na kiyā.’ ¹⁸ Dekho, Yahyā āyā aur na khāyā, na piyā. Yih dekh kar log kahte haiñ ki us meñ badrūh hai. ¹⁹ Phir Ibn-e-Ādam khātā aur pītā huā āyā. Ab kahte haiñ, ‘Dekho yih kaisā peṭū aur sharābī hai. Aur wuh ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ kā dost bhī hai.’ Lekin hikmat apne āmāl se hī sahīh sābit huī hai.”

Taubā na Karne Wāle Shahroñ par Afsos

20 Phir Īsā un shahron ko dāntne lagā jin meñ us ne zyādā mojize kie the, kyoñki unhoñ ne taubā nahīn kī thī. 21 “Ai Ḳhurāzīn, tujh par afsos! Bait-saidā, tujh par afsos! Agar Sūr aur Saidā meñ wuh mojize kie gae hote jo tum meñ hue to wahān ke log kab ke ṭāṭ oṛh kar aur sar par rākh ḍāl kar taubā kar chuke hote. 22 Ji hān, adālat ke din tumhārī nisbat Sūr aur Saidā kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā. 23 Aur ai Kafarnahūm, kyā tujhe āsmān tak sarfarāz kiyā jāegā? Hargiz nahīn, balki tū utartā utartā Pātāl tak pahuñchegā. Agar Sadūm meñ wuh mojize kie gae hote jo tujh meñ hue haiñ to wuh āj tak qāym rahtā. 24 Hān, adālat ke din terī nisbat Sadūm kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.”

Bāp kī Tamjīd

25 Us waqt Īsā ne kahā, “Ai Bāp, āsmān-o-zamīn ke Mālik! Maiñ terī tamjīd kartā hūñ ki tū ne yih bāteñ dānāoñ aur aqalmandoñ se chhupā kar chhoṭe bachchoñ par zāhir kar dī haiñ. 26 Hān mere Bāp, yihī tujhe pasand āyā.

27 Mere Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. Koī bhī Farzand ko nahīn jāntā siwāe Bāp ke. Aur koī Bāp ko nahīn jāntā siwāe Farzand ke aur un logoñ ke jin par Farzand Bāp ko zāhir karnā chāhtā hai.

28 Ai thakemānde aur bojh tale dabe hue logo, sab mere pās āo! Maiñ tum ko ārām dūngā. 29 Merā juā apne ūpar uṭhā kar mujh se sīkho, kyoñki maiñ halīm aur narmdil hūñ. Yoñ karne se tumhārī jāneñ ārām pāeñgī, 30 kyoñki merā juā mulāym aur merā bojh halkā hai.”

12

Sabat ke bāre meñ Sawāl

¹ Un dinoñ meñ Īsā anāj ke kheton meñ se guzar rahā thā. Sabat kā din thā. Chalthe chalte us ke shāgirdon ko bhūk lagī aur wuh anāj kī bāleñ toṛ toṛ kar khāne lage. ² Yih dekh kar Farīsiyon ne Īsā se shikāyat kī, “Dekho, āp ke shāgird aisā kām kar rahe haiñ jo Sabat ke din manā hai.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne nahīn paṛhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthiyon ko bhūk lagī? ⁴ Wuh Allāh ke ghar meñ dākḥil huā aur apne sāthiyon samet Rab ke lie maḥsūsshudā roṭiyāñ khāñ, agarche unheñ is kī ijāzat nahīn thī balki sirf imāmon ko? ⁵ Yā kyā tum ne Tauret meñ nahīn paṛhā ki go imām Sabat ke din Baitul-muqaddas meñ khidmat karte hue ārām karne kā hukm toṛte haiñ to bhī wuh be'ilzām ṭaharte haiñ? ⁶ Maiñ tumheñ batātā hūñ ki yahāñ wuh hai jo Baitul-muqaddas se afzal hai. ⁷ Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Maiñ qurbānī nahīn balki rahm pasand kartā hūñ.’ Agar tum is kā matlab samajhte to beqūsūron ko mujrim na ṭahrāte. ⁸ Kyonki Ibn-e-Ādam Sabat kā mālik hai.”

Sūkhe Hāth Wāle Ādmī kī Shifā

⁹ Wahāñ se chalte chalte wuh un ke ibādatkhāne meñ dākḥil huā. ¹⁰ Us meñ ek ādmī thā jis kā hāth sūkhā huā thā. Log Īsā par ilzām lagāne kā koī bahānā talāsh kar rahe the, is lie unhoñ ne us se pūchhā, “Kyā shariāt Sabat ke din shifā dene kī ijāzat detī hai?”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Agar tum meñ se kisī kī bheṛ Sabat ke din gaṛhe meñ gir jāe to kyā use nahīñ nikāloge?” ¹² Aur bheṛ kī nisbat insān kī kitnī zyādā qadar-o-qīmat hai! Ġharz shariyat nek kām karne kī ijāzat detī hai.” ¹³ Phir us ne us ādmī se jis kā hāth sūkhā huā thā kahā, “Apnā hāth āge baṛhā.”

Us ne aisā kiyā to us kā hāth dūsre hāth kī mānind tandurust ho gayā. ¹⁴ Is par Farīsī nikal kar āpas meñ Īsā ko qatl karne kī sāzishēñ karne lage.

Allāh kā Chunā Huā Ḳhādim

¹⁵ Jab Īsā ne yih jāñ liyā to wuh wahāñ se chalā gayā. Bahut-se log us ke pīchhe chal rahe the. Us ne un ke tamām marizoñ ko shifā de kar ¹⁶ unheñ tākīd kī, “Kisī ko mere bāre meñ na batāo.” ¹⁷ Yoñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūri huī,

¹⁸ ‘Dekho, merā ḳhādim jise main ne chun liyā hai,

merā pyārā jo mujhe pasand hai.

Main apne Rūh ko us par dālūngā,

aur wuh aqwām meñ insāf kā elān karegā.

¹⁹ Wuh na to jhagaṛegā, na chillāegā.

Galiyoñ meñ us kī āwāz sunāi nahīñ degī.

²⁰ Na wuh kuchle hue sarkande ko toṛegā,

na bujhtī huī battī ko bujhāegā

jab tak wuh insāf ko ḡhalbā na baḳhshe.

²¹ Usī ke nām se qaumeñ ummīd rakheñgī.’

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

²² Phir ek ādmī ko Īsā ke pās lāyā gayā jo badrūh kī girift meñ thā. Wuh andhā aur gūngā

thā. Īsā ne use shifā dī to gūngā bolne aur dekhne lagā. ²³ Hujūm ke tamām log hakkā-bakkā rah gae aur pūchhne lage, “Kyā yih Ibn-e-Dāūd nahīn?”

²⁴ Lekin jab Farīsiyon ne yih sunā to unhoṅ ne kahā, “Yih sirf badrūhoṅ ke sardār Bāl-zabūl kī mārifat badrūhoṅ ko nikāltā hai.”

²⁵ Un ke yih khayālāt jān kar Īsā ne un se kahā, “Jis bādshāhī meṅ phūṭ paṛ jāe wuh tabāh ho jāegī. Aur jis shahr yā gharāne kī aisī hālat ho wuh bhī qāym nahīn rah saktā. ²⁶ Isī tarah agar Iblīs apne āp ko nikāle to phir us meṅ phūṭ paṛ gaī hai. Is sūrat meṅ us kī bādshāhī kis tarah qāym rah saktī hai? ²⁷ Aur agar maiṅ badrūhoṅ ko Bāl-zabūl kī madad se nikāltā hūn to tumhāre beṭe unheṅ kis ke zariye nikālte haiṅ? Chunānche wuhī is bāt meṅ tumhāre munsif hoṅge. ²⁸ Lekin agar maiṅ Allāh ke Rūh kī mārifat badrūhoṅ ko nikāl detā hūn to phir Allāh kī bādshāhī tumhāre pās pahuṅch chukī hai.

²⁹ Kisī zorāwar ādmī ke ghar meṅ ghus kar us kā māl-o-asbāb lūṭnā kis tarah mumkin hai jab tak ki use bāndhā na jāe? Phir hī use lūṭā jā saktā hai.

³⁰ Jo mere sāth nahīn wuh mere khilāf hai aur jo mere sāth jamā nahīn kartā wuh bikhertā hai.

³¹ Gharz maiṅ tum ko batātā hūn ki insān kā har gunāh aur kufr muāf kiyā jā sakegā siwāe Rūhul-quds ke khilāf kufr bakne ke. Ise muāf nahīn kiyā jāegā. ³² Jo Ibn-e-Ādam ke khilāf bāt kare use muāf kiyā jā sakegā, lekin jo Rūhul-quds ke khilāf bāt kare use na is jahān meṅ aur na āne wāle jahān meṅ muāf kiyā jāegā.

Daraḡht Us ke Phal se Pahchānā Jātā Hai

³³ Achchhe phal ke lie achchhe daraḡht kī zarūrat hotī hai. Kharāb daraḡht se kharāb phal miltā hai. Daraḡht us ke phal se hī pahchānā jātā hai. ³⁴ Ai sānp ke bachcho! Tum jo bure ho kis tarah achchhī bāteñ kar sakte ho? Kyoñki jis chīz se dil labrez hotā hai wuh chhalak kar zabān par ā jātī hai. ³⁵ Achchhā shaḡhs apne dil ke achchhe khazāne se achchhī chīzeñ nikāltā hai jabki burā shaḡhs apne bure khazāne se burī chīzeñ.

³⁶ Maiñ tum ko batātā hūñ ki qiyāmat ke din logoñ ko beparwāī se kī gaī har bāt kā hisāb denā paṛegā. ³⁷ Tumhārī apnī bātoñ kī binā par tum ko rāst yā nārāst ṡhahrāyā jāegā.”

Ilāhī Nishān kā Taqāzā

³⁸ Phir sharīat ke kuchh ulamā aur Farīsiyoñ ne Īsā se bāt kī, “Ustād, ham āp kī taraf se ilāhī nishān deḡhnā chāhte haiñ.”

³⁹ Us ne jawāb diyā, “Sirf sharīr aur zinākār nasl ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin use koī bhī ilāhī nishān pesh nahīñ kiyā jāegā siwāe Yūnus nabī ke nishān ke. ⁴⁰ Kyoñki jis tarah Yūnus tīn din aur tīn rāt machhli ke peṡ meñ rahā usī tarah Ibn-e-Ādam bhī tīn din aur tīn rāt zamīn kī god meñ paṛā rahegā. ⁴¹ Qiyāmat ke din Nīnwā ke bāshinde is nasl ke sāth khare ho kar ise mujrim ṡhahrāeñge. Kyoñki Yūnus ke elān par unhoñ ne taubā kī thī jabki yahāñ wuh hai jo Yūnus se bhī baṛā hai. ⁴² Us din junūbī mulk Sabā kī malikā bhī is nasl ke sāth kharī

ho kar ise mujrim qarār degī. Kyoṅki wuh dūr-darāz mulk se Sulemān kī hikmat sunane ke lie āi thī jabki yahān wuh hai jo Sulemān se bhī baṛā hai.

Badrūh kī Wāpasī

⁴³ Jab koī badrūh kisī shaḳhs se nikaltī hai to wuh wīrān ilāqon meṅ se guzartī huī ārām kī jagah talāsh kartī hai. Lekin jab use koī aisā maqām nahīn miltā ⁴⁴ to wuh kahtī hai, ‘Maiṅ apne us ghar meṅ wāpas chali jāūngī jis meṅ se niklī thī.’ Wuh wāpas ā kar deḳhtī hai ki ghar ḳhālī hai aur kisī ne jhārū de kar sab kuchh salīqe se rakh diyā hai. ⁴⁵ Phir wuh jā kar sāt aur badrūheṅ ḍhūṅḍ lātī hai jo us se badtar hotī haiṅ, aur wuh sab us shaḳhs meṅ ghus kar rahne lagtī haiṅ. Chunānche ab us ādmī kī hālat pahle kī nisbat zyādā burī ho jātī hai. Is sharīr nasl kā bhī yihī hāl hogā.”

Īsā kī Mān aur Bhāī

⁴⁶ Īsā abhī hujūm se bāt kar hī rahā thā ki us kī mān aur bhāī bāhar khare us se bāt karne kī koshish karne lage. ⁴⁷ Kisī ne Īsā se kahā, “Āp kī mān aur bhāī bāhar khare haiṅ aur āp se bāt karnā chāhte haiṅ.”

⁴⁸ Īsā ne pūchhā, “Kaun hai merī mān aur kaun haiṅ mere bhāī?” ⁴⁹ Phir apne hāth se shāgirdon kī taraf ishārā karke us ne kahā, “Dekho, yih merī mān aur mere bhāī haiṅ. ⁵⁰ Kyoṅki jo bhī mere āsmānī Bāp kī marzī pūri kartā hai wuh merā bhāī, merī bahan aur merī mān hai.”

13

Bīj Bone Wāle kī Tamsīl

¹ Usī din Īsā ghar se nikal kar jhīl ke kināre baiṭh gayā. ² Itnā baṛā hujūm us ke gird jamā ho gayā ki āḳhirkār wuh ek kashtī meñ baiṭh gayā jabki log kināre par khare rahe. ³ Phir us ne unheñ bahut-sī bāteñ tamsīloñ meñ sunāñ.

“Ek kisān bij bone ke lie niklā. ⁴ Jab bīj idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire aur parindoñ ne ā kar unheñ chug liyā. ⁵ Kuchh pathrīlī zamīn par gire jahān miṭṭī kī kamī thī. Wuh jald ug āe kyoñki miṭṭī gahrī nahīn thī. ⁶ Lekin jab sūraj niklā to paude jhulas gae aur chūnki wuh jaṛ na pakaṛ sake is lie sūkh gae. ⁷ Kuchh ḳhudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān bhī gire. Wahān wuh ugne to lage, lekin ḳhudrau paudoñ ne sāth sāth baṛh kar unheñ phalne-phūlne na diyā. Chunāñche wuh bhī ḳhatm ho gae. ⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zarkhez zamīn meñ gire aur baṛhte baṛhte tīs gunā, sāth gunā balki sau gunā tak zyādā phal lāe. ⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsīloñ kī Maqsad

¹⁰ Shāgird us ke pās ā kar pūchhne lage, “Āp logoñ se tamsīloñ meñ bāt kyoñ karte haiñ?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Tum ko to āsmān kī bādshāhī ke bhed samajhne kī liyāqat dī gai hai, lekin unheñ yih liyāqat nahīn dī gai. ¹² Jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā aur us ke pās kasrat kī chīzeñ hoñgī. Lekin jis ke pās kuchh nahīn hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai. ¹³ Is lie maiñ tamsīloñ meñ un se bāt

kartā hūn. Kyoṅki wuh deḳhte hue kuchh nahīn deḳhte, wuh sunte hue kuchh nahīn sunte aur kuchh nahīn samajhte. ¹⁴ Un meṅ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī ho rahī hai:

‘Tum apne kānoṅ se sunoge
magar kuchh nahīn samjhoge,
tum apnī āṅkhoṅ se dekhoge
magar kuchh nahīn jānoge.

¹⁵ Kyoṅki is qaum kā dil behis ho gayā hai. Wuh mushkil se apne kānoṅ se sunte haiṅ, unhoṅ ne apnī āṅkhoṅ ko band kar rakhā hai, aisā na ho ki wuh apnī āṅkhoṅ se dekheṅ, apne kānoṅ se suneṅ, apne dil se samjheṅ, merī taraf rujū kareṅ aur maiṅ unheṅ shifā dūn.’

¹⁶ Lekin tumhārī āṅkheṅ mubāarak haiṅ kyoṅki wuh dekh saktī haiṅ aur tumhāre kān mubāarak haiṅ kyoṅki wuh sun sakte haiṅ.

¹⁷ Maiṅ tum ko sach batātā hūn ki jo kuchh tum dekh rahe ho bahut-se nabī aur rāstbāz ise dekh na pāe agarche wuh is ke ārzūmand the. Aur jo kuchh tum sun rahe ho ise wuh sunane na pāe, agarche wuh is ke ḳhāhishmand the.

Bīj Bone Wāle kī Tamsīl kā Matlab

¹⁸ Ab suno ki bīj bone wāle kī tamsīl kā matlab kyā hai. ¹⁹ Rāste par gire hue dāne wuh log haiṅ jo bādshāhī kā kalām sunte to haiṅ, lekin use samajhte nahīn. Phir Iblīs ā kar wuh kalām chhīn letā hai jo un ke diloṅ meṅ boyā gayā hai. ²⁰ Pathrīlī zamīn par gire hue dāne wuh log haiṅ jo kalām sunte hī use ḳhushī se qabūl to kar lete haiṅ, ²¹ lekin wuh jaṛ nahīn pakarte

aur is lie zyādā der tak qāym nahīn rahte. Jyon hī wuh kalām par imān lāne ke bāis kisī musibat yā izārasānī se dochār ho jāeñ to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ²² Ḳhudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, lekin phir rozmarā kī pareshāniyān aur daulat kā fareb kalām ko phalne-phulne nahīn detā. Natīje meñ wuh phal lāne tak nahīn pahuñchtā. ²³ Is ke muqābale meñ zarkhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām ko sun kar use samajh lete aur barhte barhte tīs gunā, sāṭh gunā balki sau gunā tak phal lāte haiñ.”

Ḳhudrau Paudoñ kī Tamsīl

²⁴ Īsā ne unheñ ek aur tamsīl sunāī. “Āsmān kī bādshāhī us kisān se mutābiqat rakhtī hai jis ne apne khet meñ achchhā bij bo diyā. ²⁵ Lekin jab log so rahe the to us ke dushman ne ā kar anāj ke paudoñ ke darmiyān ḳhudrau paudoñ kā bij bo diyā. Phir wuh chalā gayā. ²⁶ Jab anāj phūṭ niklā aur fasal pakne lagī to ḳhudrau paude bhī nazar āe. ²⁷ Naukar mālik ke pās āe aur kahne lage, ‘Janāb, kyā āp ne apne khet meñ achchhā bij nahīn boyā thā? To phir yih ḳhudrau paude kahān se ā gae haiñ?’

²⁸ Us ne jawāb diyā, ‘Kisī dushman ne yih kar diyā hai.’

Naukaronē ne pūchhā, ‘Kyā ham jā kar unheñ ukhāreñ?’

²⁹ ‘Nahīn,’ us ne kahā. ‘Āisā na ho ki ḳhudrau paudoñ ke sāṭh sāṭh tum anāj ke paude bhī ukhār ḍālo. ³⁰ Unheñ fasal kī kaṭāī tak mil kar

barhne do. Us waqt main fasal kī kaṭāi karne wālon se kahūngā kī pahle khudrau paudon ko chun lo aur unheñ jalāne ke lie gaṭhon meñ bāndh lo. Phir hī anāj ko jamā karke godām meñ lāo.’ ”

Rāi ke Dāne kī Tamsīl

³¹ Isā ne unheñ ek aur tamsīl sunāi. “Āsmān kī bādshāhī rāi ke dāne kī mānind hai jo kisī ne le kar apne khet meñ bo diyā. ³² Go yih bījon meñ sab se chhoṭā dānā hai, lekin barhte barhte yih sabziyon meñ sab se barā ho jātā hai. Balki yih daraḳht-sā ban jātā hai aur parinde ā kar us kī shākhon meñ ghoñsle banā lete haiñ.”

Khamīr kī Tamsīl

³³ Us ne unheñ ek aur tamsīl bhī sunāi. “Āsmān kī bādshāhī khamīr kī mānind hai jo kisī aurat ne le kar taqriban 27 kilogrām āṭe meñ milā diyā. Go wuh us meñ chhup gayā to bhī hote hote pūre gundhe hue āṭe ko khamīr banā diyā.”

Tamsilon meñ Bāt Karne kā Sabab

³⁴ Isā ne yih tamām bāteñ hujūm ke sāmne tamsilon kī sūrat meñ kīñ. Tamsīl ke baḡhair us ne un se bāt hī nahīn kī. ³⁵ Yon nabī kī yih peshgoī pūrī huī kī “Main tamsilon meñ bāt karūnga, main duniyā kī taḳhlīq se le kar āj tak chhupī huī bāteñ bayān karūnga.”

Khudrau Paudon kī Tamsīl kā Matlab

³⁶ Phir Isā hujūm ko ruḳhsat karke ghar ke andar chalā gayā. Us ke shāgird us ke pās ā kar kahne lage, “Khet meñ khudrau paudon kī tamsīl kā matlab hameñ samjhāeñ.”

³⁷ Us ne jawāb diyā, “Achchhā bij bone wālā Ibn-e-Ādam hai. ³⁸ Khet duniyā hai jabki achchhe bij se murād bādshāhī ke farzand haiñ. Ḳhudrau paude Iblīs ke farzand haiñ ³⁹ aur unheñ bone wālā dushman Iblīs hai. Fasal kī kaṭāī kā matlab duniyā kā ikhtitām hai jabki fasal kī kaṭāī karne wāle farishte haiñ. ⁴⁰ Jis tarah tamsīl meñ Ḳhudrau paude ukhāre jāte aur āg meñ jalāe jāte haiñ usī tarah duniyā ke ikhtitām par bhī kiyā jāegā. ⁴¹ Ibn-e-Ādam apne farishton ko bhej degā, aur wuh us kī bādshāhī se bargashtagī kā har sabab aur sharīat kī Ḳhilāfwarzī karne wāle har shaḳhs ko nikālte jāenge. ⁴² Wuh unheñ bharaktī bhaṭṭī meñ phaiñk deñge jahāñ log rote aur dāñt pīste raheñge. ⁴³ Phir rāstbāz apne Bāp kī bādshāhī meñ sūraj kī tarah chamkeñge. Jo sun saktā hai wuh sun le!

Chhupe Hue Ḳhazāne kī Tamsīl

⁴⁴ Āsmān kī bādshāhī khet meñ chhupe Ḳhazāne kī mānind hai. Jab kisī ādmī ko us ke bāre meñ mālūm huā to us ne use dubārā chhupā diyā. Phir wuh Ḳhushī ke māre chalā gayā, apnī tamām milkiyat faroḳht kar dī aur us khet ko Ḳharīd liyā.

Motī kī Tamsīl

⁴⁵ Nīz, āsmān kī bādshāhī aise saudāgar kī mānind hai jo achchhe motiyon kī talāsh meñ thā. ⁴⁶ Jab use ek nihāyat qīmtī motī ke bāre meñ mālūm huā to wuh chalā gayā, apnī tamām milkiyat faroḳht kar dī aur us motī ko Ḳharīd liyā.

Jāl kī Tamsīl

⁴⁷ Āsmān kī bādshāhī jāl kī mānind bhī hai. Use jhīl meñ ḍālā gayā to har qism kī machhliyāñ pakarī gaīñ. ⁴⁸ Jab wuh bhar gayā to machheroñ ne use kināre par khīnch liyā. Phir unhoñ ne baiṭh kar qābil-e-istemāl machhliyāñ chun kar ṭokriyoñ meñ ḍāl dīñ aur nāqābil-e-istemāl machhliyāñ phaiñk dīñ. ⁴⁹ Duniyā ke iḳhtitām par aisā hī hogā. Farishte āeñge aur bure logoñ ko rāstbāzoñ se alag karke ⁵⁰ unheñ bharaktī bhaṭṭī meñ phaiñk deñge jahāñ log rote aur dāñt pīste raheñge.”

Nāī aur Purānī Sachchāiyāñ

⁵¹ Īsā ne pūchhā, “Kyā tum ko in tamām bātoñ kī samajh ā gaī hai?”

“Jī,” shāgirdoñ ne jawāb diyā.

⁵² Us ne un se kahā, “Is lie sharīat kā har ālim jo āsmān kī bādshāhī meñ shāgird ban gayā hai aise mālik-e-makān kī mānind hai jo apne ḳhazāne se nae aur purāne jawāhar nikāltā hai.”

Īsā ko Nāsarāt meñ Radd Kiyā Jātā Hai

⁵³ Yih tamsileñ sunāne ke bād Īsā wahāñ se chalā gayā. ⁵⁴ Apne watanī shahr Nāsarāt pahuñch kar wuh ibādatḳhāne meñ logoñ ko tālīm dene lagā. Us kī bāteñ sun kar wuh hairatzadā hue. Unhoñ ne pūchhā, “Use yih hikmat aur mojize karne kī yih qudrat kahāñ se hāsil huī hai? ⁵⁵ Kyā yih barḥāī kā beṭā nahīñ hai? Kyā us kī māñ kā nām Mariyam nahīñ hai, aur kyā us ke bhāī Yāqūb, Yūsuf, Shamāūn aur Yahūdāh nahīñ haiñ? ⁵⁶ Kyā us kī bahneñ hamāre sāth nahīñ rahtīñ? To phir use yih sab

kuchh kahān se mil gayā?” ⁵⁷ Yoñ wuh us se thokar khā kar use qabūl karne se qāsir rahe.

Īsā ne un se kahā, “Nabī kī izzat har jagah kī jātī hai siwāe us ke watanī shahr aur us ke apne kḥāndān ke.” ⁵⁸ Aur un ke imān kī kamī ke bāis us ne wahān zyādā mojize na kie

14

Yahyā kā Qatl

¹ Us waqt Galīl ke hukmrān Herodes Antipās ko Īsā ke bāre meñ ittalā milī. ² Is par us ne apne darbāriyoñ se kahā, “Yih Yahyā baptismā dene wālā hai jo murdoñ meñ se jī uṭhā hai, is lie us kī mojjizānā tāqateñ is meñ nazar ātī haiñ.”

³ Wajah yih thī ki Herodes ne Yahyā ko giriftār karke jel meñ ḍālā thā. Yih Herodiyās kī kḥātir huā thā jo pahle Herodes ke bhāī Filippus kī bīwī thī. ⁴ Yahyā ne Herodes ko batāyā thā, “Herodiyās se terī shādī nājāyz hai.” ⁵ Herodes Yahyā ko qatl karnā chāhtā thā, lekin awām se ḍartā thā kyonki wuh use nabī samajhte the.

⁶ Herodes kī sālgirah ke mauqe par Herodiyās kī beṭī un ke sāmne nāchī. Herodes ko us kā nāchnā itnā pasand āyā ⁷ ki us ne qasam khā kar us se wādā kiyā, “Jo bhī tū māngegī maiñ tujhe dūngā.”

⁸ Apnī mān ke sikhāne par beṭī ne kahā, “Mujhe Yahyā baptismā dene wāle kā sar t̄re meñ mangwā deñ.”

⁹ Yih sun kar bādshāh ko dukh huā. Lekin apnī qasmoñ aur mehmānoñ kī maujūdagī kī wajah se us ne use dene kā hukm de diyā.

¹⁰ Chunānche Yahyā kā sar qalam kar diyā gayā.
¹¹ Phir tre meñ rakh kar andar lāyā gayā aur laṛkī ko de diyā gayā. Laṛkī use apnī māñ ke pās le gai. ¹² Bād meñ Yahyā ke shāgird āe aur us kī lāsh le kar use dafnāyā. Phir wuh Īsā ke pās gae aur use ittalā dī.

Īsā 5000 Mardoñ ko Khānā Khilātā Hai

¹³ Yih khabar sun kar Īsā logoñ se alag ho kar kashtī par sawār huā aur kiśī wīrāñ jagah chalā gayā. Lekin hujūm ko us kī khabar milī. Log paidal chal kar shahroñ se nīkal āe aur us ke pīchhe lag gae. ¹⁴ Jab Īsā ne kashtī par se utar kar baṛe hujūm ko dekhā to use logoñ par baṛā tars āyā. Wahīñ us ne un ke marīzoñ ko shifā dī.

¹⁵ Jab din dhalne lagā to us ke shāgird us ke pās āe aur kahā, “Yih jagah wīrāñ hai aur din dhalne lagā hai. In ko rukhsat kar deñ tāki yih irdgird ke dehātoñ meñ jā kar khāne ke lie kuchh kharīd leñ.”

¹⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Inheñ jāne kī zarūrat nahīñ, tum kḥud inheñ khāne ko do.”

¹⁷ Unhoñ ne jawāb diyā, “Hamāre pās sirf pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ.”

¹⁸ Us ne kahā, “Unheñ yahāñ mere pās le āo,”
¹⁹ aur logoñ ko ghās par baiṭhne kā hukm diyā. Īsā ne un pāñch roṭiyōñ aur do machhliyōñ ko le kar āsmān kī taraf dekhā aur shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne roṭiyōñ ko toṛ toṛ kar shāgirdoñ ko diyā, aur shāgirdoñ ne yih roṭiyāñ logoñ meñ taq̄sīm kar dīñ. ²⁰ Sab ne jī bhar kar khāyā. Jab shāgirdoñ ne bache hue ṭukre jamā kie to bārah

ṭokre bhar gae. ²¹ Ḳhawātīn aur bachchoñ ke alāwā khāne wāle taq̄riban 5,000 mard the.

Īsā Pānī par Chaltā Hai

²² Is ke ain bād Īsā ne shāgirdoñ ko majbūr kiyā ki wuh kashtī par sawār ho kar āge nikleñ aur jhīl ke pār chale jāeñ. Itne meñ wuh hujūm ko ruḳhsat karnā chāhtā thā. ²³ Unheñ ḳhairbād kahne ke bād wuh duā karne ke lie akelā pahar par charḥ gayā. Shām ke waqt wuh wahāñ akelā thā ²⁴ jabki kashtī kināre se kāfī dūr ho gāī thī. Lahreñ kashtī ko bahut tang kar rahī thīñ kyonki hawā us ke ḳhilāf chal rahī thī.

²⁵ Taq̄riban tīn baje rāt ke waqt Īsā pānī par chalte hue un ke pās āyā. ²⁶ Jab shāgirdoñ ne use jhīl kī satah par chalte hue dekhā to unhoñ ne dahshat khāī. “Yih koī bhūt hai,” unhoñ ne kahā aur ḍar ke märe chīḳheñ mārne lage.

²⁷ Lekin Īsā fauran un se muḳhātib ho kar bolā, “Hauslā rakho! Main hī hūñ. Mat ghabrāo.”

²⁸ Is par Patras bol uṭhā, “Ḳhudāwand, agar āp hī haiñ to mujhe pānī par apne pās āne kā hukm deñ.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Ā.” Patras kashtī par se utar kar pānī par chalte chalte Īsā kī taraf barḥne lagā. ³⁰ Lekin jab us ne tez hawā par ḡhaur kiyā to wuh ghabrā gayā aur ḍubne lagā. Wuh chillā uṭhā, “Ḳhudāwand, mujhe bachāeñ!”

³¹ Īsā ne fauran apnā hāth barḥā kar use pakaṛ liyā. Us ne kahā, “Āi kam-etaqād! Tū shak meñ kyon par gayā thā?”

³² Donoñ kashtī par sawār hue to hawā tham gaī. ³³ Phir kashtī meñ maujūd shāgirdoñ ne use sijdā karke kahā, “Yaḳīnan āp Allāh ke Farzand haiñ!”

Gannesarat meñ Marīzoñ kī Shifā

³⁴ Jhīl ko pār karke wuh Gannesarat Shahr ke pās pahuñch gae. ³⁵ Jab us jagah ke logoñ ne Īsā ko pahchān liyā to unhoñ ne irdgird ke pūre ilāḳe meñ is kī ḳhabar phailāī. Unhoñ ne apne tamām marīzoñ ko us ke pās lā kar ³⁶ us se minnat kī ki wuh unheñ sirf apne libās ke dāman ko chhūne de. Aur jis ne bhī use chhuā use shifā milī.

15

Bāpdādā kī Tālīm

¹ Phir kuchh Farīsī aur shariyat ke ālim Yarūshalam se ā kar Īsā se pūchhne lage, ² “Āp ke shāgird bāpdādā kī riwāyat kyoñ toṛte haiñ? Kyoñki wuh hāth dhoe baḡhair roṭī khāte haiñ.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Aur tum apnī riwāyāt kī ḳhātir Allāh kā hukm kyoñ toṛte ho? ⁴ Kyoñki Allāh ne farmāyā, ‘Apne bāp aur apnī māñ kī izzat karnā’ aur ‘Jo apne bāp yā māñ par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.’ ⁵ Lekin jab koī apne wālidain se kahe, ‘Maiñ āp kī madad nahīñ kar saktā, kyoñki maiñ ne mannat māñī hai ki jo kuchh mujhe āp ko denā thā wuh Allāh ke lie waḳf hai’ to tum ise jāyz qarār dete ho. ⁶ Yoñ tum kahte ho ki use apne māñ-bāp kī izzat karne kī zarūrat nahīñ hai. Aur isī tarah tum Allāh ke kalām ko apnī riwāyat kī ḳhātir mansūḳh kar

lete ho. ⁷ Riyākāro! Yasāyāh Nabī ne tumhāre bāre meñ kyā kḥūb nabuwwat kī hai,

⁸ ‘Yih qaum apne hoñṭoñ se to merā ehtirām kartī hai

lekin us kā dil mujh se dūr hai.

⁹ Wuh merī parastish karte to haiñ, lekin befāydā.

Kyoñki wuh sirf insān hī ke ahkām sikhāte haiñ.’”

Insān ko Kyā Kuchh Nāpāk Kar Detā Hai?

¹⁰ Phir Īsā ne hujūm ko apne pās bulā kar kahā, “Sab merī bāt suno aur ise samajhne kī koshish karo. ¹¹ Koī aisī chīz hai nahīñ jo insān ke muñh meñ dākḥil ho kar use nāpāk kar sake, balki jo kuchh insān ke muñh se nikaltā hai wuhī use nāpāk kar detā hai.”

¹² Is par shāgirdoñ ne us ke pās ā kar pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki Farīsī yih bāt sun kar nārāz hue haiñ?”

¹³ Us ne jawāb diyā, “Jo bhī paudā mere āsmānī Bāp ne nahīñ lagāyā use jaṛ se ukhārā jāegā. ¹⁴ Unheñ chhoṛ do, wuh andhe rāh dikhāne wāle haiñ. Agar ek andhā dūsre andhe kī rāhnumāi kare to donoñ gaṛhe meñ gir jāenge.”

¹⁵ Patras bol uṭhā, “Is tamsīl kā matlab hamēñ batāeñ.”

¹⁶ Īsā ne kahā, “Kyā tum abhī tak itne nāsamajh ho? ¹⁷ Kyā tum nahīñ samajh sakte ki jo kuchh insān ke muñh meñ dākḥil ho jātā hai wuh us ke mede meñ jātā hai aur wahāñ se nikal kar jā-e-zarūrat meñ? ¹⁸ Lekin jo kuchh insān ke muñh se nikaltā hai wuh dil se ātā hai.

Wuhī insān ko nāpāk kartā hai. ¹⁹ Dil hī se bure ḡhayālāt, qatl-o-ḡhārat, zinākārī, harāmkarī, chorī, jhūṭī gawāhī aur buhtān nikalte haiñ. ²⁰ Yihī kuchh insān ko nāpāk kar detā hai, lekin hāth dhoe baḡhair khānā khāne se wuh nāpāk nahīñ hotā.”

Ḡhairyahūdī Aurat kā Īmān

²¹ Phir Īsā Galīl se rawānā ho kar shimāl meñ Sūr aur Saidā ke ilāqe meñ āyā. ²² Is ilāqe kī ek Kanānī ḡhātūn us ke pās ā kar chillāne lagī, “Ḡhudāwand, Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen. Ek badrūh merī beṭī ko bahut satātī hai.”

²³ Lekin Īsā ne jawāb meñ ek lafz bhī na kahā. Is par us ke shāgird us ke pās ā kar us se guzārish karne lage, “Use fāriḡh kar deñ, kyonki wuh hamāre pīchhe pīchhe chīkhtī-chillātī hai.”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Mujhe sirf Isrāīl kī khoī huī bheṛoñ ke pās bhejā gayā hai.”

²⁵ Aurat us ke pās ā kar muñh ke bal jhuk gaī aur kahā, “Ḡhudāwand, merī madad karen!”

²⁶ Us ne use batāyā, “Yih munāsib nahīñ ki bachchoñ se khānā le kar kuttoñ ke sāmne phaiñk diyā jāe.”

²⁷ Us ne jawāb diyā, “Jī Ḡhudāwand, lekin kutte bhī wuh ṭukre khāte haiñ jo un ke mālik kī mez par se farsh par gir jāte haiñ.”

²⁸ Īsā ne kahā, “Ai aurat, terā Īmān barā hai. Terī darḡhāst pūrī ho jāe.” Usī lamhe aurat kī beṭī ko shifā mil gaī.

Īsā Bahut-se Marīzoñ ko Shifā Detā Hai

²⁹ Phir Īsā wahāñ se rawānā ho kar Galīl kī Jhīl ke kināre pahunch gayā. Wahāñ wuh pahār

par chaṛh kar baiṭh gayā. ³⁰ Logoñ kī baṛī tādād us ke pās āī. Wuh apne langaṛe, andhe, maflūj, gūnge aur kaī aur qism ke marīz bhī sāth le āe. Unhoñ ne unheñ Īsā ke sāmne rakhā to us ne unheñ shifā dī. ³¹ Hujūm hairatzadā ho gayā. Kyoñki gūnge bol rahe the, apāhajoñ ke āzā bahāl ho gae. Langaṛe chalne aur andhe dekhne lage the. Yih dekh kar bhīṛ ne Isrāīl ke Ḳhudā kī tamjīd kī.

Īsā 4000 Mardoñ ko Khānā Khilātā Hai

³² Phir Īsā ne apne shāgirdoñ ko bulā kar un se kahā, “Mujhe in logoñ par tars ātā hai. Inheñ mere sāth ṭhahre tīn din ho chuke haiñ aur in ke pās khāne kī koī chīz nahīn hai. Lekin main inheñ is bhūkī hālat meñ ruḳhsat nahīn karnā chāhtā. Aisā na ho ki wuh rāste meñ thak kar chūr ho jāeñ.”

³³ Us ke shāgirdoñ ne jawāb diyā, “Is wīrān ilāqe meñ kahān se itnā khānā mil sakegā ki yih log khā kar ser ho jāeñ?”

³⁴ Īsā ne pūchhā, “Tumhāre pās kitnī roṭiyāñ haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Sāt, aur chand ek chhoṭī machhliyāñ.”

³⁵ Īsā ne hujūm ko zamīn par baiṭhne ko kahā.

³⁶ Phir sāt roṭiyōñ aur machhliyōñ ko le kar us ne shukrguzārī kī duā kī aur unheñ toṛ toṛ kar apne shāgirdoñ ko taqsīm karne ke lie de diyā.

³⁷ Sab ne jī bhar kar khāyā. Bād meñ jab khāne ke bache hue ṭukṛe jamā kie gae to sāt baṛe ṭokre bhar gae. ³⁸ Ḳhawātīn aur bachchoñ ke alāwā khāne wāle 4,000 mard the.

³⁹ Phir Īsā logoñ ko ruḡhsat karke kashtī par sawār huā aur magadan ke ilāqe meñ chalā gayā.

16

Farīsī Ilāhī Nishān kā Taqāzā Karte Haiñ

¹ Ek din Farīsī aur Sadūqī Īsā ke pās āe. Use parakhne ke lie unhoñ ne mutālabā kiyā ki wuh unheñ āsmān kī taraf se koī ilāhī nishān dikhāe tāki us kā iḡhtiyār sābit ho jāe. ² Lekin us ne jawāb diyā, “Shām ko tum kahte ho, ‘Kal mausam sāf hogā kyoñki āsmān surḡh nazar ātā hai.’ ³ Aur subah ke waqt kahte ho, ‘Āj tūfān hogā kyoñki āsmān surḡh hai aur bādāl chhāe hue haiñ.’ Ġharz tum āsmān kī hālat par ġhaur karke sahīh natījā nikāl lete ho, lekin zamānoñ kī alāmatoñ par ġhaur karke sahīh natīje tak pahuñchnā tumhāre bas kī bāt nahīn hai. ⁴ Sirf sharīr aur zinākār nasl ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin use koī bhī ilāhī nishān pesh nahīn kiyā jāegā siwāe Yūnus nabī ke nishān ke.”

Yih kah kar Īsā unheñ chhoḡ kar chalā gayā.

Farīsīyoñ aur Sadūqīyoñ kā Ḳhamīr

⁵ Jhīl ko pār karte waqt shāgird apne sāth khānā lānā bhūl gae the. ⁶ Īsā ne un se kahā, “Ḳhabardār, Farīsīyoñ aur Sadūqīyoñ ke Ḳhamīr se hoshyār rahnā.”

⁷ Shāgird āpas meñ bahs karne lage, “Wuh is lie kah rahe hoñge ki ham khānā sāth nahīn lāe.”

⁸ Īsā ko mālūm huā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne kahā, “Tum āpas meñ kyon bahs kar rahe ho ki hamāre pās roṭī nahīn hai? ⁹ Kyā tum abhī tak nahīn samajhte? Kyā tumheñ yād nahīn ki maiñ ne pānch roṭiyāñ le kar 5,000 ādmiyon ko khānā khilā diyā aur ki tum ne bache hue ṭukroñ ke kitne ṭokre uṭhāe the? ¹⁰ Yā kyā tum bhūl gae ho ki maiñ ne sāt roṭiyāñ le kar 4,000 ādmiyon ko khānā khilāyā aur ki tum ne bache hue ṭukroñ ke kitne ṭokre uṭhāe the? ¹¹ Tum kyon nahīn samajhte ki maiñ tum se khāne kī bāt nahīn kar rahā? Suno merī bāt! Farīsiyon aur Sadūqiyon ke khamīr se hoshyār raho!”

¹² Phir unheñ samajh āī ki Īsā unheñ roṭī ke khamīr se āgāh nahīn kar rahā thā balki Farīsiyon aur Sadūqiyon kī tālim se.

Patras kā Iqrār

¹³ Jab Īsā Qaisariyā-filippī ke ilāqe meñ pahuñchā to us ne shāgirdon se pūchhā, “Ibn-e-Ādam logon ke nazdik kaun hai?”

¹⁴ Unhon ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih ki āp Iliyās Nabī haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ ki Yarmiyāh yā nabiyon meñ se ek.”

¹⁵ Us ne pūchhā, “Lekin tumhāre nazdik maiñ kaun hūñ?”

¹⁶ Patras ne jawāb diyā, “Āp zindā Kḥudā ke Farzand Masīh haiñ.”

¹⁷ Īsā ne kahā, “Shamāūn bin Yūnus, tū mubārak hai, kyonki kisī insān ne tujh par yih zāhir nahīn kiyā balki mere āsmānī Bāp ne.

¹⁸ Maiñ tujhe yih bhī batātā hūñ ki tū Patras

yānī Patthar hai, aur isī patthar par main apnī jamāt ko tāmīr karūnga, aisī jamāt jis par Pātāl ke darwāze bhī ghālib nahīn aeenge. ¹⁹ Main tujhe āsmān kī bādshāhī kī kunjiyān de dūngā. Jo kuchh tū zamīn par bāndhegā wuh āsmān par bhī bandhegā. Aur jo kuchh tū zamīn par kholegā wuh āsmān par bhī khulegā.”

²⁰ Phir Īsā ne apne shāgirdoñ ko hukm diyā, “Kisī ko bhī na batāo ki main Masīh hūn.”

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²¹ Us waqt se Īsā apne shāgirdoñ par wāzih karne lagā, “Lāzim hai ki main Yarūshalam jā kar qaum ke buzurgoñ, rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā ke hāthoñ bahut dukh uṭhāūñ. Mujhe qatl kiyā jāegā, lekin tīsre din main jī uṭhūngā.”

²² Is par Patras use ek taraf le jā kar samjhāne lagā. “Ai Ḳhudāwand, Allāh na kare ki yih kabhī bhī āp ke sāth ho.”

²³ Īsā ne muṛ kar Patras se kahā, “Shaitān, mere sāmne se haṭ jā! Tū mere lie ṭhokar kā bāis hai, kyonki tū Allāh kī soch nahīn rakhtā balki insān kī.”

²⁴ Phir Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le.

²⁵ Kyonki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī ḳhātir apnī jān kho de wuhī use pā legā. ²⁶ Kyā faydā hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsil ho jāe, lekin wuh apnī jān se mahrūm ho jāe? Insān apnī jān ke badle kyā de saktā hai? ²⁷ Kyonki Ibn-e-Ādam

apne Bāp ke jalāl meñ apne farishton ke sāth āegā, aur us waqt wuh har ek ko us ke kām kā badlā degā. ²⁸ Main tumheñ sach batātā hūñ, yahāñ kuchh aise log khare haiñ jo marne se pahle hī Ibn-e-Ādam ko us kī bādshāhī meñ āte hue dekheñge.”

17

Pahār par Īsā kī Sūrat Badal Jātī Hai

¹ Chhīh din ke bād Īsā sirf Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko apne sāth le kar ūñche pahār par chaṛh gayā. ² Wahāñ us kī shakl-o-sūrat un ke sāmne badal gaī. Us kā chehrā sūraj kī tarah chamakne lagā, aur us ke kapre nūr kī mānind safed ho gae. ³ Achānak Iliyās aur Mūsā zāhir hue aur Īsā se bāteñ karne lage. ⁴ Patras bol uṭhā, “Khudāwand, kitnī achchhī bāt hai ki ham yahāñ haiñ. Agar āp chāheñ to main tīn jhonpṛiyāñ banāūngā, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.”

⁵ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki ek chamakdār bādāl ā kar un par chhā gayā aur bādāl meñ se ek āwāz sunāī dī, “Yih merā pyārā Farzand hai, jis se main khush hūñ. Is kī suno.”

⁶ Yih sun kar shāgird dahshat khā kar aundhe muñh gir gae. ⁷ Lekin Īsā ne ā kar unheñ chhuā. Us ne kahā, “Uṭho, mat ḍaro.” ⁸ Jab unhoñ ne nazar uṭhāī to Īsā ke siwā kisī ko na dekhā.

⁹ Wuh pahār se utarne lage to Īsā ne unheñ hukm diyā, “Jo kuchh tum ne dekhā hai use us waqt tak kisī ko na batānā jab tak ki Ibn-e-Ādam murdoñ meñ se jī na uṭhe.”

10 Shāgirdoñ ne us se pūchhā, “Sharīat ke ulamā kyoñ kahte haiñ kī Masīh kī āmad se pahle Iliyās kā ānā zarūrī hai?”

11 Īsā ne jawāb diyā, “Iliyās to zarūr sab kuchh bahāl karne ke lie āegā. 12 Lekin maiñ tum ko batātā hūñ kī Iliyās to ā chukā hai aur unhoñ ne use nahīñ pahchānā balki us ke sāth jo chāhā kiyā. Isī tarah Ibn-e-Ādam bhī un ke hāthoñ dukh uṭhāegā.”

13 Phir shāgirdoñ ko samajh āī ki wuh un ke sāth Yahyā baptismā dene wāle kī bāt kar rahā thā.

Īsā Larke meñ se Badrūh Nikāltā Hai

14 Jab wuh nīche hujūm ke pās pahuñche to ek ādmī ne Īsā ke sāmne ā kar ghuṭne ṭeke 15 aur kahā, “Kḥudāwand, mere beṭe par rahm karen, use mirgī ke daure parṭe haiñ aur use shadīd taklīf uṭhānī parṭī hai. Kāī bār wuh āg yā pāñī meñ gir jātā hai. 16 Maiñ use āp ke shāgirdoñ ke pās lāyā thā, lekin wuh use shifā na de sake.”

17 Īsā ne jawāb diyā, “Īmān se kḥālī aur ṭeṛhī nasl! Maiñ kab tak tumhāre sāth rahūñ, kab tak tumheñ bardāsht karūñ? Larke ko mere pās le āo.” 18 Īsā ne badrūh ko dāñṭā, to wuh larke meñ se nikal gaī. Usī lamhe use shifā mil gaī.

19 Bād meñ shāgirdoñ ne alahdagī meñ Īsā ke pās ā kar pūchhā, “Ham badrūh ko kyoñ na nikāl sake?”

20 Us ne jawāb diyā, “Apne Īmān kī kamī ke sabab se. Maiñ tumheñ sach batātā hūñ, agar tumhārā Īmān rāī ke dāne ke barābar bhī ho to phir tum is pahār ko kah sakoge, ‘Idhar se udhar

khisak jā,’ to wuh khisak jāegā. Aur tumhāre lie kuchh bhī nāmumkin nahīn hogā. ²¹ [Lekin is qism kī badrūh duā aur roze ke baḡhair nahīn nikaltī.]”

Īsā Dūsri Bār Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²² Jab wuh Galīl meñ jamā hue to Īsā ne unheñ batāyā, “Ibn-e-Ādam ko ādmioñ ke hawāle kar diyā jāegā. ²³ Wuh use qatl kareñge, lekin tīn dīn ke bād wuh jī uṭhegā.” Yih sun kar shāgird nihāyat ḡhamgīn hue.

Baitul-muqaddas kā Ṭaiks

²⁴ Wuh Kafarnahūm pahunche to Baitul-muqaddas kā ṭaiks jamā karne wāle Patras ke pās ā kar pūchhne lage, “Kyā āp kā ustād Baitul-muqaddas kā ṭaiks adā nahīn kartā?”

²⁵ “Jī, wuh kartā hai,” Patras ne jawāb diyā. Wuh ghar meñ āyā to Īsā pahle hī bolne lagā, “Kyā khayāl hai Shamāūn, duniyā ke bādshāh kin se d̄yūṭī aur ṭaiks lete haiñ, apne farzandoñ se yā ajnabioñ se?”

²⁶ Patras ne jawāb diyā, “Ajnabioñ se.” Īsā bolā “To phir un ke farzand ṭaiks dene se barī hue. ²⁷ Lekin ham unheñ nārāz nahīn karnā chāhte. Is lie jhīl par jā kar us meñ ḍorī ḍāl denā. Jo machhli tū pahle pakaregā us kā muñh kholnā to us meñ se chāndī kā sikkā niklegā. Use le kar unheñ mere aur apne lie adā kar de.”

18

Kaun Sab se Barā Hai?

¹ Us waqt shāgird Īsā ke pās ā kar pūchhne lage, “Āsmān kī bādshāhī meñ kaun sab se baṛā hai?”

² Jawāb meñ Īsā ne ek chhoṭe bachche ko bulā kar un ke darmiyān kharā kiyā ³ aur kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ agar tum badal kar chhoṭe bachchoñ kī mānind na bano to tum kabhī āsmān kī bādshāhī meñ dākḥil nahīñ hoge. ⁴ Is lie jo bhī apne āp ko is bachche kī tarah chhoṭā banāegā wuh āsmān meñ sab se baṛā hogā. ⁵ Aur jo bhī mere nām meñ is jaise chhoṭe bachche ko qabūl kare wuh mujhe qabūl kartā hai.

Āzmāisheñ

⁶ Lekin jo koī in chhoṭoñ meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ baṛī chakkī kā pāṭ bāndh kar use samundar kī gahrāiyōñ meñ ḍubo diyā jāe. ⁷ Duniyā par un chīzoñ kī wajah se afsos jo gunāh karne par uksātī haiñ. Lāzim hai ki aisī āzmāisheñ āeñ, lekin us shaḥs par afsos jis kī mārifat wuh āeñ.

⁸ Agar terā hāth yā pāñw tujhe gunāh karne par uksāe to use kāṭ kar phaiñk denā. Is se pahle ki tujhe do hāthoñ yā do pāñwoñ samet jahannum kī abadī āg meñ phaiñkā jāe, behtar yih hai ki ek hāth yā pāñw se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dākḥil ho. ⁹ Aur agar terī āñkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl kar phaiñk denā. Is se pahle ki tujhe do āñkhoñ samet jahannum kī āg meñ phaiñkā jāe behtar yih hai ki ek āñkh se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dākḥil ho.

Khoī Huī Bheṛ kī Tamsīl

¹⁰ Khabardār! Tum in chhoṭoñ meñ se kisī ko bhī haqīr na jānanā. Kyoñki maiñ tum ko batātā hūñ ki āsmān par in ke farishte har waqt mere Bāp ke chehre ko dekhte rahte haiñ. ¹¹ [Kyoñki Ibn-e-Ādam khoe huoñ ko ḍhūñḍne aur najāt dene āyā hai.]

¹² Tumhārā kyā kḥayāl hai? Agar kisī ādmī kī 100 bheṛeñ hoñ aur ek bhaṭak kar gum ho jāe to wuh kyā karegā? Kyā wuh bāqī 99 bheṛeñ pahārī ilāqe meñ chhoṛ kar bhaṭkī huī bheṛ ko ḍhūñḍne nahīñ jāegā? ¹³ Aur maiñ tum ko sach batātā hūñ ki bhaṭkī huī bheṛ ke milne par wuh us ke bāre meñ un bāqī 99 bheṛoñ kī nisbat kahīñ zyādā kḥushī manāegā jo bhaṭkī nahīñ. ¹⁴ Bilkul isī tarah āsmān par tumhārā Bāp nahīñ chāhtā ki in chhoṭoñ meñ se ek bhī halāk ho jāe.

Gunāh meñ Pare Bhāī se Sulūk

¹⁵ Agar tere bhāī ne terā gunāh kiyā ho to akele us ke pās jā kar us par us kā gunāh zāhir kar. Agar wuh terī bāt māne to tū ne apne bhāī ko jīt liyā. ¹⁶ Lekin agar wuh na māne to ek yā do aur logoñ ko apne sāth le jā tāki tumhārī har bāt kī do yā tīn gawāhoñ se tasdīq ho jāe. ¹⁷ Agar wuh un kī bāt bhī na māne to jamāt ko batā denā. Aur agar wuh jamāt kī bhī na māne to us ke sāth ḡhairīmāndār yā ṭaiks lene wāle kā-sā sulūk kar.

Bāndhne aur Kholne kā Ikhtiyār

¹⁸ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki jo kuchh bhī tum zamīn par bāndhoge āsmān par bhī bandhegā, aur jo kuchh zamīn par khologe āsmān par bhī khulegā.

19 Maiñ tum ko yih bhī batātā hūñ ki agar tum meñ se do shaḁhs kisī bāt ko māñgne par muttafiq ho jāeñ to merā āsmāñī Bāp tum ko baḁhshegā. 20 Kyoñki jahāñ bhī do yā tīñ afrād mere nām meñ jamā ho jāeñ wahāñ maiñ un ke darmiyāñ hūñgā.”

Muāf na Karne Wāle Naukar kī Tamsīl

21 Phir Patras ne Īsā ke pās ā kar pūchhā, “Ḵhudāwand, jab merā bhāī merā gunāh kare to maiñ kitnī bār use muāf karūñ? Sāt bār tak?”

22 Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tujhe batātā hūñ, sāt bār nahīñ balki 77 bār. 23 Is lie āsmāñ kī bādshāhī ek bādshāh kī māñind hai jo apne naukaron ke karzon kā hisāb-kitāb karnā chāhtā thā. 24 Hisāb-kitāb shurū karte waqt ek ādmī us ke sāmne pesh kiyā gayā jo Arabon ke hisāb se us kā qarzdār thā. 25 Wuh yih raqam adā na kar sakā, is lie us ke mālik ne yih qarz wasūl karne ke lie hukm diyā ki use bāl-bachchon aur tamām milkiyat samet faroḁht kar diyā jāe. 26 Yih sun kar naukar muñh ke bal girā aur minnat karne lagā, ‘Mujhe muhlat deñ, maiñ pūrī raqam adā kar dūngā.’ 27 Bādshāh ko us par tars āyā. Us ne us kā qarz muāf karke use jāne diyā.

28 Lekin jab yihī naukar bāhar niklā to ek hamḁhidmat milā jo us kā chand hazār rūpon kā qarzdār thā. Use pakaḁ kar wuh us kā galā dabā kar kahne lagā, ‘Apnā qarz adā kar!’ 29 Dūsrā naukar gir kar minnat karne lagā, ‘Mujhe muhlat deñ, maiñ āp ko sārī raqam adā kar dūngā.’ 30 Lekin wuh is ke lie taiyār na huā, balki jā kar use us waqt tak jel meñ ḁalwāyā jab tak wuh pūrī

raqam adā na kar de. ³¹ Jab bāqī naukaron ne yih dekhā to unheñ shadīd dukh huā aur unhon ne apne mālik ke pās jā kar sab kuchh batā diyā jo huā thā. ³² Is par mālik ne us naukar ko apne pās bulā liyā aur kahā, ‘Sharīr naukar! Jab tū ne merī minnat kī to main ne terā pūrā qarz muāf kar diyā. ³³ Kyā lāzim na thā ki tū bhī apne sāthī naukar par utnā rahm kartā jitnā main ne tujh par kiyā thā?’ ³⁴ Ghusse meñ mālik ne use jel ke afsaron ke hawāle kar diyā tāki us par us waqt tak tashaddud kiyā jāe jab tak wuh qarz kī pūrī raqam adā na kar de.

³⁵ Merā āsmānī Bāp tum meñ se har ek ke sāth bhī aisā hī karegā agar tum ne apne bhāi ko pūre dil se muāf na kiyā.”

19

Talāq ke bāre meñ Tālīm

¹ Yih kahne ke bād Īsā Galīl ko chhoṛ kar Yahūdiyā meñ Dariyā-e-Yardan ke pār chalā gayā. ² Barā hujūm us ke pīchhe ho liyā aur us ne unheñ wahān shifā dī.

³ Kuchh Farīsī āe aur use phañsāne kī gharz se sawāl kiyā, “Kyā jāyz hai ki mard apnī bīwī ko kisī bhī wajah se talāq de?”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kalām-e-muqaddas meñ nahīn parhā ki ibtidā meñ Kḥāliq ne unheñ mard aur aurat banāyā? ⁵ Aur us ne farmāyā, ‘Is lie mard apne mān-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paīwast ho jātā hai. Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.’ ⁶ Yoñ wuh kalām-e-muqaddas ke mutābiq do nahīn rahte balki ek

ho jāte haiñ. Jise Allāh ne joṛā hai use insān judā na kare.”

⁷ Unhoñ ne etarāz kiyā, “To phir Mūsā ne yih kyoñ farmāyā ki ādmī talāqnāmā likh kar bīwī ko ruḵhsat kar de?”

⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Mūsā ne tumhārī saḵtdilī kī wajah se tum ko apnī bīwī ko talāq dene kī ijāzat dī. Lekin ibtidā meñ aisā na thā.

⁹ Maiñ tumheñ batātā hūñ, jo apnī bīwī ko jis ne zinā na kiyā ho talāq de aur kisī aur se shādī kare, wuh zinā kartā hai.”

¹⁰ Shāgirdoñ ne us se kahā, “Agar shauhar aur bīwī kā āpas kā tālluq aisā hai to shādī na karnā behtar hai.”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Har koī yih bāt samajh nahīñ saktā balki sirf wuh jise is qābil banā diyā gayā ho. ¹² Kyoñki kuchh paidāish hī se shādī karne ke qābil nahīñ hote, bāz ko dūsroñ ne yoñ banāyā hai aur bāz ne āsmān kī bādshāhī kī ḵhātir shādī karne se inkār kiyā hai. Lihāzā jo yih samajh sake wuh samajh le.”

Īsā Chhoṭe Bachchoñ ko Barkat Detā Hai

¹³ Ek din chhoṭe bachchoñ ko Īsā ke pās lāyā gayā tāki wuh un par apne hāth rakh kar duā kare. Lekin shāgirdoñ ne lāne wāloñ ko malāmat kī. ¹⁴ Yih dekh kar Īsā ne kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyoñki āsmān kī bādshāhī in jaise logoñ ko hāsīl hai.”

¹⁵ Us ne un par apne hāth rakhe aur phir wahāñ se chalā gayā.

Amīr Mushkil se Allāh kī Bādshāhī meñ Dākḥil Ho Sakte Haiñ

16 Phir ek ādmī Īsā ke pās āyā. Us ne kahā, “Ustād, meñ kaun-sā nek kām karūñ tāki abadī zindagī mil jāe?”

17 Īsā ne jawāb diyā, “Tū mujhe nekī ke bāre meñ kyoñ pūchh rahā hai? Sirf ek hī nek hai. Lekin agar tū abadī zindagī meñ dākḥil honā chāhtā hai to ahkām ke mutābiq zindagī guzār.”

18 Ādmī ne pūchhā, “Kaun-se ahkām?”

Īsā ne jawāb diyā, “Qatl na karnā, zinā na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, 19 apne bāp aur apnī māñ kī izzat karnā aur apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.”

20 Jawān ādmī ne jawāb diyā, “Maiñ ne in tamām ahkām kī pairawī kī hai, ab kyā rah gayā hai?”

21 Īsā ne use batāyā, “Agar tū kāmīl honā chāhtā hai to jā aur apnī pūrī jāydād faroḳht karke paise gharīboñ meñ taqsim kar de. Phir tere lie āsmān par khazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere pīchhe ho le.”

22 Yih sun kar naujawān māyūs ho kar chalā gayā, kyoñki wuh nihāyat daulatmand thā.

23 Is par Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki daulatmand ke lie āsmān kī bādshāhī meñ dākḥil honā mushkil hai. 24 Maiñ yih dubārā kahtā hūñ, amīr ke āsmān kī bādshāhī meñ dākḥil hone kī nisbat zyādā āsān yih hai ki ūñṭ sūī ke nāke meñ se guzar jāe.”

25 Yih sun kar shāgird nihāyat hairatzadā hue aur pūchhne lage, “Phir kis ko najāt hāsīl ho saktī hai?”

26 Īsā ne ḡhaur se un kī taraf dekh kar jawāb diyā, “Yih insān ke lie to nāmumkin hai, lekin Allāh ke lie sab kuchh mumkin hai.”

27 Phir Patras bol uṭhā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke pīchhe ho lie haiñ. Hameñ kyā milegā?”

28 Īsā ne un se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, duniyā kī naī taḡhliq par jab Ibn-e-Ādam apne jalālī taḡht par baiṭhegā to tum bhī jinhoñ ne merī pairawī kī hai bārah taḡhtoñ par baiṭh kar Isrāīl ke bārah qabīloñ kī adālat karoge. 29 Aur jis ne bhī merī ḡhātīr apne gharoñ, bhāiyōñ, bahnoñ, bāp, māñ, bachhoñ yā khetōñ ko chhoṛ diyā hai use sau gunā zyādā mil jāegā aur mīrās meñ abadī zindagī pāegā. 30 Lekin bahut-se log jo ab awwal haiñ us waqt āḡhir hoñge aur jo ab āḡhir haiñ wuh awwal hoñge.

20

Angūr ke Bāḡh meñ Mazdūr

1 Kyoñki āsmān kī bādshāhī us zamīndār se mutābiqat rakhtī hai jo ek din subah-sawere niklā tāki apne angūr ke bāḡh ke lie mazdūr ḡhūñde. 2 Wuh un se diḡhārī ke lie chāñdī kā ek sikkā dene par muttāfiq huā aur unheñ apne angūr ke bāḡh meñ bhej diyā. 3 Nau baje wuh dubārā niklā to dekhā ki kuchh log abhī tak mañḡī meñ fāriḡh baiṭhe haiñ. 4 Us ne un se kahā, “Tum bhī jā kar mere angūr ke bāḡh meñ

kām karo. Maiñ tumheñ munāsib ujrat dūngā.’
⁵ Chunāñche wuh kām karne ke lie chale gae. Bārah baje aur tīn baje dopahar ke waqt bhī wuh nīklā aur is tarah ke fāriḡh mazdūroñ ko kām par lagāyā. ⁶ Phir shām ke pāñch baj gae. Wuh nīklā to dekhā ki abhī tak kuchh log fāriḡh baiṡhe haiñ. Us ne un se pūchhā, ‘Tum kyon pūrā din fāriḡh baiṡhe rahe ho?’ ⁷ Unhoñ ne jawāb diyā, ‘Is lie ki kisī ne hameñ kām par nahīñ lagāyā.’ Us ne un se kahā, ‘Tum bhī jā kar mere angūr ke bāḡh meñ kām karo.’

⁸ Din ḡhal gayā to zamīndār ne apne afsar ko batāyā, ‘Mazdūroñ ko bulā kar unheñ mazdūrī de de, āḡhir meñ āne wāloñ se shurū karke pahle āne wāloñ tak.’ ⁹ Jo mazdūr pāñch baje āe the unheñ chāñdī kā ek ek sikkā mil gayā. ¹⁰ Is lie jab wuh āe jo pahle kām par lagāe gae the to unhoñ ne zyādā milne kī tawaqqo kī. Lekin unheñ bhī chāñdī kā ek ek sikkā milā. ¹¹ Is par wuh zamīndār ke ḡhilāf burburāne lage, ¹² ‘Yih ādmī jinheñ āḡhir meñ lagāyā gayā unhoñ ne sirf ek ghanṡā kām kiyā. To bhī āp ne unheñ hamāre barābar kī mazdūrī dī hālāñki hameñ dīn kā pūrā bojh aur dhūp kī shiddat bardāsht karnī parī.’

¹³ Lekin zamīndār ne un meñ se ek se bāt kī, ‘Yār, maiñ ne ḡhalat kām nahīñ kiyā. Kyā tū chāñdī ke ek sikke ke lie mazdūrī karne par muttafiq na huā thā?’ ¹⁴ Apne paise le kar chalā jā. Maiñ āḡhir meñ kām par lagne wāloñ ko utnā hī denā chāhtā hūñ jitnā tujhe. ¹⁵ Kyā merā haq nahīñ ki maiñ jaisā chāhūñ apne paise ḡharch

karūn? Yā kyā tū is lie hasad kartā hai ki mainī faiyāzdil hūn?”

¹⁶ Yoñ awwal ākhir meñ āeñge aur jo ākhirī haiñ wuh awwal ho jāeñge.”

Īsā Tīsrī Martabā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

¹⁷ Ab jab Īsā Yarūshalam kī taraf barh rahā thā to bārah shāgirdon ko ek taraf le jā kar us ne un se kahā, ¹⁸ “Ham Yarūshalam kī taraf barh rahe haiñ. Wahāñ Ibn-e-Ādam ko rāhnumā imāmon aur shariyat ke ulamā ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh us par sazā-e-maut kā fatwā de kar ¹⁹ use Ghairyahūdiyon ke hawāle kar deñge tāki wuh us kā mazāq uṛaeñ, us ko koṛe māreñ aur use maslūb kareñ. Lekin tīstre dīn wuh jī uṛhegā.”

Yāqūb aur Yūhannā kī Mān kī Guzārish

²⁰ Phir Zabdī ke beṭon Yāqūb aur Yūhannā kī mān apne beṭon ko sāth le kar Īsā ke pās āī aur sijdā karke kahā, “Āp se ek guzārish hai.”

²¹ Īsā ne pūchhā, “Tū kyā chāhtī hai?”

Us ne jawāb diyā, “Apnī bādshāhī meñ mere in beṭon meñ se ek ko apne dāeñ hāth baiṭhne deñ aur dūsre ko bāeñ hāth.”

²² Īsā ne kahā, “Tum ko nahīn mālūm ki kyā māng rahe ho. Kyā tum wuh pyālā pī sakte ho jo mainī pīne ko hūn?” “Jī, ham pī sakte haiñ,” unhoñ ne jawāb diyā.

²³ Phir Īsā ne un se kahā, “Tum merā pyālā to zarūr piyoge, lekin yih faislā karnā merā kām nahīn kī kaun mere dāeñ hāth baiṭhegā aur kaun bāeñ hāth. Mere Bāp ne yih maqām unhīn

ke lie taiyār kiyā hai jin ko us ne ḳhud muḳarrar kiyā hai.”

²⁴ Jab bāqī das shāgirdoñ ne yih sunā to unheñ Yāqūb aur Yūhannā par ḡhussā āyā. ²⁵ Is par Īsā ne un sab ko bulā kar kahā, “Tum jānte ho ki ḡaumoñ ke hukmrān apnī riāyā par rob ḡalte haiñ aur un ke baḡe afsar un par apne iḳhtiyār kā ḡhalat istemāl karte haiñ. ²⁶ Lekin tumhāre darmiyān aisā nahīn hai. Jo tum meñ baḡā honā chāhe wuh tumhārā ḳhādim bane ²⁷ aur jo tum meñ awwal honā chāhe wuh tumhārā ḡhulām bane. ²⁸ Kyonki Ibn-e-Ādam bhī is lie nahīn āyā ki ḳhidmat le balki is lie ki ḳhidmat kare aur apnī jān fidyā ke taur par de kar bahutoñ ko chhurāe.”

Do Andhoñ kī Shifā

²⁹ Jab wuh Yarīhū Shahr se nikalne lage to ek baḡā hujūm un ke pīchhe chal rahā thā. ³⁰ Do andhe rāste ke kināre baiṭhe the. Jab unhoñ ne sunā ki Īsā guzar rahā hai to wuh chillāne lage, “Ḳhudāwand, Ibn-e-Dāūd, ham par rahm karen.”

³¹ Hujūm ne unheñ ḡāntṭ kar kahā, “Ḳhāmosh!” Lekin wuh aur bhī ūñchī āwāz se pukārtē rahe, “Ḳhudāwand, Ibn-e-Dāūd, ham par rahm karen.”

³² Īsā ruk gayā. Us ne unheñ apne pās bulāyā aur pūchhā, “Tum kyā chāhte ho ki maiñ tumhāre lie karūñ?”

³³ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand, yih ki ham dekh sakeñ.”

³⁴ Īsā ko un par tars āyā. Us ne un kī ānkhon ko chhuā to wuh fauran bahāl ho gaīn. Phir wuh us ke pīchhe chalne lage.

21

Yarūshalam meñ Purjosh Istiqbāl

¹ Wuh Yarūshalam ke qarīb Bait-fage pahuñche. Yih gānw Zaitūn ke pahār par wāqe thā. Īsā ne do shāgirdon ko bhejā ² aur kahā, “Sāmne wāle gānw meñ jāo. Wahān tum ko fauran ek gadhī nazar āegī jo apne bachche ke sāth bandhī huī hogī. Unheñ khol kar yahān le āo. ³ Agar koī yih dekh kar tum se kuchh kahe to use batā denā, ‘Khudāwand ko in kī zarūrat hai.’ Yih sun kar wuh fauran inheñ bhej degā.”

⁴ Yoñ nabī kī yih peshgoī pūrī huī,

⁵ ‘Siyyūn Beṭī ko batā denā,

dekh, terā bādshāh tere pās ā rahā hai.

Wuh halīm hai aur gadhe par,

hān gadhī ke bachche par sawār hai.’

⁶ Donon shāgird chale gae. Unhon ne waisā hī kiyā jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. ⁷ Wuh gadhī ko bachche samet le āe aur apne kapre un par rakh die. Phir Īsā un par baiṭh gayā. ⁸ Jab wuh chal parā to bahut zyādā logon ne us ke āge āge rāste meñ apne kapre bichhā die. Bāz ne shākhēn bhī us ke āge āge rāste meñ bichhā dīn jo unhon ne daraḥton se kāṭ lī thīn. ⁹ Log Īsā ke āge aur pīchhe chal rahe the aur chillā kar yih nāre lagā rahe the,

“Ibn-e-Dāūd ko hoshānā! *

Mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.

Āsmān kī bulandiyon par hoshānā.” †

¹⁰ Jab Īsā Yarūshalam meñ dākḥil huā to pūrā shahr hil gayā. Sab ne pūchhā, “Yih kaun hai?”

¹¹ Hujūm ne jawāb diyā, “Yih Īsā hai, wuh nabī jo Galīl ke Nāsarat se hai.”

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

¹² Aur Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar un sab ko nikālne lagā jo wahān qurbāniyon ke lie darkār chīzon kī ḡharīd-o-faroḡht kar rahe the. Us ne sikkoñ kā tabādālā karne wālon kī mezeñ aur kabūtar bechne wālon kī kursiyan ulaṭ dīñ ¹³ aur un se kahā, “Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Merā ghar duā kā ghar kahlāegā.’ Lekin tum ne use ḡakuon ke aḡḡe meñ badal diyā hai.”

¹⁴ Andhe aur langare Baitul-muqaddas meñ us ke pās āe aur us ne unheñ shifā dī. ¹⁵ Lekin rāhnumā imām aur shariāt ke ulamā nārāz hue jab unhoñ ne us ke hairatangez kām dekhe aur yih ki bachche Baitul-muqaddas meñ “Ibn-e-Dāūd ko hoshānā” chillā rahe haiñ. ¹⁶ Unhoñ ne us se pūchhā, “Kyā āp sun rahe haiñ ki yih bachche kyā kah rahe haiñ?”

“Jī,” Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kalām-e-muqaddas meñ kabhī nahīñ paṛhā ki ‘Tū ne

---

* **21:9** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hameñ bachā). Yahān is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai. † **21:9** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hameñ bachā). Yahān is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

chhoṭe bachchoñ aur shīrk̄hāroñ kī zabān ko taiyār kiyā hai tāki wuh terī tamjīd karen’?”

¹⁷ Phir wuh unheñ chhoṭ kar shahr se niklā aur Bait-aniyāh pahuñchā jahān us ne rāt guzārī.

Anjīr ke Daraḳht par Lānat

¹⁸ Agle din subah-sawere jab wuh Yarūshalam lauṭ rahā thā to Īsā ko bhūk lagī. ¹⁹ Rāste ke qarīb anjīr kā ek daraḳht dekh kar wuh us ke pās gayā. Lekin jab wuh wahān pahuñchā to dekhā ki phal nahīn lagā balki sirf patte hī patte haiñ. Is par us ne daraḳht se kahā, “Ab se kabhī bhī tujh meñ phal na lage!” Daraḳht fauran sūkh gayā.

²⁰ Yih dekh kar shāgird hairān hue aur kahā, “Anjīr kā daraḳht itnī jaldī se kis tarah sūkh gayā?”

²¹ Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, agar tum shak na karo balki imān rakho to phir tum na sirf aisā kām kar sakoge balki is se bhī baṛā. Tum is pahār se kahoge, ‘Uṭh, apne āp ko samundar meñ girā de’ to yih ho jāegā.

²² Agar tum imān rakho to jo kuchh bhī tum duā meñ māngoge wuh tum ko mil jāegā.”

Kis ne Īsā ko Iḳhtiyār Diyā?

²³ Īsā Baitul-muqaddas meñ dāḳhil ho kar tālīm dene lagā. Itne meñ rāhnumā imām aur qaum ke buzurg us ke pās āe aur pūchhā, “Āp yih sab kuchh kis iḳhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih iḳhtiyār diyā hai?”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Is kā jawāb do to phir tum ko batā dūngā ki

main̄ yih kis iḡhtiyār se kar rahā hūn. ²⁵ Mujhe batāo ki Yahyā kā baptismā kahān se thā—kyā wuh āsmānī thā yā insānī?”

Wuh āpas meñ bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par īmān kyoñ na lāe?’ ²⁶ Lekin ham kaise kah sakte haiñ ki wuh insānī thā? Ham to ām logoñ se ḍarte haiñ, kyoñki wuh sab mānte haiñ ki Yahyā nabī thā.” ²⁷ Chunānche unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīn jānte.”

Īsā ne kahā, “Phir main̄ bhī tum ko nahīn batātā ki main̄ yih sab kuchh kis iḡhtiyār se kar rahā hūn.

Do Beṭoñ kī Tamsil

²⁸ Tumhārā kyā ḡhayāl hai? Ek ādmī ke do beṭe the. Bāp bare beṭe ke pās gayā aur kahā, ‘Beṭā, āj angūr ke bāgh meñ jā kar kām kar.’ ²⁹ Beṭe ne jawāb diyā, ‘Main̄ jānā nahīn chāhtā,’ lekin bād meñ us ne apnā ḡhayāl badal liyā aur bāgh meñ chalā gayā. ³⁰ Itne meñ bāp chhoṭe beṭe ke pās bhī gayā aur use bāgh meñ jāne ko kahā. ‘Jī janāb, main̄ jāūngā,’ chhoṭe beṭe ne kahā. Lekin wuh na gayā. ³¹ Ab mujhe batāo ki kis beṭe ne apne bāp kī marzī pūrī kī?”

“Pahle beṭe ne,” unhoñ ne jawāb diyā.

Īsā ne kahā, “Main̄ tum ko sach batātā hūn ki ṭaiks lene wāle aur kasbiyāñ tum se pahle Allāh kī bādshāhī meñ dāḡhil ho rahe haiñ. ³² Kyoñki Yahyā tum ko rāstbāzī kī rāh dikhāne āyā aur tum us par īmān na lāe. Lekin ṭaiks lene wāle aur kasbiyāñ us par īmān lāe. Aur yih dekh kar

bhī tum ne apnā kḥayāl na badlā aur us par īmān na lāe.

Angūr ke Bāgh meñ Muzāreoñ kī Bāghāwat

³³ Ek aur tamsīl suno. Ek zamīndār thā jis ne angūr kā bāgh lagāyā. Us ne us kī chārdīwārī banāī, angūroñ kā ras nikālne ke lie ek gaṛhe kī khudāī kī aur pahredāroñ ke lie burj tāmīr kiyā. Phir wuh use muzāreoñ ke sapurd karke bairūn-e-mulk chalā gayā. ³⁴ Jab angūr ko torne kā waqt qarīb ā gayā to us ne apne naukaroñ ko muzāreoñ ke pās bhej diyā tāki wuh un se mālik kā hissā wasūl kareñ. ³⁵ Lekin muzāreoñ ne us ke naukaroñ ko pakaṛ liyā. Unhoñ ne ek kī piṭāī kī, dūsre ko qatl kiyā aur tīsre ko sangsār kiyā. ³⁶ Phir mālik ne mazīd naukaroñ ko un ke pās bhej diyā jo pahle kī nisbat zyādā the. Lekin muzāreoñ ne un ke sāth bhī wuhī sulūk kiyā. ³⁷ Ākḥirkār zamīndār ne apne beṭe ko un ke pās bhejā. Us ne kahā, ‘Ākḥir mere beṭe kā to lihāz kareñge.’ ³⁸ Lekin beṭe ko dekh kar muzāre ek dūsre se kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Āo, ham ise qatl karke us kī mirās par qabzā kar leñ.’ ³⁹ Unhoñ ne use pakaṛ kar bāgh se bāhar phaiñk diyā aur qatl kiyā.”

⁴⁰ Īsā ne pūchhā, “Ab batāo, bāgh kā mālik jab āegā to un muzāreoñ ke sāth kyā karegā?”

⁴¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh unheñ burī tarah tabāh karegā aur bāgh ko dūsroñ ke sapurd kar degā, aise muzāreoñ ke sapurd jo waqt par use fasal kā us kā hissā deñge.”

⁴² Īsā ne un se kahā, “Kyā tum ne kabhī kalām kā yih hawālā nahīn paṛhā,

‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā,

wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.

Yih Rab ne kiyā

aur dekhne meñ kitnā hairatangez hai’?

⁴³ Is lie main tumheñ batātā hūñ ki Allāh kī bādshāhī tum se le lī jāegī aur ek aisī qaum ko dī jāegī jo is ke mutābiq phal lāegī. ⁴⁴ Jo is patthar par giregā wuh ṭukre ṭukre ho jāegā, jabki jis par wuh khud giregā use wuh pīs dālegā.”

⁴⁵ Īsā kī tamsileñ sun kar rāhnumā imām aur Farīsī samajh gae ki wuh hamāre bāre meñ bāt kar rahā hai. ⁴⁶ Unhoñ ne Īsā ko giriftār karne kī koshish kī, lekin wuh awām se ḍarte the kyonki wuh samajhte the ki Īsā nabī hai.

22

Barī Ziyāfat kī Tamsīl

¹ Īsā ne ek bār phir tamsīloñ meñ un se bāt kī.

² “Āsmān kī bādshāhī ek bādshāh se mutābiqat rakhtī hai jis ne apne beṭe kī shādī kī ziyāfat kī taiyāriyāñ karwāīñ. ³ Jab ziyāfat kā waqt ā gayā to us ne apne naukaroñ ko mehmānoñ ke pās yih ittalā dene ke lie bhejā ki wuh aēñ, lekin wuh ānā nahīñ chāhte the. ⁴ Phir us ne mazīd kuchh naukaroñ ko bhej kar kahā, ‘Mehmānoñ ko batānā ki main ne apnā khānā taiyār kar rakhā hai. Bailoñ aur moṭe-tāze bachhroñ ko zabah kiyā gayā hai, ⁵ sab kuchh taiyār hai. Aēñ, ziyāfat meñ sharīk ho jāēñ.’ Lekin mehmānoñ ne parwā na kī balki apne muḥtaliif kāmoñ meñ lag gae. Ek apne khet ko chalā gayā, dūsrā

apne kārobār meñ masrūf ho gayā. ⁶ Bāqiyon ne bādshāh ke naukaron ko pakaṛ liyā aur un se burā sulūk karke unheñ qatl kiyā. ⁷ Bādshāh baṛe taish meñ ā gayā. Us ne apnī fauj ko bhej kar qātilon ko tabāh kar diyā aur un kā shahr jalā diyā. ⁸ Phir us ne apne naukaron se kahā, ‘Shādī kī ziyāfat to taiyār hai, lekin jin mehmānon ko main ne dāwat dī thī wuh āne ke lāyq nahīn the. ⁹ Ab wahān jāo jahān saṛakeñ shahr se nikaltī haiñ aur jis se bhī mulāqāt ho jāe use ziyāfat ke lie dāwat de denā.’ ¹⁰ Chunāñche naukar saṛakon par nikle aur jis se bhī mulāqāt huī use lāe, khāh wuh achchhā thā yā burā. Yoñ shādī hāl mehmānon se bhar gayā.

¹¹ Lekin jab bādshāh mehmānon se milne ke lie andar āyā to use ek ādmī nazar āyā jis ne shādī ke lie munāsib kapre nahīn pahne the. ¹² Bādshāh ne pūchhā, ‘Dost, tum shādī kā libās pahne baḡhair andar kis tarah āe?’ Wuh ādmī koī jawāb na de sakā. ¹³ Phir bādshāh ne apne darbāriyon ko hukm diyā, ‘Is ke hāth aur pāñw bāndh kar ise bāhar tārīkī meñ phaiñk do, wahān jahān log rote aur dānt pīste raheñge.’

¹⁴ Kyonki bulāe hue to bahut haiñ, lekin chune hue kam.”

Kyā Taiks Denā Jāyz Hai?

¹⁵ Phir Farīsiyon ne jā kar āpas meñ mashwarā kiyā ki ham Īsā ko kis tarah aisī bāt karne ke lie ubhāreñ jis se use pakaṛā jā sake. ¹⁶ Is maqsad ke taht unhoñ ne apne shāgirdon ko Herodes ke pairokāron samet Īsā ke pās bhejā. Unhoñ ne kahā, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp sachche

haiñ aur diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālīm dete haiñ. Ap kisī kī parwā nahīn karte kyoñki ap ḡhairjānibdār haiñ. ¹⁷ Ab hameñ apnī rāy batāēñ. Kyā Romī shahanshāh ko ṭaiks denā jāyz hai yā nājāyz?”

¹⁸ Lekin Īsā ne un kī burī nīyat pahchān lī. Us ne kahā, “Riyākāro, tum mujhe kyoñ phañsānā chāhte ho? ¹⁹ Mujhe wuh sikkā dikhāo jo ṭaiks adā karne ke lie istemāl hotā hai.”

Wuh us ke pās chāñdī kā ek Romī sikkā le āe ²⁰ to us ne pūchhā, “Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?”

²¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.”

²² Us kā yih jawāb sun kar wuh hakkā-bakkā rah gae aur use chhoṛ kar chale gae.

Kyā Ham Jī Uṭheñge?

²³ Us dīn Sadūqī Īsā ke pās āe. Sadūqī nahīn mānte ki roz-e-qiyāmat murde jī uṭheñge. Unhoñ ne Īsā se ek sawāl kiyā. ²⁴ “Ustād, Mūsā ne hameñ hukm diyā ki agar koī shādīshudā ādmī beaulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare. ²⁵ Ab farz karen ki hamāre darmiyān sāt bhāī the. Pahle ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. Is lie dūsre bhāī ne bewā se shādī kī. ²⁶ Lekin wuh bhī beaulād mar gayā. Phir tisre bhāī ne us se shādī kī. Yih silsilā sātweñ bhāī tak jāri rahā. Yake bād dīgare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. ²⁷ Ākhir meñ bewā bhī faut ho gaī. ²⁸ Ab batāēñ

ki qiyāmat ke din wuh kis kī bīwī hogī? Kyoṅki sāt ke sāt bhāiyōṅ ne us se shādī kī thī.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Tum is lie ḡhaltī par ho ki na tum kalām-e-muḡaddas se wāqif ho, na Allāh kī qudrat se. ³⁰ Kyoṅki qiyāmat ke din log na shādī kareṅge na un kī shādī karāī jāegī balki wuh āsmān par farishtoṅ kī mānind hoṅge. ³¹ Rahī yih bāt ki murde jī uthēṅge, kyā tum ne wuh bāt nahīn paṛhī jo Allāh ne tum se kahī? ³² Us ne farmāyā, ‘Main Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hūn,’ hālānki us waqt tīnoṅ kāfī arse se mar chuke the. Is kā matlab hai ki yih haqīqat meṅ zindā haiṅ. Kyoṅki Allāh murdoṅ kā nahīn balki zindoṅ kā Ḳhudā hai.”

³³ Yih sun kar hujūm us kī tālīm ke bāis hairān rah gayā.

Awwal Hukm

³⁴ Jab Farīsiyoṅ ne sunā ki Īsā ne Sadūqiyōṅ ko lājawāb kar diyā hai to wuh jamā hue. ³⁵ Un meṅ se ek ne jo sharīat kā ālim thā use phaṅsāne ke lie sawāl kiyā, ³⁶ “Ustād, sharīat meṅ sab se baṛā hukm kaun-sā hai?”

³⁷ Īsā ne jawāb diyā, “‘Rab apne Ḳhudā se apne pūre dīl, apnī pūrī jān aur apne pūre zahan se pyār karnā.’ ³⁸ Yih awwal aur sab se baṛā hukm hai. ³⁹ Aur dūsarā hukm is ke barābar yih hai, ‘Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.’ ⁴⁰ Tamām sharīat aur nabiyōṅ kī tālīmāt in do ahkām par mabnī haiṅ.”

Masīh ke bāre meṅ Sawāl

41 Jab Farīsī ikaṭṭhe the to Īsā ne un se pūchhā,
 42 “Tumhārā Masīh ke bāre meñ kyā ḳhayāl hai?
 Wuh kis kā farzand hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh Dāūd kā farzand hai.”

43 Īsā ne kahā, “To phir Dāūd Rūhul-ḳuds kī mārifat use kis tarah ‘Rab’ kahtā hai? Kyonki wuh farmātā hai,

44 ‘Rab ne mere Rab se kahā,
 mere dahne hāth baiṭh,
 jab tak main tere dushmanoñ ko
 tere pānwoñ ke nīche na kar dūñ.’

45 Dāūd to ḳhud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah us kā farzand ho saktā hai?”

46 Koī bhī jawāb na de sakā, aur us din se kisi ne bhī us se mazīd kuchh pūchhne kī jurrat na kī.

23

Ulamā aur Farīsīyoñ se Ḳhabardār

1 Phir Īsā hujūm aur apne shāgirdoñ se muḳhātib huā, 2 “Sharīat ke ulamā aur Farīsī Mūsā kī kursī par baiṭhe haiñ. 3 Chunāñche jo kuchh wuh tum ko batāte haiñ wuh karo aur us ke mutābiq zindagī guzāro. Lekin jo kuchh wuh karte haiñ wuh na karo, kyonki wuh ḳhud apnī tālīm ke mutābiq zindagī nahīn guzāarte. 4 Wuh bhārī gaṭharīyāñ bāndh bāndh kar logoñ ke kandhoñ par rakh dete haiñ, lekin ḳhud unheñ uṭhāne ke lie ek unglī tak hilāne ko taiyār nahīn hote. 5 Jo bhī karte haiñ dikhāwe ke

lie karte haiñ. Jo tawīz * wuh apne bāzuon aur peshāniyon par bāndhte aur jo phundne apne libās se lagāte haiñ wuh khās baṛe hote haiñ. ⁶ Un kī bas ek hī khāhish hotī hai ki ziyāfaton aur ibādatkhānon meñ izzat kī kursiyon par baiṭh jāeñ. ⁷ Jab log bāzaron meñ salām karke un kī izzat karte aur ‘ustād’ kah kar un se bāt karte haiñ to phir wuh khush ho jāte haiñ. ⁸ Lekin tum ko ustād nahīn kahlānā chāhie, kyonki tumhārā sirf ek hī ustād hai jabki tum sab bhāī ho. ⁹ Aur duniyā meñ kisī ko ‘bāp’ kah kar us se bāt na karo, kyonki tumhārā ek hī Bāp hai aur wuh āsmān par hai. ¹⁰ Hādī na kahlānā kyonki tumhārā sirf ek hī hādī hai yānī al-Masīh. ¹¹ Tum meñ se sab se baṛā shaḥs tumhārā khādim hogā. ¹² Kyonki jo bhī apne āp ko sarfarāz karegā use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past karegā use sarfarāz kiyā jāegā.

Un kī Riyākārī par Afsos

¹³ Sharīat ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum logon ke sāmne āsmān kī bādshāhī par tālā lagāte ho. Na tum khud dākhil hote ho, na unheñ dākhil hone dete ho jo andar jānā chāhte haiñ.

¹⁴ [Sharīat ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum bewāon ke gharon par qabzā kar lete aur dikhāwe ke lie lambī lambī namāz parhte ho. Is lie tumheñ zyādā sazā milegī.]

¹⁵ Sharīat ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum ek naumurīd banāne kī

---

* **23:5** Tawīzon meñ Tauret ke hawālājāt likh kar rakhe jāte the.

khātir khushkī aur tarī ke lambe safr karte ho. Aur jab is meñ kāmyāb ho jāte ho to tum us shaḥs ko apnī nisbat jahannum kā dugnā sharīr farzand banā dete ho. ¹⁶ Andhe rāhnumāo, tum par afsos! Tum kahte ho, ‘Agar koī Baitul-muqaddas kī qasam khāe to zarūrī nahīn kī wuh use pūrā kare. Lekin agar wuh Baitul-muqaddas ke sone kī qasam khāe to lāzim hai kī use pūrā kare.’ ¹⁷ Andhe ahmaḡo! Zyādā aham kiyā hai, sonā yā Baitul-muqaddas jo sone ko maḥsūs-o-muqaddas banātā hai? ¹⁸ Tum yih bhī kahte ho, ‘Agar koī qurbāngāh kī qasam khāe to zarūrī nahīn kī wuh use pūrā kare. Lekin agar wuh qurbāngāh par paḡe hadiye kī qasam khāe to lāzim hai kī wuh use pūrā kare.’ ¹⁹ Andho! Zyādā aham kiyā hai, hadiyā yā qurbāngāh jo hadiye ko maḥsūs-o-muqaddas banātī hai? ²⁰ Ġharz, jo qurbāngāh kī qasam khātā hai wuh un tamām chīzoñ kī qasam bhī khātā hai jo us par paḡī haiñ. ²¹ Aur jo Baitul-muqaddas kī qasam khātā hai wuh us kī bhī qasam khātā hai jo us meñ sukūnat kartā hai. ²² Aur jo āsmān kī qasam khātā hai wuh Allāh ke taḡht kī aur us par baiṡhne wāle kī qasam bhī khātā hai.

²³ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Go tum baḡī ehtiyāt se paudīne, ajwāyn aur zīre kā daswāñ hissā hadiye ke lie maḥsūs karte ho, lekin tum ne shariāt kī zyādā aham bātoñ ko nazarandāz kar diyā hai yānī insāf, rahm aur wafādārī ko. Lāzim hai kī tum yih kām bhī karo aur pahlā bhī na chhoḡo. ²⁴ Andhe rāhnumāo! Tum apne mashrūb chhānte ho tāki ġhaltī se machchhar

na pī liyā jāe, lekin sāth sāth ūñṭ ko nigal lete ho.

²⁵ Sharīat ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum bāhar se har pyāle aur bartan kī safāi karte ho, lekin andar se wuh lūṭ-mār aur aishparastī se bhare hote haiñ. ²⁶ Andhe Farīsiyo, pahle andar se pyāle aur bartan kī safāi karo, aur phir wuh bāhar se bhī pāk-sāf ho jāeñge.

²⁷ Sharīat ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum aisī qabron se mutābiqat rakhte ho jin par safedī kī gaī ho. Go wuh bāhar se dilkash nazar ātī haiñ, lekin andar se wuh murdoñ kī haḍḍiyon aur har qism kī nāpākī se bhari hotī haiñ. ²⁸ Tum bhī bāhar se rāstbāz dikhāi dete ho jabki andar se tum riyākārī aur bedīnī se māmūr hote ho.

²⁹ Sharīat ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum nabiyon ke lie qabren tāmīr karte aur rāstbāzon ke mazār sajāte ho. ³⁰ Aur tum kahte ho, ‘Agar ham apne bāpdādā ke zamāne meñ zindā hote to nabiyon ko qatl karne meñ sharīk na hote.’ ³¹ Lekin yih kahne se tum apne khilāf gawāhī dete ho ki tum nabiyon ke qātilon kī aulād ho. ³² Ab jāo, wuh kām mukammal karo jo tumhāre bāpdādā ne adhūrā chhoṛ diyā thā. ³³ Sāñpo, zahrīle sāñpon ke bachcho! Tum kis tarah jahannum kī sazā se bach pāoge? ³⁴ Is lie maiñ nabiyon, dānishmandon aur sharīat ke ālimon ko tumhāre pās bhej detā hūñ. Un meñ se bāz ko tum qatl aur maslūb karoge aur bāz ko apne ibādatkhānon meñ le jā kar koṛe lagwāoge aur shahr bashahr un kā tāqqub

karoge. ³⁵ Natīje meñ tum tamām rāstbāzoñ ke qatl ke zimmedār ṭhahroge—rāstbāz Hābil ke qatl se le kar Zakariyāh bin Barakiyāh ke qatl tak jise tum ne Baitul-muqaddas ke darwāze aur us ke sahan meñ maujūd qurbāngāh ke darmiyān mār ḍālā. ³⁶ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki yih sab kuchh isī nasl par āegā.

Yarūshalam par Afsos

³⁷ Hāy Yarūshalam, Yarūshalam! Tū jo nabiyōñ ko qatl kartī aur apne pās bheje hue paighambarōñ ko sangsār kartī hai. Maiñ ne kitnī hī bār terī aulād ko jamā karnā chāhā, bilkul usī tarah jis tarah murghī apne bachchoñ ko apne parōñ tale jamā karke mahfūz kar letī hai. Lekin tum ne na chāhā. ³⁸ Ab tumhāre ghar ko wīrān-o-sunsān chhoṛā jāegā. ³⁹ Kyōñki maiñ tum ko batātā hūñ, tum mujhe us waqt tak dubārā nahīñ dekhoge jab tak tum na kaho ki mubāarak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.”

24

Baitul-muqaddas par Āne Wālī Tabāhī

¹ Īsā Baitul-muqaddas ko chhoṛ kar nikal rahā thā ki us ke shāgird us ke pās āe aur Baitul-muqaddas kī muḳhtalif imāratoñ kī taraf us kī tawajjuh dilāne lage. ² Lekin Īsā ne jawāb meñ kahā, “Kyā tum ko yih sab kuchh nazar ātā hai? Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki yahāñ patthar par patthar nahīñ rahegā balki sab kuchh ḍhā diyā jāegā.”

Musibatōñ aur Īzārasāniyōñ kī Peshgoī

³ Bād meñ Īsā Zaitūn ke pahār par baiṭh gayā. Shāgird akele us ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Hameñ zarā bataēñ, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se patā chalegā ki āp āne wāle haiñ aur yih duniyā khatm hone wālī hai?”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Khabardār raho ki koī tumheñ gumrah na kar de. ⁵ Kyoñki bahut-se log merā nām le kar āeñge aur kaheñge, ‘Maiñ hī Masīh hūñ.’ Yoñ wuh bahutoñ ko gumrah kar deñge. ⁶ Jangoñ kī khabreñ aur afwāheñ tum tak pahuñcheñgī, lekin muhtāt raho tāki tum ghabrā na jāo. Kyoñki lāzim hai ki yih sab kuchh pesh āe. To bhī abhī ākhirat nahīñ hogī. ⁷ Ek qaum dūsri ke khalāf uṭh kharī hogī, aur ek bādshāhī dūsri ke khalāf. Kāl pareñge aur jagah jagah zalzale āeñge. ⁸ Lekin yih sirf dard-e-zah kī ibtidā hī hogī.

⁹ Phir wuh tum ko barī musibat meñ dāl deñge aur tum ko qatl kareñge. Tamām qaumeñ tum se is lie nafrat kareñgī ki tum mere pairokār ho. ¹⁰ Us waqt bahut-se log imān se bargashtā ho kar ek dūsre ko dushman ke hawāle kareñge aur ek dūsre se nafrat kareñge. ¹¹ Bahut-se jhūṭe nabī khare ho kar bahut-se logoñ ko gumrah kar deñge. ¹² Bedīnī ke barh jāne kī wajah se beshtar logoñ kī muhabbat ṭhandī par jāegī. ¹³ Lekin jo ākhir tak qāym rahegā use najāt milegī. ¹⁴ Aur bādshāhī kī is khuskhabrī ke paighām kā elān pūrī duniyā meñ kiyā jāegā tāki tamām qaumoñ ke sāmne us kī gawāhī dī jāe. Phir hī ākhirat āegī.

Baitul-muqaddas kī Behurmatī

15 Ek din āegā jab tum muqaddas maqām meñ wuh kuchh kharā dekhoge jis kā zikr Dānyāl nabī ne kiyā aur jo behurmatī aur tabāhī kā bāis hai.” (Qārī is par dhyān de!) 16 “Us waqt Yahūdiyā ke rahne wāle bhāg kar pahārī ilāqe meñ panāh leñ. 17 Jo apne ghar kī chhat par ho wuh ghar meñ se kuchh sāth le jāne ke lie na utre. 18 Jo khet meñ ho wuh apnī chādar sāth le jāne ke lie wāpas na jāe. 19 Un khawātīn par afsos jo un dinoñ meñ hāmīlā hoñ yā apne bachchoñ ko dūdh pilātī hoñ. 20 Duā karo ki tum ko sardiyoñ ke mausam meñ yā Sabat ke din hijrat na karnī pare. 21 Kyoñki us waqt aisi shadīd musibat hogī ki duniyā kī taḥlīq se āj tak dekhne meñ na āī hogī. Is qism kī musibat bād meñ bhī kabhī nahīn āegī. 22 Aur agar is musibat kā daurāniyā muḥtasar na kiyā jātā to koī na bachtā. Lekin Allāh ke chune huoñ kī khātir is kā daurāniyā muḥtasar kar diyā jāegā.

23 Us waqt agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, Masīh yahāñ hai’ yā ‘Wuh wahāñ hai’ to us kī bāt na mānanā. 24 Kyoñki jhūṭe Masīh aur jhūṭe nabī uṭh kharē hoñge jo bare ajīb-o-gharīb nishān aur mojize dikhāeñge tāki Allāh ke chune hue logoñ ko bhī ghalat rāste par dāl deñ—agar yih mumkin hotā. 25 Dekho, maiñ ne tumheñ pahle se is se āgāh kar diyā hai.

26 Chunāñche agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, wuh registān meñ hai’ to wahāñ jāne ke lie na nikalnā. Aur agar koī kahe, ‘Dekho, wuh andarūnī kamroñ meñ hai’ to us kā yaqīn na karnā. 27 Kyoñki jis tarah bādāl kī bijlī mashriq

meñ karak kar maḡhrib tak chamaktī hai usī tarah Ibn-e-Ādam kī āmad bhī hogī.

²⁸ Jahān bhī lāsh parī ho wahān giddh jamā ho jāenge.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁹ Musibat ke un dinon ke ain bād sūraj tārīk ho jāegā aur chānd kī raushnī khatm ho jāegī. Sitāre āsmān par se gir paenge aur āsmān kī quwwateñ hilāi jāengī. ³⁰ Us waqt Ibn-e-Ādam kā nishān āsmān par nazar āegā. Tab duniyā kī tamām qaumeñ mātām karengī. Wuh Ibn-e-Ādam ko baṛī qudrat aur jalāl ke sāth āsmān ke bādalon par āte hue dekheñgī. ³¹ Aur wuh apne farishton ko bigul kī ūnchī āwāz ke sāth bhej degā tāki us ke chune huon ko chāron taraf se jamā karen, āsmān ke ek sire se dūsre sire tak ikaṭṭhā karen.

Anjir ke Daraḡht se Sabaq

³² Anjir ke daraḡht se sabaq sikho. Jyon hī us kī shāḡheñ narm aur lachakdār ho jāti haiñ aur un se konpleñ phūṭ nikalti haiñ to tum ko mālūm ho jātā hai ki garmiyon kā mausam qarīb ā gayā hai. ³³ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jān loge ki Ibn-e-Ādam kī āmad qarīb balki darwāze par hai. ³⁴ Main tum ko sach batātā hūn ki is nasl ke khatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā. ³⁵ Āsmān-o-zamīn to jāte raheñge, lekin merī bāteñ hameshā tak qāym raheñgī.

Kisī ko Bhī Us kī Āmad kā Waqt Mālūm Nahīn

³⁶ Lekin kisī ko bhī ilm nahīn ki yih kis din yā kaun-sī gharī rūnumā hogā. Āsmān ke farishton aur Farzand ko bhī ilm nahīn balki sirf Bāp ko. ³⁷ Jab Ibn-e-Ādam āegā to hālāt Nūh ke dinon jaise honge. ³⁸ Kyoṅki sailāb se pahle ke dinon meṅ log us waqt tak khāte-pīte aur shādiyān karte karāte rahe jab tak Nūh kashtī meṅ dākḥil na ho gayā. ³⁹ Wuh us waqt tak āne wālī musībat ke bāre meṅ lā'ilm rahe jab tak sailāb ā kar un sab ko bahā na le gayā. Jab Ibn-e-Ādam āegā to isī qism ke hālāt honge. ⁴⁰ Us waqt do afrād khet meṅ honge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ⁴¹ Do khawātīn chakkī par gandum pīs rahī hongī, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsarī ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā.

⁴² Is lie chaukas raho, kyoṅki tum nahīn jānte ki tumhārā Khudāwand kis din ā jāegā. ⁴³ Yaqīn jāno, agar kisī ghar ke mālik ko mālum hotā ki chor kab āegā to wuh zarūr chaukas rahtā aur use apne ghar meṅ naqḥ lagāne na detā. ⁴⁴ Tum bhī taiyār raho, kyoṅki Ibn-e-Ādam aise waqt āegā jab tum us kī tawaqqo nahīn karoge.

Wafādār Naukar

⁴⁵ Chunānche kaun-sā naukar wafādār aur samajhdār hai? Farz karo ki ghar ke mālik ne kisī naukar ko bāqī naukaron par muqarrar kiyā ho. Us kī ek zimmedārī yih bhī hai ki unheṅ waqt par khānā khilāe. ⁴⁶ Wuh naukar mubārak hogā jo mālik kī wāpasī par yih sab kuchh kar rahā hogā. ⁴⁷ Maiṅ tum ko sach batātā hūn ki yih dekh kar mālik use apnī pūrī jāyḍād par

muqarrar karegā. ⁴⁸ Lekin farz karo ki naukar apne dil meñ soche, ‘Mālik kī wāpasī meñ abhī der hai.’ ⁴⁹ Wuh apne sāthī naukaron ko pīṭne aur sharābiyon ke sāth khāne-pīne lage. ⁵⁰ Agar wuh aisā kare to mālik aise dīn aur waqt āegā jis kī tawaqqo naukar ko nahīn hogī. ⁵¹ In hālāt ko dekh kar wuh naukar ko ṭukre ṭukre kar ḍālegā aur use riyākaron meñ shāmil karegā, wahān jahān log rote aur dānt pīste raheṅge.

25

Das Kuñwāriyon kī Tamsīl

¹ Us waqt āsmān kī bādshāhī das kuñwāriyon se mutābiqat rakhegī jo apne charāgh le kar dūlhe ko milne ke lie nikleñ. ² Un meñ se pāñch nāsamajh thīn aur pāñch samajhdār. ³ Nāsamajh kuñwāriyon ne apne pās charāghon ke lie fāltū tel na rakhā. ⁴ Lekin samajhdār kuñwāriyon ne kuppī meñ tel ḍāl kar apne sāth le liyā. ⁵ Dūlhe ko āne meñ baṛī der lagī, is lie wuh sab ūngh ūngh kar so gaīn.

⁶ Ādhī rāt ko shor mach gayā, ‘Dekho, dūlhā pahuñch rahā hai, use milne ke lie niklo!’ ⁷ Is par tamām kuñwāriyān jāg ūthīn aur apne charāghon ko durust karne lagīn. ⁸ Nāsamajh kuñwāriyon ne samajhdār kuñwāriyon se kahā, ‘Apne tel meñ se hameñ bhī kuchh de do. Hamāre charāgh bujhne wāle haiñ.’ ⁹ Dūsri kuñwāriyon ne jawāb diyā, ‘Nahīn, aisā na ho ki na sirf tumhāre lie balki hamāre lie bhī tel kāfī na ho. Dukān par jā kar apne lie kharīd lo.’ ¹⁰ Chunānche nāsamajh kuñwāriyān chālī

gaīn. Lekin is daurān dūlhā pahuñch gayā. Jo kuñwāriyān taiyār thīn wuh us ke sāth shādī hāl meñ dākḥil huīn. Phir darwāze ko band kar diyā gayā.

¹¹ Kuchh der ke bād bāqī kuñwāriyān āīn aur chillāne lagīn, ‘Janāb! Hamāre lie darwāzā khol deñ.’ ¹² Lekin us ne jawāb diyā, ‘Yaqīn jāno, maiñ tum ko nahīn jāntā.’

¹³ Is lie chaukas raho, kyonki tum Ibn-e-Ādam ke āne kā din yā waqt nahīn jānte.

Tīn Naukaron kī Tamsīl

¹⁴ Us waqt āsmān kī bādshāhī yoñ hogī: Ek ādmī ko bairūn-e-mulk jānā thā. Us ne apne naukaron ko bulā kar apnī milkiyat un ke sapurd kar dī. ¹⁵ Pahle ko us ne sone ke 5,000 sikke die, dūsre ko 2,000 aur tīsre ko 1,000. Har ek ko us ne us kī qābiliyat ke mutābiq paise die. Phir wuh rawānā huā. ¹⁶ Jis naukar ko 5,000 sikke mile the us ne sīdhā jā kar unheñ kisī kārobār meñ lagāyā. Is se use mazīd 5,000 sikke hāsil hue. ¹⁷ Isī tarah dūsre ko bhī jise 2,000 sikke mile the mazīd 2,000 sikke hāsil hue. ¹⁸ Lekin jis ādmī ko 1,000 sikke mile the wuh chalā gayā aur kahīn zamīn meñ garhā khod kar apne mālik ke paise us meñ chhupā die.

¹⁹ Baṛī der ke bād un kā mālik lauṭ āyā. Jab us ne un ke sāth hisāb-kitāb kiyā ²⁰ to pahlā naukar jise 5,000 sikke mile the mazīd 5,000 sikke le kar āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ne 5,000 sikke mere sapurd kie the. Yih dekheñ, maiñ ne mazīd 5,000 sikke hāsil kie haiñ.’ ²¹ Us ke mālik ne jawāb diyā, ‘Shābāsh, mere achchhe aur

wafādār naukar. Tum thoṛe meñ wafādār rahe, is lie maiñ tumheñ bahut kuchh par muqarrar karūnga. Andar āo aur apne mālik kī khushī meñ sharīk ho jāo.’

²² Phir dūsra naukar āyā jise 2,000 sikke mile the. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ne 2,000 sikke mere sapurd kie the. Yih dekheñ, maiñ ne mazīd 2,000 sikke hāsil kie haiñ.’ ²³ Us ke mālik ne jawāb diyā, ‘Shābāsh, mere achche aur wafādār naukar. Tum thoṛe meñ wafādār rahe, is lie maiñ tumheñ bahut kuchh par muqarrar karūnga. Andar āo aur apne mālik kī khushī meñ sharīk ho jāo.’

²⁴ Phir tīsra naukar āyā jise 1,000 sikke mile the. Us ne kahā, ‘Janāb, maiñ jāntā thā ki āp saḡht ādmī haiñ. Jo bīj āp ne nahīn boyā us kī fasal āp kātte haiñ aur jo kuchh āp ne nahīn lagāyā us kī paidāwār jamā karte haiñ.’ ²⁵ Is lie maiñ ḍar gayā aur jā kar āp ke paise zamīn meñ chhupā die. Ab āp apne paise wāpas le sakte haiñ.’

²⁶ Us ke mālik ne jawāb diyā, ‘Sharīr aur sust naukar! Kyā tū jāntā thā ki jo bīj maiñ ne nahīn boyā us kī fasal kātā hūn aur jo kuchh maiñ ne nahīn lagāyā us kī paidāwār jamā kartā hūn?’

²⁷ To phir tū ne mere paise bañk meñ kyon na jamā karā die? Agar aisā kartā to wāpasī par mujhe kam az kam wuh paise sūd samet mil jāte.’ ²⁸ Yih kah kar mālik dūsron se muḡhātib huā, ‘Yih paise is se le kar us naukar ko de do jis ke pās 10,000 sikke haiñ.’ ²⁹ Kyonki jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā aur us ke pās kasrat kī chīzeñ honḡī. Lekin jis ke pās kuchh nahīn

hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai. ³⁰ Ab is bekār naukar ko nikāl kar bāhar kī tārīkī meñ phaiñk do, wahāñ jahāñ log rote aur dānt pīste raheñge.’

Ākhirī Adālat

³¹ Jab Ibn-e-Ādam apne jalāl ke sāth āegā aur tamām farishte us ke sāth hoñge to wuh apne jalālī taḡht par baiṡh jāegā. ³² Tab tamām qaumeñ us ke sāmne jamā kī jāengī. Aur jis tarah charwāhā bheṡoñ ko bakriyoñ se alag kartā hai usī tarah wuh logoñ ko ek dūsre se alag karegā. ³³ Wuh bheṡoñ ko apne dahne hāth khaṡā karegā aur bakriyoñ ko apne bāeñ hāth. ³⁴ Phir Bādshāh dahne hāth wāloñ se kahegā, ‘Āo, mere Bāp ke mubāarak logo! Jo bādshāhī duniyā kī taḡhliḡ se tumhāre lie taiyār hai use mirās meñ le lo. ³⁵ Kyoñki maiñ bhūkā thā aur tum ne mujhe khānā khilāyā, maiñ pyāsā thā aur tum ne mujhe pāñī pilāyā, maiñ ajnabī thā aur tum ne merī mehmān-nawāzī kī, ³⁶ maiñ nangā thā aur tum ne mujhe kapṡe pahnāe, maiñ bīmār thā aur tum ne merī dekh-bhāl kī, maiñ jel meñ thā aur tum mujh se milne āe.’

³⁷ Phir yih rāstbāz log jawāb meñ kaheñge, ‘Khudāwand, ham ne āp ko kab bhūkā dekh kar khānā khilāyā, āp ko kab pyāsā dekh kar pāñī pilāyā? ³⁸ Ham ne āp ko kab ajnabī kī haisiyat se dekh kar āp kī mehmān-nawāzī kī, āp ko kab nangā dekh kar kapṡe pahnāe? ³⁹ Ham āp ko kab bīmār hālat meñ yā jel meñ paṡā dekh kar āp se milne gae.’ ⁴⁰ Bādshāh jawāb degā, ‘Maiñ tumheñ sach batātā hūñ ki jo kuchh tum ne mere

in sab se chhoṭe bhāiyōñ meñ se ek ke lie kiyā wuh tum ne mere hī lie kiyā.’

⁴¹ Phir wuh bāeñ hāth wāloñ se kahegā, ‘Lānatī logo, mujh se dūr ho jāo aur us abadī āg meñ chale jāo jo Iblīs aur us ke farishton ke lie taiyār hai. ⁴² Kyonki main bhūkā thā aur tum ne mujhe kuchh na khilāyā, main pyāsā thā aur tum ne mujhe pānī na pilāyā, ⁴³ main ajnabī thā aur tum ne merī mehmān-nawāzī na kī, main nangā thā aur tum ne mujhe kapre na pahnāe, main bīmār aur jel meñ thā aur tum mujh se milne na āe.’

⁴⁴ Phir wuh jawāb meñ pūchheñge, ‘Khudāwand, ham ne āp ko kab bhūkā, pyāsā, ajnabī, nangā, bīmār yā jel meñ paṛā dekhā aur āp kī khidmat na kī?’ ⁴⁵ Wuh jawāb degā, ‘Main tum ko sach batātā hūñ ki jab kabhī tum ne in sab se chhoṭoñ meñ se ek kī madad karne se inkār kiyā to tum ne merī khidmat karne se inkār kiyā.’ ⁴⁶ Phir yih abadī sazā bhugatne ke lie jāeñge jabki rāstbāz abadī zindagī meñ dākhl hoñge.”

26

Īsā ke khilāf Mansūbābandiyāñ

¹ Yih bāteñ khatm karne par Īsā shāgirdoñ se muḥkātib huā, ² “Tum jānte ho ki do din ke bād Fasah kī Īd shurū hogī. Us waqt Ibn-e-Ādam ko dushman ke hawāle kiyā jāegā tāki use maslūb kiyā jāe.”

³ Phir rāhnumā imām aur qaum ke buzurg Kāyfā nāmī imām-e-āzam ke mahal meñ jamā

hue ⁴ aur Īsā ko kisī chālākī se giriftār karke qatl karne kī sāzishēn karne lage. ⁵ Unhoñ ne kahā, “Lekin yih id ke daurān nahīn honā chāhie, aisā na ho kī awām meñ halchal mach jāe.”

Ḳhātūn Īsā par Ḳhushbū Unḍeltī Hai

⁶ Itne meñ Īsā Bait-anīyāh ā kar ek ādmī ke ghar meñ dākhl huā jo kisī waqt koṛh kā marīz thā. Us kā nām Shamāūn thā. ⁷ Īsā khānā khāne ke lie baiṭh gayā to ek aurat āī jis ke pās nihāyat qīmtī itr kā itrdān thā. Us ne use Īsā ke sar par unḍel diyā. ⁸ Shāgird yih dekh kar nārāz hue. Unhoñ ne kahā, “Itnā qīmtī itr zāe karne kī kyā zarūrat thī? ⁹ Yih bahut mahangī chīz hai. Agar ise bechā jātā to is ke paise ḡharīboñ ko die jā sakte the.”

¹⁰ Lekin un ke ḡhayāl pahchān kar Īsā ne un se kahā, “Tum ise kyoñ tang kar rahe ho? Is ne to mere lie ek nek kām kiyā hai. ¹¹ ḡharīb to hameshā tumhāre pās raheñge, lekin main hameshā tak tumhāre pās nahīn rahūngā. ¹² Mujh par itr unḍelne se us ne mere badan ko dafn hone ke lie taiyār kiyā hai. ¹³ Main tum ko sach batātā hūñ kī tamām duniyā meñ jahāñ bhī Allāh kī ḡhushḡhabrī kā elān kiyā jāegā wahāñ log is ḡhātūn ko yād karke wuh kuchh sunāeñge jo is ne kiyā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle Karne kā Mansūbā

¹⁴ Phīr Yahūdāh Iskariyotī jo bārah shāgirdoñ meñ se ek thā rāhnumā imāmoñ ke pās gayā. ¹⁵ Us ne pūchhā, “Āp mujhe Īsā ko āp ke hawāle karne ke ewaz kitne paise dene ke lie taiyār haiñ?” Unhoñ ne us ke lie chāñdī ke 30 sikke

muta'ayyin kie. ¹⁶ Us waqt se Yahūdāh Īsā ko un ke hawāle karne kā mauqā ḍhūṇḍne lagā.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyān

¹⁷ Bekhamīrī Roṭī kī Īd āī. Pahle din Īsā ke shāgirdoṅ ne us ke pās ā kar pūchhā, “Ham kahān āp ke lie Fasah kā khānā taiyār karen?”

¹⁸ Us ne jawāb diyā, “Yarūshalam Shahr meṅ fulān ādmī ke pās jāo aur use batāo, ‘Ustād ne kahā hai ki merā muqarrarā waqt qarīb ā gayā hai. Maiṅ apne shāgirdoṅ ke sāth Fasah kī Īd kā khānā āp ke ghar meṅ khāūngā.’”

¹⁹ Shāgirdoṅ ne wuh kuchh kiyā jo Īsā ne unheṅ batāyā thā aur Fasah kī Īd kā khānā taiyār kiyā.

Kaun Ghaddār Hai?

²⁰ Shām ke waqt Īsā bārah shāgirdoṅ ke sāth khānā khāne ke lie baiṭh gayā. ²¹ Jab wuh khānā khā rahe the to us ne kahā, “Maiṅ tum ko sach batātā hūn ki tum meṅ se ek mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

²² Shāgird yih sun kar nihāyat ghamgīn hue. Bārī bārī wuh us se pūchhne lage, “Kḥudāwand, maiṅ to nahīn hūn?”

²³ Īsā ne jawāb diyā, “Jis ne mere sāth apnā hāth sālān ke bartan meṅ ḍālā hai wuhī mujhe dushman ke hawāle karegā. ²⁴ Ibn-e-Ādam to kūch kar jāegā jis tarah kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, lekin us shaḥs par afsos jis ke wasile se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā. Us ke lie behtar yih hotā ki wuh kabhī paidā hī na hotā.”

²⁵ Phir Yahūdāh ne jo use dushman ke hawāle karne ko thā pūchhā, “Ustād, main to nahīn hūñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, tum ne khud kahā hai.”

Fasah kā Ākhirī Khānā

²⁶ Khāne ke daurān Īsā ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke shāgirdoñ ko de diyā. Us ne kahā, “Yih lo aur khāo. Yih merā badan hai.”

²⁷ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur use unheñ de kar kahā, “Tum sab is meñ se piyo. ²⁸ Yih merā khūn hai, nae ahd kā wuh khūn jo bahutoñ ke lie bahāyā jātā hai tāki un ke gunāhoñ ko muāf kar diyā jāe. ²⁹ Main tum ko sach batātā hūñ ki ab se main angūr kā yih ras nahīn piyūngā, kyonki agli dafā ise tumhāre sāth apne Bāp kī bādshāhī meñ hi piyūngā.”

³⁰ Phir ek zabūr gā kar wuh nikle aur Zaitūn ke pahār ke pās pahuñche.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³¹ Īsā ne unheñ batāyā, “Āj rāt tum sab merī bābat bargashtā ho jāoge, kyonki kalām-e-muqaddas meñ Allāh farmātā hai, ‘Main charwāhe ko mār dālūngā aur rewar kī bhareñ titar-bitar ho jāeñgī.’ ³² Lekin apne jī uṭhne ke bād main tumhāre āge āge Galīl pahuñchūngā.”

³³ Patras ne etarāz kiyā, “Dūsre beshak sab āp kī bābat bargashtā ho jāeñ, lekin main kabhī nahīn hūngā.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūñ, isī rāt murgh ke bāng dene se pahle pahle

tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

³⁵ Patras ne kahā, “Hargiz nahīn! Maiñ āp ko jānane se kabhī inkār nahīn karūnga, chāhe mujhe āp ke sāth marnā bhī paṛe.”

Dūsroñ ne bhī yihī kuchh kahā.

Gatsamanī Bāgh meñ Īsā kī Duā

³⁶ Īsā apne shāgirdoñ ke sāth ek bāgh meñ pahuñchā jis kā nām gatsamanī thā. Us ne un se kahā, “Yahān baiṭh kar merā intazār karo. Maiñ duā karne ke lie āge jātā hūñ.” ³⁷ Us ne Patras aur Zabdī ke do beṭoñ Yāqūb aur Yūhannā ko sāth liyā. Wahān wuh ḡhamgīn aur beqarār hone lagā. ³⁸ Us ne un se kahā, “Maiñ dukh se itnā dabā huā hūñ ki marne ko hūñ. Yahān ṭhahar kar mere sāth jāgte raho.”

³⁹ Kuchh āge jā kar wuh aundhe muñh zamīn par gir kar yoñ duā karne lagā, “Ai mere Bāp, agar mumkin ho to dukh kā yih pyālā mujh se haṭ jāe. Lekin merī nahīn balki terī marzī pūrī ho.”

⁴⁰ Wuh apne shāgirdoñ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh so rahe haiñ. Us ne Patras se pūchhā, “Kyā tum log ek ghanṭā bhī mere sāth nahīn jāg sake?” ⁴¹ Jāgte aur duā karte raho tāki āzmāish meñ na paṛo. Kyonki rūh to taiyār hai lekin jism kamzor.”

⁴² Ek bār phir us ne jā kar duā kī, “Mere Bāp, agar yih pyālā mere pie baḡhair haṭ nahīn saktā to phir terī marzī pūrī ho.” ⁴³ Jab wuh wāpas āyā to dubārā dekhā ki wuh so rahe haiñ, kyonki nīnd kī badaulat un kī ānkheñ bojhal thīñ.

⁴⁴ Chunānche wuh unheñ dubārā chhoṛ kar chalā gayā aur tīsī bār yihī duā karne lagā. ⁴⁵ Phir Īsā shāgirdoñ ke pās wāpas āyā aur un se kahā, “Abhī tak so aur ārām kar rahe ho? Dekho, waqt ā gayā hai ki Ibn-e-Ādam gunāhgāroñ ke hawāle kiyā jāe. ⁴⁶ Uṭho! Āo, chaleñ. Dekho, mujhe dushman ke hawāle karne wālā qarīb ā chukā hai.”

Īsā kī Giriftārī

⁴⁷ Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki Yahūdāh pahuñch gayā, jo bārah shāgirdoñ meñ se ek thā. Us ke sāth talwāroñ aur lāṭhiyoñ se lais ādmiyoñ kā baṛā hujūm thā. Unheñ rāhnumā imāmoñ aur qaum ke buzurgoñ ne bhejā thā. ⁴⁸ Is ḡhaddār Yahūdāh ne unheñ ek imtiyāzī nishān diyā thā ki jis ko main bosā dūñ wuhī Īsā hai. Use giriftār kar lenā.

⁴⁹ Jyoñ hī wuh pahuñche Yahūdāh Īsā ke pās gayā aur “Ustād, assalāmu alaikum!” Kah kar use bosā diyā.

⁵⁰ Īsā ne kahā, “Dost, kyā tū isī maqsad se āyā hai?”

Phir unhoñ ne use pakaṛ kar giriftār kar liyā. ⁵¹ Is par Īsā ke ek sāthī ne apnī talwār miyān se nikālī aur imām-e-āzam ke ḡhulām ko mār kar us kā kān uṛā diyā. ⁵² Lekin Īsā ne kahā, “Apnī talwār ko miyān meñ rakh, kyoñki jo bhī talwār chalātā hai use talwār se mārā jāegā. ⁵³ Yā kyā tū nahīn samajhtā ki merā Bāp mujhe hazāroñ farishte fauran bhej degā agar main unheñ talab karūñ? ⁵⁴ Lekin agar main aisā kartā to phir

kalām-e-muqaddas kī peshgoiyān kis tarah pūrī hotīn jin ke mutābiq yih aisā hī honā hai?”

⁵⁵ Us waqt Īsā ne hujūm se kahā, “Kyā main̄ ḍākū hūn ki tum talwāreñ aur lāḥiyān lie mujhe giriftār karne nikle ho? Main̄ to rozānā Baitul-muqaddas meñ baiṭh kar tālīm detā rahā, magar tum ne mujhe giriftār nahīn kiyā. ⁵⁶ Lekin yih sab kuchh is lie ho rahā hai tāki nabiyōn ke sahīfoñ meñ darj peshgoiyān pūrī ho jāeñ.”

Phir tamām shāgird use chhoṛ kar bhāg gae.

Īsā Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

⁵⁷ Jinhoñ ne Īsā ko giriftār kiyā thā wuh use Kāyfā Imām-e-Āzam ke ghar le gae jahān shariyat ke tamām ulamā aur qaum ke buzurg jamā the.

⁵⁸ Itne meñ Patras kuchh fāsile par Īsā ke pīchhe pīchhe imām-e-āzam ke sahan tak pahuñch gayā. Us meñ dākḥil ho kar wuh mulāzimoñ ke sāth āg ke pās baiṭh gayā tāki is silsile kā anjām dekh sake. ⁵⁹ Makān ke andar rāhnumā imām aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām afrād Īsā ke ḳhilāf jhūṭī gawāhiyān ḍhūṇḍ rahe the tāki use sazā-e-maut dilwā sakeñ. ⁶⁰ Bahut-se jhūṭe gawāh sāmne ae, lekin koī aisī gawāhī na milī. Aḳhirkār do ādmiyōn ne sāmne ā kar ⁶¹ yih bāt pesh kī, “Is ne kahā hai ki main̄ Allāh ke Baitul-muqaddas ko ḍhā kar use tīn din ke andar andar dubārā tāmīr kar saktā hūn.”

⁶² Phir imām-e-āzam ne khaṛe ho kar Īsā se kahā, “Kyā tū koī jawāb nahīn degā? Yih kyā gawāhiyān haiñ jo yih log tere ḳhilāf de rahe haiñ?”

⁶³ Lekin Īsā ḵhāmōsh rahā. Imām-e-āzam ne us se ek aur sawāl kiyā, “Maiñ tujhe zindā Ḵhudā kī ḡasam de kar pūchhtā hūñ ki kyā tū Allāh kā Farzand Masīh hai?”

⁶⁴ Īsā ne kahā, “Jī, tū ne ḵhud kah diyā hai. Aur maiñ tum sab ko batātā hūñ ki āindā tum Ibn-e-Ādam ko Qādir-e-mutlaḡ ke dahne hāth baiṭhe aur āsmān ke bādaloñ par āte hue dekhoge.”

⁶⁵ Imām-e-āzam ne ranjish kā izhār karke apne kapre phāṛ lie aur kahā, “Is ne kufr bakā hai! Hameñ mazīd gawāhoñ kī kyā zarūrat rahī! Āp ne ḵhud sun liyā hai ki is ne kufr bakā hai.

⁶⁶ Āp kā kyā faislā hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Yih sazā-e-maut ke lāyḡ hai.”

⁶⁷ Phir wuh us par thūkne aur us ke mukke mārne lage. Bāz ne us ke thappaṛ mār mār kar ⁶⁸ kahā, “Ai Masīh, nabuwwat karke hameñ batā ki tujhe kis ne mārā.”

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

⁶⁹ Is daurān Patras bāhar sahan meñ baiṭhā thā. Ek naukarānī us ke pās āī. Us ne kahā, “Tum bhī Galīl ke us ādmī Īsā ke sāth the.”

⁷⁰ Lekin Patras ne un sab ke sāmne inkār kiyā, “Maiñ nahīñ jāntā ki tū kyā bāt kar rahī hai.” Yih kah kar ⁷¹ wuh bāhar geṭ tak gayā. Wahāñ ek aur naukarānī ne use dekhā aur pās khare logoñ se kahā, “Yih ādmī Īsā Nāsārī ke sāth thā.”

⁷² Dubārā Patras ne inkār kiyā. Is dafā us ne ḡasam khā kar kahā, “Maiñ is ādmī ko nahīñ jāntā.”

⁷³ Thoṛī der ke bād wahān khare kuchh logon ne Patras ke pās ā kar kahā, “Tum zarūr un meñ se ho kyonki tumhāri bolī se sāf patā chaltā hai.”

⁷⁴ Is par Patras ne qasam khā kar kahā, “Mujh par lānat agar maiñ jhūṭ bol rahā hūñ. Maiñ is ādmī ko nahīn jāntā!” Fauran murgh kī bāng sunāi dī. ⁷⁵ Phir Patras ko wuh bāt yād āi jo Īsā ne kahī thī, “Murgh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” Is par wuh bāhar niklā aur ṭuṭe dil se khūb royā.

27

Īsā ko Pīlātus ke sāmne Pesh Kiyā Jātā Hai

¹ Subah-sawere tamām rāhnumā imām aur qaum ke tamām buzurg is faisle tak pahuñch gae ki Īsā ko sazā-e-maut dī jāe. ² Wuh use bāndh kar wahān se le gae aur Romī gawarnar Pīlātus ke hawāle kar diyā.

Yahūdāh kī Khudkushī

³ Jab Yahūdāh ne jis ne use dushman ke hawāle kar diyā thā dekhā ki us par sazā-e-maut kā fatwā de diyā gayā hai to us ne pachhtā kar chāndī ke 30 sikke rāhnumā imāmon aur qaum ke buzurgon ko wāpas kar die. ⁴ Us ne kahā, “Maiñ ne gunāh kiyā hai, kyonki ek bequsūr ādmī ko sazā-e-maut dī gāi hai aur maiñ hī ne use ap ke hawāle kiyā hai.”

Unhon ne jawāb diyā, “Hameñ kyā! Yih terā maslā hai.” ⁵ Yahūdāh chāndī ke sikke Baitul-muqaddas meñ phaiñk kar chalā gayā. Phir us ne jā kar phānsī le lī.

⁶ Rāhnumā imāmoñ ne sikkoñ ko jamā karke kahā, “Sharīat yih paise Baitul-muqaddas ke k̄hazāne meñ ḍālne kī ijāzat nahīn detī, kyonki yih k̄hūnrezī kā muāwazā hai.” ⁷ Āpas meñ mashwarā karne ke bād unhoñ ne kumhār kā khet k̄harīdne kā faislā kiyā tāki pardesiyon ko dafnāne ke lie jagah ho. ⁸ Is lie yih khet āj tak K̄hūn kā Khet kahlātā hai.

⁹ Yoñ Yarmiyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī hūī ki “Unhoñ ne chāñdī ke 30 sikke lie yānī wuh raqam jo Isrāīliyon ne us ke lie lagāī thī. ¹⁰ In se unhoñ ne kumhār kā khet k̄harīd liyā, bilkul aisā jis tarah Rab ne mujhe hukm diyā thā.”

Pīlātus Īsā kī Pūchh-Gachh Kartā Hai

¹¹ Itne meñ Īsā ko Romī gawarnar Pīlātus ke sāmne pesh kiyā gayā. Us ne us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdiyōn ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, āp k̄hud kahte haiñ.”

¹² Lekin jab rāhnumā imāmoñ aur qaum ke buzurgoñ ne us par ilzām lagāe to Īsā k̄hāmosh rahā.

¹³ Chunānche Pīlātus ne dubārā us se sawāl kiyā, “Kyā tum yih tamām ilzāmāt nahīn sun rahe jo tum par lagāe jā rahe haiñ?”

¹⁴ Lekin Īsā ne ek ilzām kā bhī jawāb na diyā, is lie gawarnar nihāyat hairān huā.

Sazā-e-Maut kā Faislā

¹⁵ Un dīnoñ yih riwāj thā ki gawarnar har sāl Fasah kī Īd par ek qaidī ko āzād kar detā thā. Yih qaidī hujūm se muntakhab kiyā jātā thā. ¹⁶ Us waqt jel meñ ek badnām qaidī thā. Us kā nām Bar-abbā thā. ¹⁷ Chunānche jab hujūm jamā huā

to Pīlātus ne us se pūchhā, “Tum kyā chāhte ho? Main Bar-abbā ko āzād karūn yā Īsā ko jo Masīh kahlātā hai?” ¹⁸ Wuh to jāntā thā ki unhoñ ne Īsā ko sirf hasad kī binā par us ke hawāle kiyā hai.

¹⁹ Jab Pīlātus yon adālat ke taḡht par baiṡhā thā to us kī biwī ne use paighām bhejā, “Is bequsūr ādmī ko hāth na lagāeñ, kyoñki mujhe picḡhlī rāt is ke bāis ḡhāb meñ shadīd taklif huī.”

²⁰ Lekin rāhnumā imāmoñ aur ḡaum ke buzurgoñ ne hujūm ko uksāyā ki wuh Bar-abbā ko māñgeñ aur Īsā kī maut talab karen. Gawarnar ne dubārā pūchhā, ²¹ “Main in donoñ meñ se kis ko tumhāre lie āzād karūn?”

Wuh chillāe, “Bar-abbā ko.”

²² Pīlātus ne pūchhā, “Phir main Īsā ke sāth kyā karūn jo Masīh kahlātā hai?”

Wuh chīḡhe, “Use maslūb karen.”

²³ Pīlātus ne pūchhā, “Kyoñ? Us ne kyā jurm kiyā hai?”

Lekin log mazīd shor machā kar chīḡhte rahe, “Use maslūb karen!”

²⁴ Pīlātus ne dekhā ki wuh kisī natīje tak nahīn pahuñch rahā balki hangāmā barpā ho rahā hai. Is lie us ne pānī le kar hujūm ke sāmne apne hāth dhoe. Us ne kahā, “Agar is ādmī ko ḡatl kiyā jāe to main bequsūr hūñ, tum hī us ke lie jawābdeh ṡhahro.”

²⁵ Tamām logoñ ne jawāb diyā, “Ham aur hamārī aulād us ke ḡhūn ke jawābdeh haiñ.”

²⁶ Phir us ne Bar-abbā ko āzād karke unheñ de diyā. Lekin Īsā ko us ne koṡe lagāne kā hukm

diyā, phir use maslūb karne ke lie faujiyon ke hawāle kar diyā.

Faujī Īsā kā Mazāq Uṛāte Haiñ

²⁷ Gawarnar ke faujī Īsā ko mahal banām Praiṭoriyum ke sahan meñ le gae aur pūrī palṭan ko us ke irdgird ikaṭṭhā kiyā. ²⁸ Us ke kapṛe utār kar unhoñ ne use arghawānī rang kā libās pahnāyā, ²⁹ phir kāñṭedār ṭahniyon kā ek tāj banā kar us ke sar par rakh diyā. Us ke dahne hāth meñ chhaṛī pakaṛā kar unhoñ ne us ke sāmne ghuṭne ṭek kar us kā mazāq uṛāyā, “Ai Yahūdiyon ke Bādshāh, ādāb!” ³⁰ Wuh us par thūkte rahe, chhaṛī le kar bār bār us ke sar ko mārā. ³¹ Phir us kā mazāq uṛāne se thak kar unhoñ ne arghawānī libās utār kar use dubārā us ke apne kapṛe pahnāe aur use maslūb karne ke lie le gae.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

³² Shahr se nikalte waqt unhoñ ne ek ādmī ko dekhā jo Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā thā. Us kā nām Shamāūn thā. Use unhoñ ne salīb uṭhā kar le jāne par majbūr kiyā. ³³ Yoñ chalte chalte wuh ek maqām tak pahuñch gae jis kā nām Gulgutā (yānī Khopaṛī kā Maqām) thā. ³⁴ Wahāñ unhoñ ne use mai pesh kī jis meñ kōi kaṛwī chīz milāi gaī thī. Lekin chakh kar Īsā ne use pīne se inkār kar diyā.

³⁵ Phir faujiyon ne use maslūb kiyā aur us ke kapṛe āpas meñ bāñṭ lie. Yih faislā karne ke lie ki kis ko kyā kyā mile unhoñ ne qurā ḍālā. ³⁶ Yoñ wuh wahāñ baiṭh kar us kī pahrādārī karte rahe.

³⁷ Salīb par Īsā ke sar ke ūpar ek taḡhtī lagā dī gaī jis par yih ilzām likhā thā, “Yih Yahūdiyōn kā Bādshāh Īsā hai.” ³⁸ Do ḡakuōn ko bhī Īsā ke sāth maslūb kiyā gayā, ek ko us ke dahne hāth aur dūsre ko us ke bāeñ hāth.

³⁹ Jo wahāñ se guzare unhoñ ne kufr bak kar us kī tazlīl kī aur sar hilā hilā kar apnī hiḡārat kā izhār kiyā. ⁴⁰ Unhoñ ne kahā, “Tū ne to kahā thā ki main Baitul-muḡaddas ko ḡhā kar use tīn dīn ke andar andar dubārā tāmīr kar dūngā. Ab apne āp ko bachā! Agar tū wāḡāī Allāh kā Farzand hai to salīb par se utar ā.”

⁴¹ Rāhnumā imāmoñ, shariyat ke ulamā aur ḡaum ke buzurgoñ ne bhī Īsā kā mazāḡ uḡāyā, ⁴² “Is ne auroñ ko bachāyā, lekin apne āp ko nahīñ bachā saktā. Yih Isrāīl kā Bādshāh hai! Abhī yih salīb par se utar āe to ham is par imān le āenge.” ⁴³ Is ne Allāh par bharosā rakhā hai. Ab Allāh ise bachāe agar wuh ise chāhtā hai, kyoñki is ne kahā, ‘Main Allāh kā Farzand hūñ.’ ”

⁴⁴ Aur jin ḡakuōn ko us ke sāth maslūb kiyā gayā thā unhoñ ne bhī use lān-tān kī.

Īsā kī Maut

⁴⁵ Dopahar bārah baje pūrā mulk andhere meñ ḡub gayā. Yih tārikī tīn ḡhanṡoñ tak rahī. ⁴⁶ Phir tīn baje Īsā ūñchī āwāz se pukār uṡhā, “Elī, Elī, lamā shabaḡtāñ” jis kā matlab hai, “Ai mere Ḳhudā, ai mere Ḳhudā, tū ne mujhe kyoñ tark kar diyā hai?”

⁴⁷ Yih sun kar pās khare kuchh log kahne lage, “Wuh Iliyās Nabī ko bulā rahā hai.” ⁴⁸ Un meñ se ek ne fauran daur kar ek isfanj ko mai ke sirke

meñ ḍuboyā aur use ḍaṇḍe par lagā kar Īsā ko chusāne kī koshish kī.

⁴⁹ Dūsron ne kahā, “Āo, ham dekheñ, shāyad Iliyās ā kar use bachāe.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne dubārā baṛe zor se chillā kar dam chhoṛ diyā.

⁵¹ Usī waqt Baitul-muḡaddas ke Muḡaddas-tarīn Kamre ke sāmne laṭkā huā pardā ūpar se le kar nīche tak do hisson meñ phaṭ gayā. Zalzalā āyā, chaṭāneñ phaṭ gaīn ⁵² aur qabreñ khul gaīn. Kaī marhūm muḡaddasīn ke jismoñ ko zindā kar diyā gayā. ⁵³ Wuh Īsā ke jī uṭhne ke bād qabron meñ se nikal kar muḡaddas shahr meñ dāḡhil hue aur bahutoñ ko nazar āe.

⁵⁴ Jab pās khare Romī afsar * aur Īsā kī pahrādārī karne wāle faujiyoñ ne zalzalā aur yih tamām wāqiyāt dekhe to wuh nihāyat dahshatzadā ho gae. Unhoñ ne kahā, “Yih wāqāī Allāh kā Farzand thā.”

⁵⁵ Bahut-sī ḡhawātīn bhī wahān thīn jo kuchh fāsile par is kā mushāhadā kar rahī thīn. Wuh Galīl meñ Īsā ke pīchhe chal kar yahān tak us kī ḡhidmat kartī āī thīn. ⁵⁶ Un meñ Mariyam Magdalīnī, Yāqūb aur Yūsuf kī mān Mariyam aur Zabdī ke beṭoñ Yāqūb aur Yūhannā kī mān bhī thīn.

Īsā ko Dafn Kiyā Jātā Hai

⁵⁷ Jab shām hone ko thī to Arimatīyāh kā ek daulatmand ādmī banām Yūsuf āyā. Wuh bhī Īsā kā shāḡird thā. ⁵⁸ Us ne Pilātus ke pās jā kar Īsā kī lāsh māngī, aur Pilātus ne hukm diyā ki

---

* **27:54** Sau sipāhiyoñ par muḡarrar afsar.

wuh use de dī jāe. ⁵⁹ Yūsuf ne lāsh ko le kar use katān ke ek sāf kafan meñ lapeṭā ⁶⁰ aur apnī zātī ḡhairistemālshudā qabr meñ rakh diyā jo chaṭān meñ tarāshī gaī thī. Ākhir meñ us ne ek baṛā patthar luṛhkā kar qabr kā muñh band kar diyā aur chalā gayā. ⁶¹ Us waqt Mariyam Magdalīnī aur dūsri Mariyam qabr ke muqābil baiṭhī thīn.

Qabr kī Pahrādārī

⁶² Agle din, jo Sabat kā din thā, rāhnumā imām aur Farīsī Pīlātus ke pās āe. ⁶³ “Janāb,” unhoñ ne kahā, “Hameñ yād āyā ki jab wuh dhokebāz abhī zindā thā to us ne kahā thā, ‘Tīn din ke bād main jī uṭhūngā.’” ⁶⁴ Is lie hukm deñ ki qabr ko tīsre din tak mahfūz rakhā jāe. Aisā nā ho ki us ke shāgird ā kar us kī lāsh ko churā le jāeñ aur logon ko batāeñ ki wuh murdoñ meñ se jī uṭhā hai. Agar aisā huā to yih ākhirī dhokā pahle dhoke se bhī zyādā baṛā hogā.”

⁶⁵ Pīlātus ne jawāb diyā, “Pahredāron ko le kar qabr ko itnā mahfūz kar do jitnā tum kar sakte ho.”

⁶⁶ Chunāñche unhoñ ne jā kar qabr ko mahfūz kar liyā. Qabr ke muñh par paṛe patthar par muhr lagā kar unhoñ ne us par pahredār muqarrar kar die.

28

Īsā Jī Uṭhtā Hai

¹ Itwār ko subah-sawere hī Mariyam Magdalīnī aur dūsri Mariyam qabr ko dekhne ke lie niklīn. Sūraj tulū ho rahā thā. ² Achānak ek shadīd

zalzalā āyā, kyonki Rab kā ek farishtā āsmān se utar āyā aur qabr ke pās jā kar us par paṛe patthar ko ek taraf luṛhkā diyā. Phir wuh us par baiṭh gayā. ³ Us kī shakl-o-sūrat bijlī kī tarah chamak rahī thī aur us kā libās barf kī mānind safed thā. ⁴ Pahredār itne ḍar gae ki wuh larazte larazte murdā se ho gae.

⁵ Farishte ne khawātīn se kahā, “Mat ḍaro. Mujhe mālūm hai ki tum Īsā ko ḍhūṇḍ rahī ho jo maslūb huā thā. ⁶ Wuh yahān nahīn hai. Wuh jī uṭhā hai, jis tarah us ne farmāyā thā. Āo, us jagah ko khud dekh lo jahān wuh paṛā thā. ⁷ Aur ab jaldī se jā kar us ke shāgirdoṅ ko batā do ki wuh jī uṭhā hai aur tumhāre āge āge Galīl pahuṅch jāegā. Wahīn tum use dekhoge. Ab main ne tum ko is se āgāh kiyā hai.”

⁸ Khawātīn jaldī se qabr se chalī gaīn. Wuh sahmī huī lekin baṛī khush thīn aur daurī daurī us ke shāgirdoṅ ko yīh khabar sunāne gaīn.

⁹ Achānak Īsā un se milā. Us ne kahā, “Salām.” Wuh us ke pās āīn, us ke pānw pakare aur use sijdā kiyā. ¹⁰ Īsā ne un se kahā, “Mat ḍaro. Jāo, mere bhāiyōṅ ko batā do ki wuh Galīl ko chale jāen. Wahān wuh mujhe dekheṅge.”

Pahredāroṅ kī Riporṭ

¹¹ Khawātīn abhī rāste meṅ thīn ki pahredāroṅ meṅ se kuchh shahr meṅ gae aur rāhnumā imāmoṅ ko sab kuchh batā diyā.

¹² Rāhnumā imāmoṅ ne qaum ke buzurgoṅ ke sāth ek miṭing mun'aqid kī aur pahredāroṅ ko rishwat kī baṛī raqam dene kā faislā kiyā.

¹³ Unhoṅ ne unheṅ batāyā, “Tum ko kahnā

hai, ‘Jab ham rāt ke waqt so rahe the to us ke shāgird āe aur use churā le gae.’ ¹⁴ Agar yih khabar gawarnar tak pahuñche to ham use samjhā leñge. Tum ko fikr karne kī zarūrat nahīñ.”

¹⁵ Chunāñche pahredāron ne rishwat le kar wuh kuchh kiyā jo unheñ sikhāyā gayā thā. Un kī yih kahānī Yahūdiyon ke darmiyān bahut phailāi gaī aur āj tak un meñ rāyj hai.

¹⁶ Phir gyārah shāgird Galīl ke us pahār ke pās pahuñche jahāñ Īsā ne unheñ jāne ko kahā thā.

¹⁷ Wahāñ use dekh kar unhoñ ne use sijdā kiyā. Lekin kuchh shak meñ paṛ gae. ¹⁸ Phir Īsā ne un ke pās ā kar kahā, “Āsmān aur zamīn kā kul ikhtiyār mujhe de diyā gayā hai. ¹⁹ Is lie jāo, tamām qaumon ko shāgird banā kar unheñ Bāp, Farzand aur Rūhul-quds ke nām se baptismā do. ²⁰ Aur unheñ yih sikhāo ki wuh un tamām ahkām ke mutābiq zindagī guzāreñ jo main ne tumheñ die haiñ. Aur dekho, main duniyā ke ikhtitām tak hameshā tumhāre sāth hūñ.”

Kitab-i Muqaddas
The Holy Bible in Urdu, Urdu Geo Version, Roman
Script

copyright © 2019 Urdu Geo Version

Language: (Urdu)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 7 May 2022

123ff8cb-27b3-5817-a02a-22e67145fd30